

KONTROLLINSTRUKTION FÖR DJURKONTROLLER 2024

Figur 1 Foto:
Anne Dillner

Innehåll

1	Nyheter.....	5
2	Instruktion för djurkopplade stöd.....	7
2.1	Styrande regelverk	7
2.2	Begrepp	8
3	It system	8
3.1	Atlas, Jorden, JBR och Farmen.....	8
3.2	Manuella protokoll.....	9
4	CDB-kontroll och kontroll av nötkreatursstödet.....	10
4.1	Kontrolldokument som används vid CDB-kontroll	10
4.2	Regler och riktlinjer	10
4.3	Genomförande av kontrollen.....	16
4.4	Fyll i protokollet.....	16
4.5	Kontrollpunkter.....	20
4.6	Kontroll av djurindivider.....	24
4.7	Registrering av kontrollresultat i Atlas	28
5	Får och Get.....	33
5.1	Inledande information inför kontrollen	33
5.2	Kontrolldokument som används vid kontroll av får och getter.....	33
5.3	Regler och riktlinjer	33
5.4	Genomförande.....	38
5.5	Fyll i protokollet.....	38
5.6	Kontrollpunkter.....	40
6	Gris.....	47
6.1	Kontrolldokument som används vid kontroll av gris	47
6.2	Regler och riktlinjer	47
6.3	Genomförande.....	50
6.4	Fyll i protokollet.....	51
6.5	Kontrollpunkter.....	52
7	Ekologisk djurproduktion.....	57
7.1	Inledande information inför kontrollen	57
7.2	Kontrollpunkter generella regler	58

7.3	Kontrollpunkter nötkreatur.....	60
7.4	Kontrollpunkter Får och get.....	75
7.5	Gris.....	89
7.6	Fjäderfä.....	104
8	Hotade husdjursraser (Hotras).....	114
8.1	Inledande information inför kontrollen.....	114
8.2	Kontrolldokument som används vid kontroll.....	114
8.3	Regler och riktlinjer.....	114
8.4	Genomförande.....	116
8.5	Kontrollpunkter.....	118
8.6	När kontrollen är klar.....	122
9	Kompensationsstöd.....	123
9.1	Inledande information inför kontrollen.....	123
9.2	Kontrolldokument som används vid kontroll.....	124
9.3	Regler och riktlinjer.....	124
10	Nationellt stöd, LFAN.....	126
10.1	Inledande information inför kontrollen.....	126
10.2	Kontrolldokument som används vid kontroll.....	126
10.3	Regler och riktlinjer.....	126
10.4	Genomförande av kontrollen.....	127
10.5	Kontrollprotokollet.....	127
10.6	Kontrollpunkter.....	128
11	Djurvälfärdsersättning Suggor.....	129
11.1	Inledande information inför kontrollen.....	129
11.2	Kontrolldokument som används vid kontroll.....	129
11.3	Regler och riktlinjer.....	129
11.4	Kontrollprotokollet.....	130
11.5	Kontrollpunkter.....	132
11.6	När kontrollen är klar.....	136
12	Djurvälfärdsersättning för Får.....	137
12.1	Kontrolldokument som används vid kontroll.....	137
12.2	Regler och riktlinjer.....	137

12.3	Kontrollprotokollet.....	138
12.4	När kontrollen är klar	146
13	Djurvälfärdsersättning för mjölkkor	147
13.1	Inledande information inför kontrollen	147
13.2	Kontrolldokument som används vid kontroll.....	147
13.3	Regler och riktlinjer	147
13.4	Kontrollprotokollet.....	147
13.5	Kontrollpunkter	149
13.6	När kontrollen är klar	153
14	Djurkontroller på begäran av Jordbruksverkets Djurregisterenhet	154
14.1	Kontroller efter anmälningar	154
14.2	Genomför kontrollen.....	154
14.3	Ytterligare kontroller.....	156
15	Gemensamma och övergripande bestämmelser	156
15.1	Nöt, Får och get samt gris	157
15.2	Särskilt för nationellt stöd	158
16	Mallar för hullbedömningar	158
17	Bilagor.....	160
17.1	Mall för hullbedömning – extra djuromsorg för får	160
17.2	Bilaga 2. Mall för hullbedömning – extra djuromsorg för suggor	161

1 Nyheter

Åtgärda märkningsfel förtydligande

Det har förtydligats vad som gäller i de fall djuret har tappat ett eller två märken, enligt genomförandeförordning (EU) 2021/520. Du kan läsa mer om hur du ska hantera detta under kap 4, 5 och 6 för de olika djurarterna.

Det har tillkommit nya kontrollpunkter för att underlätta hanteringen.

Transportlastbil är inte längre en anläggning

Det är borttaget att en transportbil kan anses som en anläggning och ska därför inte kontrolleras längre.

Märkning och journalföring

Kraven på journalföring av får och getter är uppdaterade och mufflonfår behöver under vissa förutsättningar inte märkas förrän de lämnar anläggningen, se 5.3 Regler och riktlinjer.

Eftersom journaler inte längre behöver vara godkända kan vem som helst tillhandahålla journaler.

Kontroll av stödjande dokument

Beskrivning av kontroll av stödjande dokument har tagits bort eftersom det framgår i Instruktion för generella regler.

Rättade eller uppdaterade regelverk

Ansvarsfördelning för kontroller i avsnitt 2.1 Styrande regelverk

Förtydliganden

Begreppen kontrollform/kontrollärende och stödvillkor är uppdaterade.

Farmen är tillagd som system i avsnitt 3.1 Atlas, Jorden, JBR och Farmen.

Vid kontroll av nötkreatursstödet ska kontrollprotokoll skapas först efter att ansökan har kommit in, se avsnitt 4 CDB-kontroll och kontroll av nötkreatursstödet.

Anläggningar ska registreras i Jordbruksverket register, se 4.2 Regler och riktlinjer och 5.3 Regler och riktlinjer.

Du behöver inte kontrollera journalen om lantbrukaren rapporterar de extra uppgifterna för att inte behöva journalföra uppgifterna, dvs TUT till egna

anläggningar och TIN från annan aktör. Se avsnitt 4.3 Genomförande av kontrollen.

Vad renrasighet inom ersättningen för hotade husdjursraser innebär för nötkreatur, får, getter och grisar har förtydligats i avsnitt 8.3.1 Detta gäller för stödet hotras.

Ekologisk produktion

Tomma djurutrymmen/stall ska också kontrolleras, läs mer i avsnitt 7.1.4 Kontroll av tomma djurutrymmen.

Delar som finns i vägledningen har strukits i kontrollinstruktionen.

2 Instruktion för djurkopplade stöd

Denna kontrollinstruktion är till för dig som gör djurkontroller i fält.

Syftet med instruktionen är att skapa förutsättningar för likartade bedömningar och hanteringar i hela landet av kontroller i fält av djurkopplade stöd och djurregister.

Generella regler, bland annat tider för föranmälan, hittar du i Instruktion för generella regler för kontroll och ajourhållning.

2.1 Styrande regelverk

I nedan uppräknade regelverk framgår ansvarsfördelningen när det gäller djurbaserade kontroller.

Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik

Nötkreatursstöd, miljöersättning för hotade husdjursraser, kompensationsstöd och djurvälståndersättningar

Länsstyrelserna är handläggande myndighet för nötkreatursstöd, ekologisk produktion samt kompensationsstöd och Jordbruksverket för djurvälståndersättningar och hotade husdjursraser enligt 1 kap. 7 § och 3 kap. 2-3 §§ i Förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Länsstyrelserna utför kontrollerna på plats. enligt 11 kap. 4 § Förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik.

Ekologisk djurhållning

Rådets förordning (EU) nr 2018/848

Kommissionens förordning (EU) nr 2020/464

Kommissionens förordning (EU) nr 2021/1165

Kommissionens förordning (EU) nr 2021/1691

Förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2022:29) om direktstöd och grundvillkor
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:47) om ekologisk produktion.

CDB- får/get- och griskontroller (offentliga kontroller)

Jordbruksverket samordnar kontrollen om provtagning på djur, m.m.

Jordbruksverket får överlåta kontrollen till länsstyrelsen enligt 15 § Förordning (2006:815) om provtagning på djur, m.m.

Länsstyrelserna genomför kontrollen på plats enligt Jordbruksverkets beslut ”Överlåtelse till länsstyrelserna av offentlig kontroll av märkning och registrering av djur”. Beslutet är taget den 19 mars 2015 med diarienummer 6.2.20-2985/15.

2.2 Begrepp

Tabell 1 Begreppslista

Begrepp	Förklaring
CDB	Det centrala nötkreatursregistret
Fältärende	Gruppering av de kontroller som ska kontrolleras vid ett och samma kontrolltillfälle av en eller flera kontrollanter
Integrerad produktion	Integrerad produktion innebär att lantbrukaren har hela produktionskedjan. Från betäckning av djuret till att avkommorna går till slakt
Kontroll	Själva kontrollen på plats, den kan avse t.ex. en ansökan om stöd, ett åtagande eller CDB
Kontrollform/kontrollärende	Kontrollform/kontrollärende är det stöd eller del av stöd som ingår i ett fältärende.
Kontrollpunkt	Det som ska kontrolleras, till exempel minimikrav, journal eller skötselvillkor. Kontrollpunkterna finns på olika nivåer: lantbrukare, kontrollärende, djur och skifte. Kontrollpunkterna visas på handdatorn eller i kontrollprotokollet.
Nav	Navet är den besättning som sköter sugsuggorna. Det är till den som sugsuggorna utgår ifrån där de betäcks och kommer tillbaka till efter avvänjning. I navet sköts oftast rekryteringen av gyltor
Satellit	Från navet skickas sugsugor ut till besättningar en bit ifrån navet, satelliter, oftast 3 veckor innan grisning. När avvänjning har skett kommer sugsuggorna skickas tillbaka till navet.
Stöd villkor	Villkor som ska vara uppfyllda för att ge rätt till stöd och för att få full utbetalning.
Suggring	Suggring är samarbete/affärsavtal mellan olika lantbrukare med sugsugor. Detta betyder att sugsugor kommer att vara på olika anläggningar/besättningar som sugsuggor och dräktiga.
TIN	Tillfälligt inne, djur som är rapporterade som tillfälligt inne på lantbrukarens anläggning
TUT	Tillfälligt ute, djur som är rapporterade som tillfälligt ute på en annan anläggning.
ÅTIN	Åter från tillfälligt inne, djur som är återrapporterade till sin ursprungsbesättning
ÅTUT	Åter från tillfälligt ute, djur som är åter i ursprungsbesättningen som varit tillfälligt ute tidigare

3 It system

3.1 Atlas, Jorden, JBR och Farmen

För djurkontroller används tre datorsystem: Atlas, Jorden och JBR.

Atlas används för registerkontroller av:

- Nötkreatur
- Får och getter
- Grisar

Samt för stödkontroller av:

- Nötkreatursstödet
- Ekologisk produktion
- Kompensationsstödet
- Djurvälstånd och hotade husdjur tas ut i Atlas men handläggs i Farmen.

JBR används för:

- För kontroller av nationellt stöd för uttag av protokoll, registrering och handläggning.

Jorden används för handläggning av

- Nötkreatursstödet
- Ekologisk produktion
- Kompensationsstödet

Farmen används för handläggning av

- Ersättning för hotade husdjursraser
- Djurvälståndersättning för mjölkkor
- Djurvälståndersättning för får
- Djurvälståndersättning för sugor

3.2 Manuella protokoll

För hotade husdjursraser, djurvälståndersättningar samt får och getter i kompensationsstöd-finns det enbart manuella protokoll. Protokollen kan skrivas ut och fyllas i på papper alternativt fyllas i via datorn. De manuella protokollen samt en instruktion till dem hittar du i Handläggarstödet för stödadministration i fliken *Kontroll på plats* och beskrivs mer under varje kapitel.

4 CDB-kontroll och kontroll av nötkreatursstödet

En CDB-kontroll är en kontroll av nötkreatursregistret där du kontrollerar märkning, journalföring och rapportering av nötkreatur. Kontrollen sker i fält och genomförs oftast i samband med någon annan stödkontroll, men kan även utföras separat.

De uppgifter som framkommer vid CDB-kontrollen används för att bedöma om lantbrukaren följt stödvillkoren om märkning, journalföring och rapportering. Uppgifterna används även i nötkreatursstödet samt de djurkopplade stöd där nötkreatur ingår.

Vid kontroll av nötkreatursstödet ska kontrollprotokoll skapas först efter att ansökan har kommit in för att ansökansuppgifter ska komma med i kontrollprotokollet.

Djur som saknar någon händelserapportering i CDB ska identifieras så att uppgifterna kan rättas.

4.1 Kontrolldokument som används vid CDB-kontroll

Följande dokument ska tas ut före kontrollen:

- **CDB-kontrollprotokoll med tillhörande bilagor** (individbilaga, kontroll av djurindivider samt generella kontrollpunkter) hämtas från Atlas. Kontrollprotokollet visar en sammanställning över vilka djur som är rapporterade till CDB alla händelser 12 månader tillbaka. Det är på kontrollprotokollet som du fyller i resultatet från kontrollen.
- **Felkodsbilaga** hämtas från Atlas. Om systemet har upptäckt felaktiga eller ofullständiga uppgifter för något djur genereras en bilaga med dessa uppgifter när du skriver ut kontrollprotokollet.
- **Bilagan** (Tillägg av nya händelser) hämtas från Handläggarsöd för Stödadministration. Bilagan används för rapportering av nya djur eller tillägg av stödjande händelser som upptäckts vid kontrollen.

Beskrivning av händelsekoder och felkoder finns i tabellerna 5 och 6 i slutet på detta kapitel.

4.2 Regler och riktlinjer

Regler och riktlinjer för märkning, journalföring och rapportering finns på Jordbruksverkets hemsida under [Djur → Lantbruksdjur och hästar → Nötkreatur → Registrering, märkning och journalföring](#).

Anläggning

En plats där nötkreatur, får, getter eller grisar hålls ska alltid registreras i Jordbruksverkets register över anläggningar. Anläggningen tilldelas ett anläggningsnummer (f.d. PPN). Numret erhålls genom att den som ansvarar för djuren anmäler platsen till Jordbruksverket genom e-tjänst eller blanketten Registrera anläggning.

Beten

Huvudregeln är att samma bestämmelser gäller för beten som för anläggningar där djuren vanligtvis hålls. Det är platsens geografiska utformning som avgör om betet ska ha ett eget registreringsnummer.

Det finns dock vissa lättnader i reglerna om samma lantbrukare står som registrerad aktör på både betet och den plats där djuren vistas största delen av året, det vill säga båda är lantbrukarens egna anläggningar. Om det enbart är lantbrukarens egna djur som vistas på betet krävs ingen separat journal för platsen, det räcker med att djuren rapporteras som TUT i journalen som finns på den plats där djuren hålls största delen av året. En lantbrukare som har en annan registrerad aktörs djur på sitt bete måste däremot föra journal på betet.

Hur ska lantbrukaren märka sina djur?

Alla djur ska vara märkta enligt förordning (EU) 2016/429, delegerad förordning (EU) 2019/2035, genomförandeförordning (EU) 2021/520 och SJVFS 2021:13. Kalvar ska märkas med ett originalmärke i varje öra senast 20 dagar efter födseln. Om kalven lämnar anläggningen inom 20 dagar efter födseln, måste den märkas före transporten.

Tidsfrist

I de fall ett eller två identitetsmärken är förlorade eller har blivit oläsliga ska lantbrukaren enligt genomförandeförordning (EU) 2021/520 så snart som möjligt märka djuret.

Lantbrukaren kan få en tidsfrist för att märka djuren med ersättningsmärken. Jordbruksverket rekommenderar att lantbrukare med djur på stall ska få 1 månad att märka upp djur och om djuren hålls utomhus utan möjlighet till uppställning på den plats där de hålls, tex bete och djuret har ett kvarvarande original- eller ersättningsmärke rekommenderas en tidsfrist på 3 månader. Det är upp till varje länsstyrelse att bedöma om lantbrukaren har möjlighet till tidsfrist. Om det finns en ligghall anses det vara möjligt med uppställning och då bör tidsfrist att märka djuren inom en månad gälla. Har djuret tappat två märken och hålls utomhus utan möjlighet till uppställning på den plats där de hålls bör lantbrukaren få en månads tidsfrist.

Djuret får dock inte lämna anläggningen utan ett öronmärke i varje öra. Om betet är en egen anläggning ska märkning göras innan djuret flyttas från betet. Med en tidsfrist på tre månader finns dock större möjlighet att kunna märka djuret i samband med att det fångas in för transport.

Bristerna ska följas upp antingen genom ytterligare besök eller genom att lantbrukaren skickar in foto som visar att djuren som hade avvikelser blivit uppmärkta.

Genomförande

- När det gäller nötkreatur använder du individbilagan för att anteckna vilka djur som saknar ett eller två märken
- Gör en rimlighetsbedömning. Om en större andel djur är felaktigt märkta ska du bedöma risken som en tidsfrist kan ge. Dokumentera hur du bedömt risken i en tjänsteanteckning exempelvis antal felaktigt märkta djur och antal förflyttningar.
- Prata med lantbrukaren om att hen måste åtgärda detta snarast, dvs. beställa märken för att märka upp djuret/djuren.
- Kom överens med lantbrukaren om en tidsgräns då hen ska åtgärdat detta och skickat in bevis. Skriv in detta datum i protokollet.
- Om lantbrukaren märker upp djuret och kommer in med bevis (foto) på detta inom den tid du gav hen, sätter du djuren som korrekt märkta i CDB-bilagan och registreringsbilden. Lantbrukaren slipper avvikelse för djuret/djuren när det gäller märkning.
- Om lantbrukaren inte åtgärdar detta inom tidsfristen sätter du djuren i CDB-bilagan och registreringsbilden med den avvikelsen du satt i individbilagan. Lantbrukaren får avvikelse för djuret/djuren när det gäller märkning.
- Skriv en tjänsteanteckning som du bifogar ärendet tillsammans med eventuella kort och tala om ifall lantbrukaren åtgärdat felet eller inte.
- Nu kan du avsluta kontrollen.

Har lantbrukaren djur som inte går att märka?

Ibland får djur infektioner i öronen, vilket kan göra det olämpligt för dem att vara märkta med öronmärken under läkningsprocessen. Det händer även att djur fastnar med sina öronmärken på ett sådant sätt att örat därefter inte går att märka. I dessa fall kan lantbrukaren ansöka hos Jordbruksverket om att få undantag från märkningsbestämmelserna. För att öka möjligheten till att ansökan blir beviljad bör lantbrukaren bifoga ett veterinärintyg som styrker att djuret inte kan eller bör märkas alternativt tydliga bilder på örat.

Godkända öronmärken för nötkreatur:

- Gult originalmärke – för djur födda 1 januari 1995 eller senare.
- Rött originalmärke – för importerade djur.
- Ersättningsmärke – används när djuret har förlorat en originalbricka.
- Reservmärke – används under tidsfristen på en eller tre månader i väntan på ett ersättningsmärke. Får endast användas på den anläggning där djuren är födda.
- Elektroniskt öronmärke – används när djuret märks på sin födelseplats eller när ett originalmärke förloras, märket har en inkapslad transponder. Märket är förpräglad med SE-nummer och individnummer.

Öronmärkning

Märkningen av djur ska utföras på ett sådant sätt att det inte orsakar lidande hos djuret och så att öronmärkena sitter säkert.

Rapportering

För djur som skickas till slakt kan lantbrukaren skicka in en fullmakt till Jordbruksverket om att slakteriet ska rapportera till registret.

Journalföring

Om det finns nötkreatur på en anläggning ska deras identiteter föras in i en journal. Journalen behöver inte längre vara godkänd av Jordbruksverket och Jordbruksverket granskar inte längre att pappersjournalerna eller de elektroniska journalerna innehåller de uppgifter som krävs enligt gällande regler. Det är tillåtet att använda de förtryckta pappersjournalerna och de elektroniska journaler som företag tillhandahåller men varje aktör har ett eget ansvar att se till att uppgifter som ska journalföras finns med. Händelserna ska vara införda i journalen inom 48 timmar.

Journalen ska föras från och med det datum då djuren kom till anläggningen. I journalen ska den registrerade aktören registrera händelser i kronologisk ordning.

Om lantbrukaren rapporterar elektroniskt till CDB behövs ingen journal på platsen. Vid elektronisk rapportering ska all rapportering ske elektroniskt, rapporteringen får inte delas upp mellan manuell och elektronisk rapportering.

Följande uppgifter ska journalföras (i de fall rapportering inte sker elektroniskt och lantbrukaren rapporterar in extra uppgifter. De extra uppgifterna som behöver rapporteras till CDB är TUT till egna anläggningar samt TIN från annan aktör.):

- djurart och kategorier till exempel om det är kött- eller mjölkdjur samt antalet djur
- varje djurs identitet

- födelsedatum för varje djur som hålls på anläggningen
- datum när ett djur dör, slaktas eller av någon anledning har försvunnit från din anläggning
- datum när ett djur kommer till eller flyttas från din anläggning
- från vilken anläggning ett djur kommer till din anläggning. Du ska ange anläggningens unika registreringsnummer.
- till vilken anläggning du flyttar ett djur från din anläggning. Du ska ange anläggningens unika registreringsnummer.
- Om du har djur som har elektronisk märkning ska du ange typen av elektronisk märkning
- Om du har djur som av någon anledning har fått ett nytt id-nummer ska du ange djurets ursprungliga id-nummer och skälet till att det har ändrats.
- Om du har djur som kommer från ett annat medlemsland inom EU, ska du spara identitetsdokumentet som en del av journalen.

Journaler som tidigare var godkända:

Eftersom journaler inte längre behöver vara godkända kan vem som helst tillhandahålla journaler. Jordbruksverket känner till att följande finns:

Papper

- Jordbruksverkets stalljournal för nötkreatur versioner 1.2-1.6
- Jordbruksverkets stalljournal för nötkreatur 2000 version 1.1
- Jordbruksverkets stalljournal för nötkreatur 2000

Elektroniska

- Växa Sverige – Kokontroll på PC (KKPC)
- Hencol - LiveStock Planner

Hur ska lantbrukaren rapportera sina djur?

Alla förändringar för nötkreatur på en anläggning ska rapporteras till CDB senast sju dagar efter att händelsen ägt rum. Både den som lämnar ifrån sig och den som tar emot djuret är rapporteringsskyldiga.

En kalv ska märkas senast 20 dagar efter födseln och rapporteras till CDB senast 7 dagar efter märkningen.

Exempel på händelser som ska rapporteras är födslar, köp/import, försäljning/export, förflyttning av djur, slakt och avlivning. Se Tabell 5 Händelsekoder.

Tänk på att ett djur som är TUT-rapporterat ingår i besättningen och ska därför kontrolleras även när det gäller märkningen. Därför måste platsen där djuret befinner sig besökas för att kontrollen ska anses vara fullständig.

Vid tillfällig förflyttning av djur mellan anläggningar ska händelsen rapporteras med händelsekod TUT på den anläggning djuret lämnar och TIN på den anläggning djuret tillfälligt flyttas till. När djuret flyttas tillbaka rapporteras ÅTUT och ÅTIN. Om samma lantbrukare står som registrerad aktör på båda anläggningarna räcker det att djuret rapporteras TUT och ÅTUT från sin ordinarie anläggning.

Om lantbrukaren använder journal behöver händelserna TIN och ÅTIN inte rapporteras till CDB, det räcker att händelserna finns noterade i journalen. Om lantbrukaren däremot använder sig av elektronisk rapportering och inte för separat journal ska händelserna TIN och ÅTIN rapporteras till CDB.

Elektroniska rapporteringssätt:

- CDB Internet (inkanal IN och IS)
- Stalljournal Växa Sverige - Kokontroll på PC (KKPC) (inkanal PS)
- Växa Sverige - Min Gård (inkanal MG)
- Växa Sverige – Nordic Cattle Data eXchange (inkanal NX)
- Skånesemin och rådgivarna Sjuhärad (inkanal SR)
- Stalljournal LiveStock Planner (inkanal IE)
- Ombudsrapportering av slakt genom fullmakt till slakteri (OR)
- Ombudsrapportering vid livdjursförmedling genom Scan (LD)

Importerade djur

Om importerade djur saknar någon rapportering till CDB kontakta djurregister@jordbruksverket.se för att få reda på vilka regler som gäller och hur du löser detta.

Om lantbrukaren inte följer bestämmelserna

Lantbrukaren kan få avdrag på de stöd som är kopplade till djur som ingår i ansökan om djuren inte är märkta, journalförda och registrerade på rätt sätt.

Lantbrukaren kan även få betala vite om felen inte åtgärdas. Jordbruksverket kan besluta om att djuren inte får flyttas. Vite och förbud om flytt av djur gäller även lantbrukare som inte söker stöd.

4.3 Genomförande av kontrollen

Kontrollen kan utföras i följande ordning:

- Räkna antalet djur och kontrollera märkningen, använd gärna individbilagan.
- Kontrollera om det finns djur som inte står med på CDB-bilagan Kontroll av djurindivider, eller om det finns djur som lämnat besättningen och saknar ut-rapportering.
- Kontrollera uppgifterna i CDB-bilagan Kontroll av djurindivider mot journalen. Ta foto på eventuell journal och ladda upp i Kundakt. Om lantbrukaren rapporterar de extra uppgifterna till CDB som krävs för att inte behöva journalföra behöver du inte kontrollera journalen. De extra uppgifterna som behöver rapporteras till CDB är TUT till egna anläggningar samt TIN från annan aktör.
- Kontrollera uppgifter mot stödjande dokument.

4.4 Fyll i protokollet

På kontrollprotokollets första sida finns lantbrukarens uppgifter samt tabellen Ingående kontrollärenden där de kontroller du ska utföra finns listade. Se regler och riktlinjer för föranmälan i den generella kontrollinstruktionen.

4.4.1 Anläggningar

I tabellen Anläggningar ser du vilka anläggningar som lantbrukaren är registrerad som aktör på och/eller har sökt stöd för, det är dessa som ska kontrolleras. Antalet aktiva djur som anges i tabellen baseras på de uppgifter som finns tillgängliga i CDB.

Ibland händer det att det skrivs ut flera anläggningars registreringsnummer (PPN) än det borde göra på kontrollprotokollen. Detta kan bero på flera olika saker och det är därför viktigt att du diskuterar fallet med kontrollansvarig eller stödansvarig innan du beslutar hur du ska hantera de extra anläggningar (PPN) som dykt upp.

- Gör en notering på kontrollprotokollet och kontakta Jordbruksverket för att ta bort felaktig anläggning (PPN).

4.4.2 Kontrollärende ID- och registreringskontroll av nötkreatur

I tabellen *Summering* ser du djurart och antal djur per anläggning. Uppgifterna baseras på de djur som finns registrerade på anläggningen när dokumentet skapas i Atlas.

4.4.3 Stödjande dokument

Du ska kontrollera stödjande dokument, läs mer i Instruktionen generella regler.

4.4.4 Stickprov

Kontrollen kan, när det är lämpligt, helt eller delvis utföras genom stickprov. Det är du som kontrollant som i varje enskilt fall bedömer om du ska göra en stickprovskontroll. När en stickprovskontroll genomförts betraktas hela besättningen som kontrollerad, inga djur ska då markeras som ej kontrollerade (E) på kontrollprotokollet. På kontrollprotokollet ska det framgå för vilka delar av kontrollen som stickprovsmetoden har använts.

Du bestämmer själv vilken strategi du ska använda för att välja ut vilka djur som ska kontrolleras med stickprov. Urvalet ska vara representativt och görs innan kontrollen påbörjas. Du ska dokumentera hur urvalet har gjorts under fritext eller på lösblad som laddas upp i Kundakt.

4.4.5 Riktlinjer för stickprov

Om du vid stickprovskontrollen upptäcker ett djur som varken är märkt, infört i journalen eller registrerat i CDB ska alla djur i besättningen kontrolleras. Detta innebär att stickprov inte längre går att tillämpa för den aktuella kontrollen.

Stickprovskontroll får inte användas rutinmässigt. En stickprovskontroll ska inte göras om besättningen har 20 djur eller färre. Urval kan göras genom att till exempel var fjärde djur i CDB-bilagan *Kontroll av djurindivider* tas ut för kontroll. Du ska kontrollera minst 10 % av djuren men inte färre än 10 djur.

Alla djur i urvalet uppfyller märkningskraven

Avsluta märkningskontrollen.

Alla djur utom ett uppfyller märkningskraven

Kontrollera ytterligare 40 % av djuren, upptäcker du inga ytterligare avvikelser avslutar du märkningskontrollen.

Alla djur utom två uppfyller märkningskraven

Kontrollera totalt 75 % av djuren, upptäcker du inga ytterligare avvikelser avslutar du märkningskontrollen.

Minst tre djur är felaktigt märkta

Om möjligt, kontrollera alla djur. Om det inte går att avläsa identiteten på till exempel ett djur som är alltför livligt men du ser att djuret är märkt, gör en notering om detta.

Kontroll av journalföring

Detta moment utgår om lantbrukaren rapporterar de extra uppgifterna till CDB, som krävs för att inte behöva journalföra. Dessa extra uppgifter är TUT till egen anläggning samt TIN från annan aktör. Välj ut en representativ grupp av de djur som kontrollen ska omfatta. Minst 10 % av djuren men inte färre än 10 djur ska kontrolleras.

Alla djur i urvalet uppfyller journalföringskraven

Avsluta journalföringskontrollen.

Alla utom två djur uppfyller journalföringskraven

Kontrollera ytterligare 40 % av djuren. Upptäcker du inga ytterligare avvikelser avslutar du journalföringskontrollen.

Alla utom tre djur uppfyller journalföringskraven

Kontrollera totalt 75 % av djuren. Upptäcker du inga ytterligare avvikelser avslutar du journalföringskontrollen.

Minst fyra djur uppfyller inte journalföringskraven

Kontrollera journalföringen för samtliga djur. OBS! Om ett djur finns kvar i besättningen vid kontrolltillfället kan uppgift om ras och kön kompletteras utan att det räknas som journalföringsfel.

Kontroll mot stödjande dokument

Kontrollen ska göras 6 månader bakåt i tiden från kontrolldatum. Om inga avvikelser hittas kan kontrollen avslutas. I de fall avvikelser hittas får du utöka kontrollen till att gälla 12 månader bakåt i tiden från kontrolldatum.

Kontroll mot stödjande dokument kan göras genom en stickprovskontroll. Du ska dokumentera minst fem djur och urvalet ska innehålla både aktiva och utgångna djur (om det finns).

Urvalet ska bestå av en homogen grupp, om till exempel en tjur och några kvigor lämnat gården samtidigt ska du välja ut kvigorna för kontroll.

I de fall lantbrukaren rapporterar elektroniskt görs kontroll mot stödjande dokument mot kontroll av djurindivider istället för mot journalen¹.

Uppgifterna i journalen överensstämmer med kontrollerade dokument

Avsluta kontroll mot stödjande dokument.

Uppgifterna i journalen överensstämmer med kontrollerade dokument utom för ett djur

Kontrollera ytterligare fyra djur. Om du inte upptäcker några fler avvikelser kan kontroll mot stödjande dokument avslutas.

Uppgifterna i journalen överensstämmer med kontrollerade dokument utom för två djur

---

¹ Lag (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter Lag (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden

Kontrollera ytterligare åtta djur. Om du inte upptäcker några fler avvikelser kan kontroll mot stödjande dokument avslutas.

Uppgifterna i journalen överensstämmer med kontrollerade dokument utom för tre djur

Kontrollera ytterligare 16 djur. Om du inte upptäcker några fler avvikelser kan kontroll mot stödjande dokument avslutas.

Uppgifterna i journalen överensstämmer med kontrollerade dokument utom för fyra djur

Kontrollera ytterligare 32 djur. Om du inte upptäcker några fler avvikelser kan kontroll mot stödjande dokument avslutas.

Uppgifterna i journalen är felaktiga för minst fem djur

Kontrollera samtliga djur.

Tabell 2 Kontrollpunkter Nötkreatur Kontrollföretag

KP	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
00010	Har lantbrukaren, vid kontrolltillfället, registreringsnummer för anläggning (PPN) för alla platser på gården där det behövs		J/N
00182		Beskriv varför lantbrukaren behöver ytterligare PPN.	Fritext
00023	Hur många djur är 20 dagar eller äldre och saknar ID?		St
00025	Hur många djur är yngre än 20 dagar och saknar ID?		St
00026	Använder lantbrukaren undantaget om elektronisk journalföring?		J/N
00020		På vilket sätt är djuren journalförda?	Fritext
00029	Är kontroll mot stödjande dokument gjorda?		J/N
00030	Beskriv kontrollen mot stödjande dokument.		Fritext
01120	Är alla djur korrekt märkta?	Vid nej besvara 01021, 01022 och 01023	J/N
01121		Hur många djur har tappat ett märke?	Antal
01122		Hur många djur har tappat två märken?	Antal
01123	Har du gett lantbrukaren en tidsfrist att märka upp sina djur?		J/N
01124		Vid nej Dokumentera varför lantbrukaren inte fått möjlighet till tidsfrist	Fritext

KP	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
01125		Vid ja, Har lantbrukaren en månad på sig att märka upp sina djur?	J/N
01126		Vilket datum går tidsfristen ut för att märka upp djuren?	datum
01127		Är djuren korrekt uppmärkta inom tidsfristen	J/N
01128		Vid nej dokumentera	Fritext
01129		Har lantbrukaren tre månader på sig att märka upp sina djur på bete?	J/N
01130		Vilket datum går tidsfristen ut för att märka upp djuren?	Datum
01131		Är djuren korrekt uppmärkta inom tidsfristen?	J/N
01132		Vid nej på 01131 Dokumentera	Fritext

4.5 Kontrollpunkter

00010. Har lantbrukaren, vid kontrolltillfället, registreringsnummer för anläggning (PPN) för alla platser på gården där det behövs?

Här gör du en bedömning av de platser där djuren befinner sig, och kommer att befinna sig. Utgångspunkten är att ett PPN är en anläggning som sitter ihop, men om avståndet är mindre än 500 meter mellan platserna behöver inte lantbrukaren ytterligare PPN. Dessutom har kravet på att det behövs ytterligare PPN, om det finns andra klövbärande djur mellan anläggningar under 500 meter, tagits bort.

Du kan kontakta Jordbruksverket för att diskutera huruvida lantbrukaren behöver en extra anläggning (PPN), eller om lantbrukaren har en dispens.

00182 Beskriv varför lantbrukaren behöver ytterligare PPN.

Vid nej, motivera varför ytterligare anläggningar behövs.

00023. Hur många djur är 20 dagar eller äldre och saknar ID?

Ange om det vid kontrolltillfället finns djur äldre än 20 dagar som det inte går att få fram identitetsuppgifter för. Om det finns ett eller flera djur som inte går att

identifiera, ska du lägga in en kopia av kontrollprotokollet i lantbrukarens akt i Kundakt och skicka ett mail till: regelforvaltning@jordbruksverket.se

Om du ändå vill skicka per brev:

Djurregisterenheten
Jordbruksverket
826 84 Söderhamn

Det är viktigt att dokumenterar de uppgifter som finns tillgängliga om djuret. Jordbruksverket ser helst att denna rapport blir tillgänglig för Djurregisterenheten inom två månader från kontrollen.

Djur där du kan registrera en ny händelse på ska du inte räkna in i denna kontrollpunkt. Du ska heller inte räkna med djur som till exempel saknar öronmärken men som är införda i journalen eller registrerade i CDB. Du ska ange antal djur i heltal. Om det inte finns några djur anger du noll.

00025 Hur många djur är yngre än 20 dagar och saknar ID?

Ange om det vid kontrolltillfället finns djur yngre än 20 dagar som det inte går att få fram identitetsuppgifter för. Det är bara djur som du inte kan identifiera med hjälp av lantbrukaren, dvs. inte djur som är omärkta och där lantbrukaren vet vad djuret ska heta.

Djur där du kan registrera en ny händelse på ska du inte räkna in i denna kontrollpunkt. Där ska inte heller ingå djur som saknar öronmärken men som är införda i journalen eller registrerade i CDB.

Du ska ange antal djur. Om det inte finns några djur anger du noll

00026. Använder lantbrukaren undantaget om elektronisk journalföring?

Om lantbrukaren rapporterar till CDB via CDB-Internet eller genom en annan elektronisk kanal (till exempel genom en elektronisk journal), finns det ett undantag som innebär att lantbrukaren inte behöver föra någon journal. I dessa fall ska alla uppgifter istället vara elektroniskt rapporterade till CDB. De extra uppgifter som ska rapporteras till CDB är TUT till egna anläggningar, samt TIN från annan aktör.

Vilka elektroniska rapporteringssätt som är godkända framgår i avsnitt Journalföring under 4.2 Regler och riktlinjer.

I protokollet och Atlas ska du ange (J) om lantbrukaren använder undantaget. Gör inte det, välj (N) och dokumentera på vilket sätt djuren är journalförda.

00020 På vilket sätt är djuren journalförda?

Kontrollen gäller ett år innan kontrolltillfället. Om lantbrukaren inte använder en journal och inte heller rapporterar in extra uppgifter till CDB och därmed är undantagen från kravet på journalföring, fråga om det finns annan dokumentation. Finns detta ska du använda den vid kontrollen. Beskriv tydligt i anteckningarna vilken dokumentation som använts.

I vissa fall kan du göra undantag från regeln att journalen ska vara tillgänglig på ett tillfredsställande sätt vid kontrolltillfället, om lantbrukaren använder en elektronisk journal som det vid kontrolltillfället inte är möjligt att få tillgång till. I dessa fall får du och lantbrukaren komma överens om hur och när journalen eller utskriften ska vara tillgänglig.

01120 Är alla djur korrekt märkta?

Frågan ska besvaras med Ja (J) om alla djur är uppmärkta och alla frågor om märkning släcks eller ett Nej (N) om det finns djur som saknar godkänd märkning.

Ett djur är korrekt märkt om det har två original-/ersättningsmärken.

Ibland får djur infektioner i öronen vilket kan göra det olämpligt för dem att vara märkta med öronmärken under läkningsprocessen. Det händer även att djur fastnar med sina öronmärken på ett sådant sätt att örat därefter inte går att märka i. I dessa fall ska lantbrukaren ansöka hos Jordbruksverket om att få undantag från märkningsbestämmelserna. För att öka möjligheten till att ansökan blir beviljad bör lantbrukaren bifoga antingen ett veterinärintyg som styrker att djuret inte kan eller bör märkas, eller tydliga bilder på örat.

01121 Hur många djur har tappat ett märke?

Ange antal djur som tappat ett märke

01122 Hur många djur har tappat två märken?

Ange antal djur som är omärkta

01123 Har du gett lantbrukaren en tidsfrist att märka upp sina djur

Lantbrukaren kan få en tidsfrist för att märka djuren med ersättningsmärken. Grundregeln är att öronmärken ska ersättas så snart som möjligt och senast inom en månad från dess att identifieringsmärket blev oläsbart eller förlorades. Läs mer om detta ovan under kapitlet regler och riktlinjer.

01124 Dokumentera varför lantbrukaren inte fått möjlighet till tidsfrist.

Beskriv din bedömning varför lantbrukaren inte har rätt till tidsfrist. Läs mer om detta ovan under kapitlet regler och riktlinjer.

01125 Har lantbrukaren en månad på sig att märka upp sina djur?

Svara ja om lantbrukaren har djur som ska märkas upp inom 1 månad.

01126 Vilket datum går tidsfristen ut för att märka upp djuren?

Ange de datum du gett till lantbrukaren för att märka upp djuren inom 1 månad.

01127 Är djuren korrekt uppmärkta inom tidsfristen?

Svara J om lantbrukaren inkommit med bevis att alla djur som ska vara uppmärkta inom 1 månad är det.

01128 Dokumentera

Om lantbrukaren inte märkt upp alla djur inom 1 månad. Beskriv det här.

01129 Har lantbrukaren tre månader på sig att märka upp sina djur på bete?

Svara ja om lantbrukaren har djur som ska märkas upp inom 3 månad

01130 Vilket datum går tidsfristen ut för att märka upp djuren?

Ange de datum du gett till lantbrukaren för att märka upp djuren inom 3 månad.

01131 Är djuren korrekt uppmärkta inom tidsfristen?

Svara J om lantbrukaren inkommit med bevis att alla djur som ska vara uppmärkta inom 3 månader är det.

01132 Dokumentera

Om lantbrukaren inte märkt upp alla djur inom 3 månader. Beskriv det här.

00029 Är kontroll mot stödjande dokument gjorda?

Denna kontrollpunkt ska alltid besvaras². Detta moment utförs om det finns händelser inom 6 månader innan kontroll som ska verifieras mot stödjande dokument.

Kontroll mot stödjande dokument ska ingå som en stickprovskontroll i samtliga kontroller. Använder lantbrukaren journal ska du kontrollera att stödjande dokument kan styrka de uppgifter som finns i journalen. Använder lantbrukaren elektronisk rapportering ska du kontrollera informationen i CDB-bilagan *Kontroll av djurindivider* mot stödjande dokument.

De uppgifter som ska kontrolleras är:

- Ålder.

---

² Lag (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden, Lag (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

- In- och utgångsdatum.
- Uppgift om varifrån djuret kom eller vart det förflyttades.

Dokumentet du kontrollerar kan vara till exempel köp- och säljfakturor, hämtkvitton vid slakt, slaktavräkningar, veterinärintyg eller stödande dokument som innehåller uppgifter om djuren. Uppgifterna ska kunna härledas till det enskilda djuret, i första hand genom individnummer eller i undantagsfall genom in- och utgångsdatum. Ett utdrag ur CDB är inte att betrakta som styrkande dokument.

Kontrollen gäller endast perioden 6 månader innan kontrolltillfället. I de fall besättningen består av enbart djur som rekryterats från den egna besättningen finns få stödande dokument som kan användas. Det kan finnas kokort, härstamningsbevis eller stödande uppgifter från officiell härstamningskontroll som kan användas.

Notera under kontrollpunkt 00030 vilka stödande dokument som du har kontrollerat mot. Dokumentera vilka djur du gjort kontroll mot stödande dokument på. Dessa dokument ska fotas eller fås kopia på. Därefter ska de läggas upp i lantbrukarens akt i Kundakt. Du kan signera det stödande dokumentet istället för att fota eller kopiera.

I protokollet och Atlas ska du ange (J) om har genomfört kontrollen mot stödande dokument, om inte välj (N).

00030 Beskriv kontrollen mot stödande dokument.

Här ska du utförligt notera hur kontrollen mot stödande dokument är utförd, och vilka dokument du har kontrollerat. Vid stickprov, förklara hur du gjort urvalet. Om du inte utfört någon kontroll ska du ändå förklara varför det inte har gjorts.

4.6 Kontroll av djurindivider

I CDB-bilagan Kontroll av djurindivider finns uppgifter om ett djur per rad, uppgifterna hämtas och redovisas per anläggning (PPN). Om det finns en stjärna vid djuridentiteten innebär det att systemet har genererat minst en felkod för djuret, dessa uppgifter ska särskilt gås igenom vid kontrollen. Vilka felkoder som genererats ser du på den separata felkodsbilagan som skrevs ut tillsammans med kontrollprotokollet.

Kolumnerna 1-8 är förifyllda med de uppgifter som fanns registrerade i CDB när kontrollprotokollet hämtades/skrevs ut och 12 månader bakåt i tiden från föranmälningsdatumet. Dessa uppgifter ska du kontrollera mot lantbrukarens journal. Om uppgiften i CDB inte överensstämmer med journalen, notera den uppgift som finns i journalen på raden under uppgiften som inte stämmer (en tom rad för ändringar finns efter varje djurindivid). Det kan hända att det vid kontrolltillfället finns uppgifter som har rapporterats till registret men som ännu inte är registrerade.

Kolumnerna 9-16 fyller du i vid kontrollen.

4.6.1 Fyll i Kontroll av djurindivider

Tabellen nedan beskriver hur du fyller i CDB-bilagan *Kontroll av djurindivider*.

Tabell 3 Anvisning till CDB-bilagan Kontroll av djurindivider

	Rubrik	Anvisning
1	Identitet	Djurets fullständiga ID-nummer, informationen hämtas automatiskt från CDB.
2	Födelsedatum	Djurets födelsedatum, informationen hämtas automatiskt från CDB.
3	Händelsedatum	Datum för respektive in/ut-händelse, informationen hämtas automatiskt från CDB.
4	Händeslekod	Händelsekoden för händelsen, informationen hämtas automatiskt från CDB. Se tabell 5 Händelsekoder.
5	PPN	Det registreringsnummer för anläggning (PPN) som djuret kommit ifrån eller lämnat besättningen till, kolumnen lämnas tom om djuret är fött på anläggningen. Informationen hämtas automatiskt från CDB.
6	Ras	Djurets raskod. Uppgifterna om ras förekommer bara i samband med in-händelsen, för inköpta djur ska ingen ändring av ras göras. Informationen hämtas automatiskt från CDB. Se tabell 7 Raskoder.
7	Kön	Djurets kön angivet som T (tjur/stut) eller K (ko/kviga), uppgift om kön ska alltid finnas. Informationen hämtas automatiskt från CDB.
8	Moderns identitet	Moderns fullständiga ID-nummer, informationen hämtas automatiskt från CDB. En ändring av moderns identitet får endast göras om djuret står kvar i sin födelsebesättning
9	Är djuret korrekt märkt?	Fylls i vid kontrollen men Ja/Nej/Ej aktuellt. Markera med J om djuret har två original- eller ersättningsmärken, alternativt ett original- eller ersättningsmärke i kombination med ett reservmärke. Markera med N om djuret saknar märken helt eller endast har en original-, ersättnings- eller reservmärke. Markera med EA om djuret är märkt med två öronmärken men det av någon anledning inte går att läsa av identiteten. Dokumentera även varför öronmärkena inte gick att läsa av (till exempel missfärgning). Alla öronmärken finns som originalmärken, ersättningsmärken och reservmärken.

	Rubrik	Anvisning
10	Finns ett godkänt märke?	<p>Fylls i vid kontrollen med Ja/Nej/Reservmärke. Kolumnen fylls enbart i för djur som markerats med N i kolumn 9.</p> <p>Markera med J om djuret enbart är märkt med ett märke, och det märke som finns är ett korrekt original- eller ersättningsmärke med rätt ID-nummer.</p> <p>Markera med N om djuret är omärkt.</p> <p>Markera med R om djuret är märkt med en eller två reservmärken och inget original- eller ersättningsmärke finns.</p>
11	Är djuret yngre än 20 dagar?	Markera med J om djuret är 20 dagar eller yngre, annars lämna blankt.
12	Tillhör djuret annan producent?	Markera med J om djuret uppenbart tillhör en annan lantbrukare, annars lämna blankt. Denna kolumn ska i de flesta fall endast användas i samband med sambeten eller där två producenter har produktion i samma byggnader.
13	Är djuret journalfört på rätt sätt?	<p>Fylls i vid kontrollen med Ja/Nej/Ej aktuellt.</p> <p>Markera med J om djuret är journalfört.</p> <p>Markera med N om djuret inte är journalfört.</p> <p>Markera med EA om djuret inte är kontrollerat eller om lantbrukaren använder sig av elektronisk rapportering. På denna punkt registrerar du i Atlas om djuret inte är journalfört, det går även att registrera på djur som inte längre är aktiva. I registreringsbilden i Atlas sätter du nej på denna fråga om någon händelse saknas.</p> <p>Observera att lantbrukaren har möjlighet att komplettera journalen vid kontrollen om hen kan styrka uppgifterna. Födslar i den egna besättningen kan i normalfallet inte kompletteras då det vanligtvis inte finns dokumentation som kan styrka händelsen. Även ras och kön är obligatoriska uppgifter men om de saknas leder det inte till avvikelser. Uppllys lantbrukaren om att uppgifterna måste finnas med och uppdatera journalen med uppgifterna.</p>
14	Dokumentera vad som saknas	Om du har svarat N på föregående kontrollpunkt, dokumentera här vad som saknas.
15	Stämmer protokollet med verkligheten?	<p>Fylls i vid kontrollen med Ja/Nej.</p> <p>Markera med J om uppgifterna i kontrollprotokollet stämmer överens med de faktiska förhållandena på gården.</p>

Rubrik	Anvisning
	Markera med N om någon uppgift i kontrollprotokollet är felaktig och notera ändringen på raden under/eller i Tillägg om nya händelser. Markera inte N om du inte ändrar något eller lägger till en ny händelse. En ändring kan gälla händelser, men även t.ex. kön eller moderns identitet.

Uppenbart fel

I de fall du ändrar händesedatum, anläggning (PPN) eller händelsekod och du anser att detta är ett uppenbart fel (uppenbart misstag eller slarv) ska du inte registrera detta i Atlas. Däremot ska du skicka med ändringen i underlaget som läggs in i Kundakt och du skickar ett mail till djurregister@jordbruksverket.se så att de kan ändra den i registret.

Födelsedatum för inköpta djur behöver bara ändras om det är uppenbart felaktigt, till exempel på grund av felskrivning. I annat fall är det köparens uppgift att kontakta födelsebesättningen som i sin tur ska kontakta Djurregisterenheten för en ändring.

Dubbla eller felaktiga uppgifter som ska tas bort vid registreringen i Atlas ska du stryka över på kontrollprotokollet, skriv även ”ta bort” vid uppgiften.

För tillägg av nya händelser, se kap 4.6.2 Tillägga av nya händelser.

För att ändringarna som du har noterat ska registreras i CDB kommer Djurregisterenheten att hämta meddelande om kontrollresultat från CDB-kontrollen i Kundakt. Därför ska du snarast möjligt lägga in meddelandet i akten när kontrollen är avslutad och meddela djurregister@jordbruksverket.se

4.6.2 Tillägg av nya händelser

För nya händelser ska du i registreringsbilden använda formuläret Skapa ny händelse, och om du använder dig av kontrollprotokoll finns bilagan *Tillägg av nya händelser* under handläggarstödet.

I samband med tillägg av nya händelser ska du alltid kontrollera händelsen mot stödande dokument. Om lantbrukaren vid kontrolltillfället inte kan visa något dokument som styrker händelsen, ska du begära in ett sådant. Kontrollen kan inte avslutas förrän dokumentet har kommit in.

Uppgifterna som ska fyllas i på bilagan *Tillägg av nya händelser* är i stort sett detsamma som på CDB-bilagan *Kontroll av djurindivider*. Vissa skillnader finns dock eftersom du här måste fylla i alla uppgifterna själv. Tabellen nedan beskriver hur du fyller i bilagan *Tillägg av nya händelser*.

Tabell 4 Anvisning till bilagan Tillägg av nya händelser

Rubrik	Anvisning
Identitet	Djurets fullständiga ID-nummer, informationen hämtas automatiskt från CDB.
Födelsedatum	Djurets födelsedatum
Händelsedatum	Datum för respektive in/ut-händelse
In/Ut	Ange om det är in- eller ut-händelse
Händeslekod	Händelsekoden för händelsen. Se tabell 5 Händelsekoder.
PPN från/till	Registreringsnummer för anläggning (PPN) som djuret kommit ifrån eller lämnat besättningen till. Kolumnen lämnas aldrig tom.
Ras	Djurets raskod. Uppges alltid vid födelse. För inköpta djur ska ingen ändring av ras göras. Se tabell 7 Raskoder.
Kön	Djurets kön angivet som T (tjur/stut) eller K (ko/kviga), uppgift om kön ska alltid finnas.
Moderns identitet	Moderns fullständiga ID-nummer. En ändring av moderns identitet får endast göras om djuret står kvar i sin födelsebesättning
Är djuret korrekt märkt?	Se föregående tabell, anvisning rad 9
Finns ett godkänt märke?	Se föregående tabell, anvisning rad 10
Är djuret 20 dagar eller yngre?	Se föregående tabell, anvisning rad 11
Tillhör djuret annan producent?	Markera med J om djuret uppenbart tillhör en annan lantbrukare, annars lämna blankt. Denna kolumn ska i de flesta fall endast användas i samband med sambeten eller där två producenter har produktion i samma byggnader.
Är djuret journalfört på rätt sätt?	Se föregående tabell, anvisning rad 13
Dokumentera vad som saknas	Om du har svarat N på föregående kontrollpunkt, dokumentera här vad som saknas.

4.7 Registrering av kontrollresultat i Atlas

Du kan registrera samtliga nya händelser i Atlas utan att dubbelkolla i CDB först, registrera kontrollresultatet precis som det förhåller sig på gården när du är där. I de fall det finns djur i CDB som inte finns på gården, ska du rapportera ut dem. Under frågorna om märkning sätter du ej aktuellt (EA).

4.7.1 Händelser inom 10 dagar innan kontroll (30 dagar för födelse)

Även de händelser som skett inom 10 dagar innan kontroll (30 dagar för födelse), ska registreras i CDB-kontrollen i Atlas. Dessa registreringar kommer inte leda till överträdelser för djurstöden.

4.7.2 TIN-djur

Från och med 2023 kommer TIN-händelser att hämtas från CDB och föras in i protokollet automatiskt. Om du vid kontrollen hittar ett djur som uppfyller följande kriterier men saknas i protokollet, ska du skapa en in-händelse (TIN) för djuret.

- Djuret är tillfälligt inne (TIN) på anläggningen.
- Den registrerade aktören på anläggningen använder sig av elektronisk rapportering.
- Händelsen TIN saknas i CDB.

Detta gör du genom att skapa en ny-händelse i Atlas, men i dagsläget finns inte TIN som alternativ när du lägger till en ny individ. Detta gäller även ÅTUT och ÅTIN-händelser

Genomförande:

- Skapa en in-händelse, till exempel inköp.
- Spara.
- Gå in på djuret och skapa en ny händelse t.ex. en TIN-händelse.
- Ta bort den stödjande in-händelsen du använde för att få in djurindividen

Om den registrerade aktören på anläggningen använder sig av journal räcker det att TIN-händelsen finns noterad i journalen, det finns då inget krav på att händelsen ska vara registrerad i CDB. I det här fallet behöver du enbart skapa en ny-händelse i Atlas om TIN-händelsen saknas i journalen.

Om samma lantbrukare är registrerad som aktör på båda anläggningarna behöver djuret endast rapporteras tillfälligt ute (TUT/ÅTUT) från/till den ordinarie anläggningen.

4.7.3 Vad gäller för flytt av TIN-djur?

Under den tid som Jordbruksverket utreder hur man ska rapportera djur som är tillfälligt inne och sedan flyttas vidare mellan egna SE-nummer räcker det att djurhållaren/aktören rapporterar till CDB enligt nedan.

Lantbrukare A har ett djur hos lantbrukare B. Lantbrukare A rapporterar Tillfälligt ute till första platsen och Åter från tillfälligt ute från första platsen när djuret går tillbaka. Skulle djuret lämna direkt till slakt eller försäljning från Tillfälligt ute behöver lantbrukare A inte rapportera Åter från tillfälligt ute, då rapporterar lantbrukare A slakt eller försäljning direkt från sitt eget SE-nummer.

Lantbrukare B som tar emot djuret rapporterar Tillfälligt inne till första platsen och Åter från Tillfälligt inne från första platsen när djuret går tillbaka till lantbrukare A. Lantbrukare B behöver därför inte rapportera nya Tillfälligt inne när djur flyttas vidare mellan egna SE-nummer. Däremot behöver lantbrukare B rapportera Åter

från tillfälligt inne även om djuret går till slakt eller försäljning direkt från lantbrukare B.

4.7.4 Tabeller

Tabell 5 Händelsekoder

Händelsekod	Beskrivning
F	Födelse
K/I	Köp/Import
F/E	Försäljning/Export
S	Slakt
TIN	Tillfälligt inne
TUT	Tillfälligt ute
ÅTIN	Åter från tillfälligt inne
ÅTUT	Åter från tillfälligt ute
HEMS	Hemslakt
AVL/D	Avlivning/självdöd destruktionsanläggning
AVL/EJD	Avlivning/självdöd ej destruktionsanläggning
DA	Mottagit djur till destruktionsanläggning
UUSN	Utgång utan SE-nr
DF	Dödfödd kalv utan öronbricka registreras på aktuellt moderdjur

Tabell 6 Felkoder

Felkod	Beskrivning
1	Djurets identitet saknas eller är felaktig.
2	Händelsedatum saknas eller är felaktigt.
3	Födelsedatum saknas eller är felaktigt (när uppgiften saknas har i vissa fall 1995-01-01 skapats).
4	Ras saknas eller är felaktig.
5	Kön saknas eller är felaktigt.
6	Rapporteringsorsak (in/ut) saknas eller är felaktig.
7	Anläggningens registreringsnummer (PPN) från/till saknas eller är felaktigt.
8	Moderns identitet är felaktig.
9	Slakteriets SE-nummer är felaktigt.
10	Dubbletter. Djur eller händelser finns rapporterade två gånger.
11	Födelsrapportering saknas i CDB.
12	Det finns ett avlidet datum på djuret rapporterat av slakteri eller annan lantbrukare. Är djuret kvar i besättningen?

Felkod	Beskrivning
13	Kalvningsintervallet på modern är för kort. Kontrollera moderns identitet.
99	Övriga felorsaker

Tabell 7 Raskoder

Kod	Ras
1	SRB (Svensk röd och vit boskap)
2	SLB (Svensk låglandsboskap)
3	SKB (Svensk kullig boskap)
4	SJB (Svensk Jersey boskap)
5	SAB (Svensk Ayrshire boskap)
6	RB (Röd dansk boskap)
8	Hereford
9	Charolais
11	Aberdeen Angus
12	Limousin
14	Simmental
16	Highland cattle
17	Belted Galloway
18	Blonde d'Aquitaine
19	Dexter
20	Galloway
21	Tiroler Grauvieh
22	Piemontese
23	Belgisk vit och blå
24	Gelbvieh
25	Chianina
26	South Devon
27	Montbéliard
28	Fleckvie
29	Wagyu
30	Dansk korthorn
31	Brown Swiss
32	Texas Longhorn
33	Salers
34	Bazadaise
35	Murray Grey
36	Stabiliser
37	Guernsey
38	Lakenvelder
39	Australian Lowline
40	Rödkulla
41	Fjällko
42	Väneko
43	Bohuskulla
44	Ringamålako
50	Telemarkfe

Kod	Ras
51	Vestlandsk fjordfe
52	Dolafe
53	Pinzgauer
54	Finsk boskap
55	Pustertaler
56	Aubrac
57	Brahman
58	Speckle Park
90	Amerikansk bison
91	Buffel, vattenbuffel
92	Zebu
93	Jak
94	Visent
99	Korsning/övriga raser

5 Får och Get

5.1 Inledande information inför kontrollen

Vid får- och getkontroller fastställer du att de djur som finns i besättningen är korrekt märkta och journalförda samt att det finns korrekt ifyllda förflyttningsdokument för djur som kommer från annan registrerad aktörs anläggning. Du ska även kontrollera att djur som förflyttats har rapporterats till förflyttningsdatabasen. Om lantbrukaren ansöker om något areal- eller djurbaserat stöd används kontrollresultatet även för att konstatera att lantbrukaren uppfyller stöd villkoren.

5.2 Kontrolldokument som används vid kontroll av får och getter

Kontrollprotokoll med tillhörande bilagor hämtas från Atlas. Om lantbrukaren har rapporterat förflyttningar av djur de senaste 12 månaderna genereras en tilläggsida när kontrollprotokollet skrivs ut från Atlas. Det är detta dokument du kontrollerar mot. Om dokumentet inte har skrivits ut automatiskt, eller har fel datumintervall, går du in i JBR och skriver ut rapporten DHAND_HUV001.

Tomt kontrollprotokoll får och get hämtas från Handläggarsöd för stödadministration. Om får eller getter påträffas på platser som saknar registreringsnummer för anläggning (PPN) eller anmälan om djurarterna får och get, ska du ändå genomföra kontrollen. Använd då det tomma kontrollprotokollet som finns i handläggarsödet.

Efter kontrollen lägger du in en kopia av kontrollprotokollet i Kundakt och mailar till: regelforvaltning@jordbruksverket.se

Om du ändå vill skicka per brev:

Djurregisterenheten
Jordbruksverket
826 84 Söderhamn

5.3 Regler och riktlinjer

Regler och riktlinjer för märkning, journalföring och rapportering finns på Jordbruksverkets hemsida under [Djur → Lantbruksdjur och hästar → Nötkreatur → Registrering, märkning och journalföring](#).

Anläggning

En plats där nötkreatur, får, getter eller grisar hålls ska alltid registreras i Jordbruksverkets register över anläggningar. Anläggningen tilldelas ett registreringsnummer (PPN). Numret erhålls genom att den som ansvarar för djuren

anmäler platsen till Jordbruksverket genom e-tjänsten eller blanketten Registrera anläggning.

Beten

Huvudregeln är att samma bestämmelser gäller för beten som för stödjande anläggningar. Det är platsens geografiska utformning som avgör om betet ska ha ett eget registreringsnummer för anläggning (PPN).

Det finns dock vissa lättnader i reglerna om samma lantbrukare står som registrerad aktör på både betet och den plats där djuren vistas största delen av året. Om det enbart är lantbrukarens egna djur som vistas på betet krävs ingen separat journal för platsen, det räcker med att djuren förs ut ur journalen som finns på den plats där djuren hålls största delen av året. En lantbrukare som har en annan registrerad aktörs djur på sitt bete måste däremot föra journal på betet.

Hur ska lantbrukaren märka sina djur?

Alla djur ska vara märkta enligt förordning (EU) 2016/429, delegerad förordning (EU) 2019/2035, genomförandeförordning (EU) 2021/520 och SJVFS 2021:13.

Alla får och getter ska märkas senast sex månader efter födseln. Djur som har flyttas från anläggningen innan sex månaders ålder ska märkas före transporten med ett märke.

Djur som är avsedda att bli äldre än 12 månader ska märkas med två öronmärken, ett i varje öra. Märkena ska vara präglade med landsbeteckning, anläggningens registreringsnummer (PPN) och individnummer.

Djur som är avsedda att leva kortare tid än 12 månader och ska gå från födelseplatsen direkt till slakteri eller direkt till slakteri efter gödning på annan anläggning behöver bara märkas med ett märke i ena örat. Märket ska vara präglat med landsbeteckning och födelseplatsens registreringsnummer (PPN). Individnummer är frivilligt.

Tidsfrist

I de fall ett eller två identitetsmärken är förlorade eller har blivit oläsliga ska lantbrukaren enligt genomförandeförordning (EU) 2021/520 så snart som möjligt märka djuret.

Lantbrukaren kan få en tidsfrist för att märka djuren med ersättningsmärken. Jordbruksverket rekommenderar att lantbrukare med djur på stall ska få 1 månad att märka upp djur och om djuren hålls utomhus utan möjlighet till uppstallning på den plats där de hålls, tex bete och djuret har ett kvarvarande original- eller ersättningsmärke rekommenderas en tidsfrist på 3 månader. Det är upp till varje länsstyrelse att bedöma om lantbrukaren har möjlighet till tidsfrist. Om det finns en ligghall anses det vara möjligt med uppstallning och då bör tidsfrist att märka

djuren inom en månad gälla. Har djuret tappat två märken och hålls utomhus utan möjlighet till uppstallning på den plats där de hålls bör lantbrukaren få en månads tidsfrist.

Djuret får dock inte lämna anläggningen utan ett öronmärke i varje öra. Om betet är en egen anläggning ska märkning göras innan djuret flyttas från betet. Med en tidsfrist på tre månader finns dock större möjlighet att kunna märka djuret i samband med att det fångas in för transport.

Bristerna ska följas upp antingen genom ytterligare besök eller genom att lantbrukaren skickar in foto som visar att djuren som hade avvikelser blivit uppmärkta.

Genomförande

- Först ska en rimlighetsbedömning göras om lantbrukaren kan vara aktuell att få en tidsfrist att märka upp sina djur. Du gör då en bedömning i fält hur många djur som tappat sina märken och om lantbrukaren kan vara aktuell för att få en tidsfrist att märka upp sina djur.
- För får och getter antecknar du på protokollet hur många djur som saknar ett eller två märken.
- Prata med lantbrukaren om att hen måste åtgärda detta snarast, dvs. beställa märken för att märka upp djuret/djuren.
- Meddela lantbrukaren när hen ska ha åtgärdat detta och skickat in bevis. Skriv in detta datum i protokollet.
- Om lantbrukaren märker upp djuret och kommer in med bevis (foto) på detta inom den tid du gav hen, sätter du djuren som korrekt märkta i kontrollprotokollet och registreringsbilden. Lantbrukaren slipper avvikelse för djuret/djuren när det gäller märkning.
- Om lantbrukaren inte åtgärdar detta inom tidsfristen sätter du djuren i kontrollprotokollet och registreringsbilden med den avvikelsen du konstaterade vid kontrollen. Lantbrukaren får avvikelse för djuret/djuren när det gäller märkning.
- Skriv en tjänsteanteckning som du bifogar ärendet tillsammans med eventuella kort och tala om ifall lantbrukaren åtgärdat felet eller inte.
- Nu kan du avsluta kontrollen.

Mufflonfår

Mufflonfår behöver inte märkas förrän de lämnar anläggningen om de hålls under extensiva förhållanden där de inte är vana vid regelbunden mänsklig kontakt i vilthägn som godkänts enligt 41 a § jaktförordningen (1987:905).

Detta innebär även att alla djur som inte är födda på anläggningen ska vara märkta.

Godkända öronmärken för får och getter:

- Öronmärke av flaggtyp. Han-delen på öronmärken är alltid gul, men hondelen kan vara av annan färg.
- Elektroniskt öronmärke.
- Runt öronmärke.
- Öronmärke av bygeltyp i metall eller plast.
- Öronmärke av bygeltyp i metall finns inte längre att beställa men är ett godkänd märke.

Har lantbrukaren djur som inte går att märka?

Ibland får djuren infektioner i öronen vilket kan göra det olämpligt för dem att vara märkta med öronmärke under läkningsprocessen. Det händer även att djur fastnar med sina öronmärken på ett sådant sätt att örat därefter inte går att märka i. I dessa fall kan lantbrukaren ansöka hos Jordbruksverket om att få undantag från märkningsbestämmelserna. För att öka möjligheten till att ansökan blir beviljad bör lantbrukaren bifoga ett veterinärintyg som styrker att djuret inte kan eller bör märkas, eller tydliga bilder på örat.

Alla öronmärken finns som originalmärken, ersättningsmärken och reservmärken.

Originalmärke – används när djuret märks för första gången.

Ersättningsmärke – identisk med originalmärket, används när ett djur har förlorat sin originalmärke.

Reservmärke – används under tidsfristen på en eller tre månader i väntan på ett ersättningsmärke. Får endast användas på den anläggning där djuren är födda.

Öronmärkning

Märkningen av djur ska utföras på ett sådant sätt att det inte orsakar lidande hos djuret och så att öronmärken sitter säkert.

Journalföring

Om det finns får eller getter på en anläggning ska deras uppgifter vara införda i en journal. Journalen behöver inte längre vara godkänd av Jordbruksverket men ska innehålla samma uppgifter som tidigare.

Journal ska föras från och med det datum då djuren kommer till anläggningen

Följande uppgifter krävs för samtliga djur för att de ska vara korrekt journalförda:

- djurart och kategorier samt antalet djur
- djur som finns på platsen, den identitetskod som visas på identifieringsmärket
- djur som kommer till anläggningen (ange anläggningens registreringsnummer för den plats som djuren närmast kommer ifrån samt vilket datum djuret kom till anläggningen)
- förflyttningsdokument för de djur som kommit till anläggningen
- djur som lämnat anläggningen (ange anläggningens registreringsnummer för den plats som tagit emot djuren samt vilket datum djuret flyttades från anläggningen)
- födselar med uppgift om födelseår
- dödsfall med uppgift om datum när djuret dött på anläggningen.
- Om det finns djur som har elektronisk märkning ska typen av elektronisk märkning anges
- Om det finns djur som av någon anledning har fått ett nytt id-nummer ska djurets ursprungliga id-nummer och skälet till att det har ändrats anges.

Ändringar ska föras in i journalen kronologiskt och senast 48 timmar efter att händelsen inträffat. När det gäller födselar på anläggningen ska uppgifter om födseln föras in senast när alla lamm eller killingar är födda och märkta, dock senast sex månader efter att första lammet föddes. Journalen ska sparas i minst tre år.

Djur som är avsedda att leva längre än 12 månader ska journalföras individuellt. Får och getter som är avsedda att leva kortare tid än 12 månader får journalföras gruppvis. Om avsikten ändras och djuren eller något av djuren ska leva längre än 12 månader ska djuren märkas om och journalföringen ska ske på individnivå.

Hur ska lantbrukaren rapportera sina djur?

Varje år någon gång mellan den 1 och 31 december ska lantbrukaren räkna sina får eller getter. Uppgifterna ska föras in i journalen och rapporteras till Jordbruksverkets register senast den 15 januari året efter räkningen.

Alla förflyttningar av får eller getter under årets gång ska rapporteras till Jordbruksverkets förflyttningsregister inom sju dagar. Lantbrukare som håller får och getter behöver inte rapportera förflyttningar mellan egna anläggningar som ligger inom samma eller angränsande kommuner, under förutsättning att förflyttningarna journalförts. Detta gäller inte för aktörer som bedriver slakteriverksamhet.

För djur som skickas till slakt kan lantbrukaren skicka in en fullmakt till Jordbruksverket om att slakteriet ska rapportera till registret. Hemslakt av djur ska inte rapporteras till förflyttningsregistret utan bara föras in i journalen.

Från och med den 21 januari 2016 ska lantbrukaren även rapportera när djur skickas till destruktion. Lantbrukaren rapporterar på samma sätt som vid en vanlig förflyttning och anger registreringsnummer för anläggning (PPN) SE 888888 som mottagare. Destruktionsanläggningen kommer sedan att rapportera till Jordbruksverket att de tagit emot kadavren från aktuell anläggning.

Lantbrukaren kan rapportera manuellt med en blankett eller elektroniskt via e-tjänsten Flytt av får, getter och grisar.

Om lantbrukaren inte följer bestämmelserna

Lantbrukaren kan få avdrag på sina djurrelaterade stöd om djuren inte är märkta eller, journalförda på rätt sätt. Lantbrukaren kan även få betala vite om felen inte åtgärdas. Jordbruksverket kan besluta om att djuren inte får flyttas. Vite och förbud om flytt av djur gäller även lantbrukare som inte söker stöd.

5.4 Genomförande

Kontrollen kan utföras i följande ordning:

- Räkna antalet djur och kontrollera samtidigt öronmärkningen.
- Kontrollera journalföringen av djuren.
- Kontrollera eventuella förflyttningsdokument.
- Kontrollera att djur som flyttats har en förflyttningsrapport.
- Kontrollera uppgifter mot stödjande dokument tex leveranssedlar, inköpskvitton etc.

5.5 Fyll i protokollet

På kontrollprotokollets första sida finns lantbrukarens uppgifter samt tabellen Ingående kontrollärenden där de kontroller du ska utföra finns listade. Fyll i datum och klockslag för föranmälan och påbörjad kontroll. Du ska också fylla i klar i fält, detta för att vid en revision är det bra att kunna visa att datumen i pappersprotokollet och Atlas stämmer överens för spårbarhetens skull. Se regler och riktlinjer för föranmälan i den generella kontrollinstruktionen.

Det är alltid den kontroll i fältärendet med kortast föranmälningstid som styr. Om kontrollen inte har föranmälts inom angivet tidsintervall ska anledningen noteras på kontrollprotokollet. Anteckna vilka personer som är närvarande vid kontrollen. Lantbrukaren eller dennes representant har möjlighet att underteckna kontrollprotokollet, namnteckningen är endast en bekräftelse på närvaro vid kontrollen och betyder inte att kontrollresultatet har accepterats. Lantbrukaren har även möjlighet att lämna synpunkter på hur du har utfört fältkontrollen, till exempel på baksidan av kontrollprotokollet eller på ett separat papper.

5.5.1 Anläggningar

I tabellen Anläggningar ser du vilka anläggningar som lantbrukaren är registrerad som aktör på och/eller har sökt stöd för, det är dessa som ska kontrolleras.

I tabellen Summering ser du djurart och antal djur per anläggning.

5.5.2 Kontrollärende ID- och registreringskontroll av får och get

I tabellen Summering ser du djurart och antal djur per anläggning. Uppgifterna baseras på de djur som finns registrerade på anläggningen när dokumentet skapas i Atlas.

5.5.3 Stödjande dokument

Du ska kontrollera stödjande dokument, läs mer i Instruktionen generella regler.

5.5.4 Stickprov

Kontrollen kan, när det är lämpligt, helt eller delvis utföras genom stickprov. Det är du som kontrollant som i varje enskilt fall bedömer om du ska göra en stickprovskontroll. På kontrollprotokollet ska det framgå för vilka delar av kontrollen som stickprovsmetoden har använts och hur du har gjort urvalet.

5.5.5 Urval av stickprov

Du bestämmer själv vilken strategi du ska använda för att välja ut vilka djur som ska kontrolleras med stickprov. Urvalet ska vara representativt och ska göras innan kontrollen påbörjas. Du ska dokumentera hur urvalet har gjorts under fritext eller på lösblad.

5.5.6 Riktlinjer för stickprov

Stickprovskontroll får inte användas rutinmässigt.

Du kan välja att göra en stickprovskontroll av märkningen om det finns fler än 20 djur i besättningen. Först bör du göra en översiktlig kontroll att samtliga djur verkar vara märkta. Därefter väljer du ut minst 10 % av djuren men inte färre än 10 djur för kontroll. Kontrollera att djuren i urvalet finns i journalen.

Alla djur i urvalet uppfyller märkningskraven

Avsluta märkningskontrollen.

Något djur i urvalet uppfyller inte märkningskraven

Kontrollera alla djur i besättningen.

Kontroll av journalföringen

När du gör en stickprovskontroll av märkningen gör du även en stickprovskontroll av journalföringen, se ovan.

Om kontrollen av märkningen är ok är även journalkontrollen ok.

Kontroll av förflyttningsdokument

Stickprovsmetoden får användas om lantbrukaren har fler än tio förflyttningsdokument. Samma regler gäller som för märkning och journalföring.

Kontroll mot stödjande dokument

Du ska göra en kontroll mot stödjande dokument på en in- och en ut-händelse på journalen och förflyttningsarna³. Detta noterar du i pappersprotokollet.

Kontrollen ska göras 6 månader bakåt i tiden från kontrolldatum. Om inga avvikelser hittas kan kontrollen avslutas. I de fall avvikelser hittas får du utöka kontrollen till att gälla 12 månader bakåt i tiden från kontrolldatum.

5.6 Kontrollpunkter

Tabell 8 Kontrollfrågor får och get

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Följdfråga	Enhet
00006	Har lantbrukaren, vid kontrolltillfället, registreringsnummer för anläggning (PPN) för alla platser på gården där det behövs?			J/N
00180		Beskriv varför lantbrukaren behöver ytterligare PPN.		Fritext
00056	Hur många djur konstaterades på anläggningen?			st.
00043	Är alla djur korrekt märkta?	Vid Nej. Besvara kp 0044 och 0050		J/N
00044		Hur många djur är omärkta?		st.
00050		Hur många djur som ska vara märkta med två märken är enbart märkta med ett märke?		st.
01100		Har du gett lantbrukaren en tidsfrist för att märka upp djuren?		J/N
01101		Vid nej på 01100 Beskriv varför du inte har gett lantbrukaren möjlighet till en tidsfrist att märka upp djuren.		Fritext

³ Lag (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden, Lag (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Följdfråga	Enhet
01102		Vid Ja på 01100. Har lantbrukaren fått en månad på sig att märka upp sina djur		J/N
01103			Vilket datum går tidsfristen ut för att märka upp djuren?	Datum
01104			Hur många är djur är fortfarande omärkta?	st.
01105			Hur många djur som ska vara märkta med två märken är fortfarande märkta med en bricka?	st.
01106			Dokumentera	Fritext
01107		Vid ja på 01100 Har lantbrukaren tre månader på sig att märka upp sina djur på bete?		J/N
01108			Vilket datum går tidsfristen ut för att märka upp djuren?	Datum
01109			Hur många är djur är fortfarande omärkta?	st.
01110			Hur många djur som ska vara märkta med två märken är fortfarande märkta med en bricka?	st.
01111			Dokumentera	Fritext
00046	Är alla djur korrekt journalförda?			J/N
00047		Hur många djur är inte korrekt journalförda?		st.
00051	Är alla djur rapporterade till förflytningsregistret för Får/Get?			J/N/EA
00052		Hur många djur saknar rapportering till förflytningsregistret Får/Get?		st.
00053	Finns förflytningsdokument för alla djur som kommit till brukarens anläggning (PPN)?			J/N/EA
00054		Hur många djur saknar förflytningsdokument för de djur som		st.

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Följdfråga	Enhet
		kommit till brukarens anläggning (PPN)?		
00079	Är kontroll mot stödjande dokument gjorda?			J/N/EA
00183		Beskriv kontrollen mot stödjande dokument.		fritext

00006 Har lantbrukaren, vid kontrolltillfället, registreringsnummer för anläggning (PPN) för alla platser på gården där det behövs?

Här gör du en bedömning av de platser där djuren befinner sig, och kommer att befinna sig. Utgångspunkten är att ett PPN är en anläggning som sitter ihop, men om avståndet är mindre än 500 meter mellan platserna behöver inte lantbrukaren ytterligare PPN. Dessutom har kravet på att det behövs ytterligare PPN, om det finns annan registrerad aktörs klövbärande djur mellan anläggningar, tagits bort. Du kan kontakta Jordbruksverket för att diskutera huruvida lantbrukaren behöver en extra anläggning (PPN), eller om lantbrukaren har en dispens.

Frågan ska besvaras med J (Ja) eller N (Nej)

00180 Beskriv varför lantbrukaren behöver ytterligare PPN.

Vid nej, motivera varför ytterligare anläggningar behövs.

00056 Hur många djur konstaterades på anläggningen?

Ange antal djur. Här anger du alla får och getter som finns på gården.

Om det inte finns några djur att kontrollera ange antal noll.

00043 Är alla djur korrekt märkta?

Frågan ska besvaras med Ja (J) om alla djur är uppmärkta och alla frågor om märkning släcks eller ett Nej (N) om det finns djur som saknar godkänd märkning.

Ett djur är korrekt märkt om det har två original-/ersättningsmärken.

Ibland får djur infektioner i öronen vilket kan göra det olämpligt för dem att vara märkta med öronmärken under läkningsprocessen. Det händer även att djur fastnar med sina öronmärken på ett sådant sätt att örat därefter inte går att märka i. I dessa fall ska lantbrukaren ansöka hos Jordbruksverket om att få undantag från märkningsbestämmelserna. För att öka möjligheten till att ansökan blir beviljad bör lantbrukaren bifoga antingen ett veterinärintyg som styrker att djuret inte kan eller bör märkas, eller tydliga bilder på örat.

00044 Hur många djur är omärkta?

Ange antal omärkta djur vid kontrolltillfället. Ett omärkt djur är ett djur som helt saknar märken, eller enbart har ett eller två reservmärken. Om det inte finns några omärkta djur ange noll.

Om det finns fem eller fler omärkta djur ska du lägga in en kopia av kontrollprotokollet i lantbrukarens akt i Kundakt och skicka ett mejl till: regelforvaltning@jordbruksverket.se

Om du ändå vill skicka per brev:

Djurregisterenheten
Jordbruksverket
551 82 Jönköping

00050 Hur många djur som ska vara märkta med två märken är enbart märkta med ett märke?

Ange antal djur som saknar ett märke.

01100 Har du gett lantbrukaren en tidsfrist för att märka upp djuren?

Lantbrukaren kan få en tidsfrist för att märka djuren med ersättningsmärken. Grundregeln är att öronmärken ska ersättas så snart som möjligt och senast inom en månad från dess att identifieringsmärket blev oläsbart eller förlorades. Läs mer om detta ovan under kapitlet regler och riktlinjer.

01101 Beskriv varför du inte har gett lantbrukaren möjlighet till en tidsfrist att märka upp djuren.

Beskriv din bedömning varför lantbrukaren inte har rätt till tidsfrist. Läs mer om detta ovan under kapitlet regler och riktlinjer.

01102 Har lantbrukaren fått en månad på sig att märka upp sina djur

Svara ja om lantbrukaren har djur som ska märkas upp inom 1 månad.

01103 Vilket datum går tidsfristen ut för att märka upp djuren?

Ange det datum du gett till lantbrukaren för att märka upp djuren inom 1 månad.

01104 Hur många djur är fortfarande omärkta?

Ange antal djur som fortfarande inte är omärkta efter tidsfristen gått ut.

01105 Hur många djur som ska vara märkta med två märken är fortfarande märkta med en bricka?

Ange antal djur som saknar en bricka efter tidsfristen gått ut

01106 Dokumentera

Här kan du dokumentera om du behöver komplettera något ytterligare.

01107 Har lantbrukaren tre månader på sig att märka upp sina djur på bete?

Svara ja om lantbrukaren har djur som ska märkas upp inom 3 månad.

01108 Vilket datum går tidsfristen ut för att märka upp djuren?

Ange det datum du gett till lantbrukaren för att märka upp djuren inom 3 månad.

01109 Hur många är djur är fortfarande omärkta?

Ange antal djur som fortfarande inte är omärkta efter tidsfristen gått ut.

01110 Hur många djur som ska vara märkta med två märken är fortfarande märkta med en bricka?

Ange antal djur som saknar en bricka efter tidsfristen gått ut

01111 Dokumentera

Här kan du dokumentera om du behöver komplettera något ytterligare.

00046 Är alla djur korrekt journalförda?

Kontrollen görs för aktiva djur på plats, och djur som har funnits på anläggningen ett år tillbaka i tiden från kontroldataum som är utgångna.

Lantbrukaren har möjlighet att komplettera journalen vid kontrollen, om uppgifterna som ska kompletteras går att styrka med stödande dokument. Undantaget är komplettering av uppgifter om ras och kön, dessa behöver inte styrkas med stödande dokument. Du markerar J på frågan om de uppgifter som krävs finns i journalen. För att djuren ska vara korrekt journalförda krävs att djur som kommit till gården efter 21 april 2021 har ett förflyttningsdokument. Saknas detta är djuren inte korrekt journalförda.

Födslar i den egna besättningen kan i normalfallet inte kompletteras då det vanligtvis inte finns dokumentation som kan styrka händelsen.

Du kan svara Ja (J) eller Nej (N) alternativt att det inte funnits djur de senaste 12 månaderna innan kontrollen välj Ej aktuellt (EA). Vid nej besvara fråga 00047.

00047 Hur många djur är inte korrekt journalförda?

Ange antal, om samtliga djur är korrekt journalförda lämnas kontrollpunkten tom.

00051 Är alla djur rapporterade till förflyttningsregistret för Får/Get?

Kontrollera ett år tillbaka i tiden från kontroldataumet.

Om lantbrukaren har rapporterat förflyttningar av djur de senaste 12 månaderna genereras en tilläggsida när kontrollprotokollet skrivs ut från Atlas. Det är detta dokument du kontrollerar mot. Om dokumentet inte har skrivits ut automatiskt, eller har fel datumintervall, går du in i JBR och skriver ut rapporten DHAND_HUV001.

Du Kan svara Ja (J) eller Nej (N) alternativ Ej aktuellt (EA) om inga förflyttningar har skett. Vid nej besvara 00052

00052 Hur många djur saknar rapportering till förflyttningsregistret Får/Get?

Ange antalet djur som saknar rapportering till förflyttningsregistret.

Om det finns förflyttningar som inte har rapporterats till registret ska du lägga till dessa i kontrollprotokollet under Tillägg av nya händelser för ID- och registreringskontroll av får och get. Den registrerade aktören har möjlighet att godkänna tillägget av de nya händelserna genom att underteckna protokollet, vilket möjliggör snabbare uppdatering av registret (behöver ej invänta tyst medgivande).

För att ändringarna du har noterat ska registreras i förflyttningsregistret ska du lägga in en kopia av kontrollprotokollet med bilagor du har ändrat på i lantbrukarens akt i Kundakt samt skicka ett mail till:
djurregister@jordbruksverket.se

Om du ändå vill skicka per brev:

Djurregisterenheten
Jordbruksverket
826 84 Söderhamn

00053 Finns förflyttningsdokument för alla djur som kommit till brukarens anläggning (PPN)?

Kontrollera 12 månader tillbaka i tiden för alla inkommande djur från kontrolldatumet.

Alla får och getter som förflyttas mellan två olika registrerade aktörers anläggningar ska åtföljas av ett förflyttningsdokument. Det är den registrerade aktören på den avsändande anläggningen som är ansvarig för att fylla i dokumentet. Dokumentet ska sedan följa med djuren vid transporten och förvaras på den mottagande anläggningen i minst tre år. Förflyttningsdokument måste även upprättas för djur som förflyttas mellan anläggningar där lantbrukaren är registrerad som aktör på båda anläggningarna och det ena är ett registrerat slakteri.

Förflyttningsdokumentet ska utgöras av Jordbruksverkets blankett JSB 3.12. Undantaget är vid transport till slakt, då får en intransportsedel som är godkänd av Jordbruksverket användas.

00054 Hur många djur saknar förflyttningsdokument för de djur som kommit till brukarens anläggning (PPN)?

Ange antal, om det inte finns några djur som saknar förflyttningsdokument besvara med noll.

00079 Är kontroll mot stödjande dokument gjorda?

Kontrollen ska göras 6 månader bakåt i tiden från kontrolldatum⁴. Om inga avvikelser hittas kan kontrollen avslutas. I de fall avvikelser hittas får du utöka kontrollen till att gälla 12 månader bakåt i tiden från kontrolldatum

Kontroll mot stödjande dokument ska ingå som en stickprovskontroll i samtliga kontroller. Använder lantbrukaren journal ska du kontrollera att stödjande dokument kan styrka de uppgifter som finns i journalen.

De uppgifter som ska kontrolleras är:

- Ålder.
- In- och utgångsdatum.
- Uppgift om varifrån djuret kom eller vart det förflyttades.

Dokumenterna du kontrollerar kan vara till exempel köp- och säljfakturor, hämtkvitton vid slakt, slaktavräkningar, veterinärintyg eller stödjande dokument som innehåller uppgifter om djuren. Uppgifterna ska kunna härledas till det enskilda djuret, i första hand genom individnummer eller i undantagsfall genom in- och utgångsdatum.

I de fall besättningen består av enbart djur som rekryterats från den egna besättningen finns få stödjande dokument som kan användas. Det kan finnas härstamningsbevis eller stödjande uppgifter från officiell härstamningskontroll som kan användas.

Notera i anteckningsfältet längst ner på kontrollprotokollet vilka stödjande dokument som du har kontrollerat mot. Dokumentera vilka djur du gjort kontroll mot stödjande dokument på. I protokollet och Atlas ska du ange (J) om kontrollen är utförd, annars välj (N)

00183 Beskriv kontrollen mot stödjande dokument.

Här ska du utförligt notera hur kontrollen mot stödjande dokument är utförd, och vilka dokument du har kontrollerat. Vid stickprov, förklara hur du gjort urvalet Om du inte utfört någon kontroll ska du ändå förklara varför det inte har gjorts.

---

⁴ Lag (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden, Lag (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

6 Gris

Vid kontroller av gris fastställer du hur många djur som finns i besättningen och kontrollerar om det finns brister i märkning, journalföring, rapportering och att det finns korrekt ifyllda förflyttningsdokument för inköpta djur (förflyttningsdokument ses som en del av journalföringen enligt förordningen). I griskontrollen ingår det även att kontrollera att djur som förflyttats har rapporterats till förflyttningsregistret. Om lantbrukaren ansöker om något areal- eller djurbaserat stöd används kontrollresultatet även för att konstatera att lantbrukaren uppfyller stödvillkoren.

6.1 Kontrolldokument som används vid kontroll av gris

Följande dokument ska tas ut före kontrollen:

- **Kontrollprotokoll med tillhörande bilagor** hämtas från Atlas. Om lantbrukaren har rapporterat förflyttningar av djur de senaste 12 månaderna genereras en tilläggsida när kontrollprotokollet skrivs ut från Atlas. Det är detta dokument du kontrollerar mot. Om dokumentet inte har skrivits ut automatiskt eller har fel datumintervall, går du in i JBR och skriver ut rapporten DHAND_HUV001.

6.2 Regler och riktlinjer

Regler och riktlinjer för märkning, journalföring och rapportering finns på Jordbruksverkets hemsida under [Djur → Lantbruksdjur och hästar → Grisar → Registrering, märkning och journalföring](#).

Hur ska lantbrukaren märka sina djur?

Alla djur ska vara märkta enligt förordning (EU) 2016/429, delegerad förordning (EU) 2019/2035, genomförandeförordning (EU) 2021/520 och SJVFS 2021:13. Grisarna ska vara märkta senast 9 månader efter födseln eller tidigare om grisarna lämnar den anläggning där de är födda innan 9 månaders ålder.

Grisarna ska märkas med ett örönmärke eller en tatuering (på hals eller bog) som Jordbruksverket har godkänt. Märkningen ska innehålla landsbeteckningen för Sverige (SE) och födelseanläggningens registreringsnummer för anläggning (PPN). Det finns inga krav på individmärkning.

En slaktgrisproducent som har ett gällande mellangårdsavtal med en smågrisproducent kan få ta emot omärkta grisar. Förutsättningen är att slaktgrisproducenten märker djuren med leverantörsnummer innan de skickas till slakt. En slaktgrisproducent får ha högst tre mellangårdsavtal, avtalen samt vilka leverantörsnummer som används ska anmälas till Jordbruksverket ([blankett E13.34](#)).

Omärkta grisar från olika anläggningar får inte blandas på den egna anläggningen eller vid transport.

Om den registrerade aktören levererar grisar till ett slakteri direkt från anläggningen som de föddes på räcker det att djuren är märkta med ett leverantörsnummer. Detta gäller även om grisarna flyttas mellan den registrerade aktörens egna anläggningar. Förutsättningen är att den registrerade aktören har anmält till Jordbruksverket vilka leverantörsnummer som används.

Grisar som exporteras ska behålla sin ursprungliga svenska märkning, ingen kompletterande märkning behövs.

En gris som importeras från ett annat EU-land ska behålla sin ursprungsmärkning, djuret behöver ingen svensk märkning. Vid import från ett land utanför EU ska den registrerade aktören kontakta Jordbruksverket för instruktioner.

I de fall ett eller två identitetsmärken är förlorade, tatuering saknas eller har blivit oläsliga ska lantbrukaren enligt genomförandeförordning (EU) 2021/520 *så snart som möjligt* märka djuret.

Tidsfrist

Om du vid kontrollen hittar djur som varit märkta med ett märke och tappat det kan du ge lantbrukaren en tidsfrist för att märka djuret. Jordbruksverket rekommenderar att lantbrukaren får 1 månad på sig att märka upp grisarna och inkomma med bevis om detta. Det finns inga kontrollpunkter i systemet för detta eftersom det enbart gäller djur som redan varit märkta med märken. Skriv i en tjänsteanteckning att du har gett lantbrukaren en tidsfrist för att märka djuren, vilket datum djuren ska vara märkta och om lantbrukaren kommit in med bevis (foto) på att djuren är uppmärkta eller inte. Kontrollera i Regina att lantbrukaren verkligen beställt brickor.

Har lantbrukaren djur som inte går att märka?

ibland får djuren infektioner i öronen vilket kan göra det olämpligt för dem att vara märkta med öronmärken under läkningsprocessen. Det händer även att djur fastnar med sina öronmärken på ett sådant sätt att örat därefter inte går att märka i. I dessa fall ska lantbrukaren ansöka hos Jordbruksverket om att få undantag från märkningsbestämmelserna (gäller inte om djuren tatueras). För att öka möjligheten till att ansökan blir beviljad bör lantbrukaren bifoga antingen ett veterinärintyg som styrker att djuret inte kan eller bör märkas, eller tydliga bilder på örat.

Öronmärkning

Märkningen ska utföras på ett sådant sätt att det inte orsakar lidande hos djuret och så att öronmärken sitter säkert.

Hur ska lantbrukaren rapportera sina djur?

Den registrerade aktören ska anmäla innehav av djur och var de hålls till Jordbruksverket.

Alla förflyttningar av djur ska anmälas till Jordbruksverkets grisregister⁵. Det är den registrerade aktören på den plats som tar emot djuret som ansvarar för rapporteringen. Förflyttningen ska vara rapporterad inom sju dagar från det att grisarna har anlänt till anläggningen. Vid export är det den registrerade aktören på den sista anläggningen i Sverige som ska rapportera förflyttningen.

Förflyttning av grisar mellan två av den registrerade aktörens egna anläggningar behöver inte rapporteras till registret.

Den registrerade aktören kan rapportera förflyttningar manuellt med en [blankett](#) eller elektroniskt genom att använda [Jordbruksverkets e-tjänst](#) eller en [elektronisk rapporteringsfil](#).

Förflyttningsdokument

Alla grisar som förflyttas mellan två olika registrerade aktörers anläggningar ska åtföljas av ett förflyttningsdokument. Det är den registrerade aktören på den avsändande anläggningen som är ansvarig för att fylla i dokumentet. Dokumentet ska sedan följa med djuren vid transporten och förvaras på den mottagande anläggningen i minst tre år.

Förflyttningsdokumentet ska utgöras av Jordbruksverkets blankett JSB 3.43. Undantaget är vid transport till slakt, då får en intransportsedel som är godkänd av Jordbruksverket användas.

Journalföring

Om det finns grisar på en anläggning ska deras uppgifter finnas införda i en journal. Journalen ska föras bokföringsmässigt.

Journalen behöver inte vara godkänd av Jordbruksverket, men Jordbruksverket har tagit fram journaler som den registrerade aktören kan använda.

- Stalljournal för grisar, ver. 1.1
- Stalljournal för specialiserad slaktgrisproduktion, ver. 1.1
- Journal för svin, får och getter (trycks inte längre)

Uppgifterna ska föras in i journalen i kronologisk ordning senast 48 timmar efter händelsen och journalerna ska sparas i minst tre år.

---

⁵ i enlighet med bestämmelserna i SJVFS 2015:45

I journalen ska uppgift finnas om:

- djurart och kategorier samt antalet djur
- djur som kommer till anläggningen (ange anläggningens registreringsnummer för den plats som djuren närmast kommer ifrån samt vilket datum djuret kom till anläggningen)
- förflyttningsdokument för de djur som kommit till anläggningen
- djur som lämnat anläggningen (ange anläggningens registreringsnummer för den plats som tagit emot djuren samt vilket datum djuret flyttades från anläggningen)
- dödsfall med uppgift om datum när djuret dött på anläggningen.
- om det finns djur som har elektronisk märkning ska typen av elektronisk märkning anges
- om det finns djur märkta med tatuering ska dess placering anges
- om det finns djur som av någon anledning har fått ett nytt id-nummer ska djurets ursprungliga id-nummer och skälet till att det har ändrats anges.

Om du inte följer bestämmelserna

Lantbrukaren kan få avdrag på sina stöd om djuren inte är märkta, journalförda och registrerade på rätt sätt. Lantbrukaren kan även få betala vite om felet inte åtgärdas. Jordbruksverket kan besluta om att djuren inte får flyttas. Vite och förbud om flytt av djur gäller även lantbrukare som inte söker stöd.

Anläggning

Ett registreringsnummer för anläggning (PPN) behövs när ett eller flera djur hålls på samma plats. Numret erhålls genom att den registrerade aktören anmäler platsen till Jordbruksverket (e-tjänst och blankett Registrera anläggning).

Öronmärkning Märkningen ska utföras på ett sådant sätt att det inte orsakar lidande hos djuret och så att öronmärken sitter säkert.

6.3 Genomförande

Kontrollen kan genomföras i följande ordning:

- Räkna djuren och kontrollera samtidigt märkningen.
- Kontrollera journalföring och förflyttningsrapporteringar av djuren.
- Kontrollera eventuella förflyttningsdokument.
- Kontroll mot stödjande dokument

För att kunna fylla i kontrollprotokollet bör du först ha gått igenom kontrollpunkterna i bilagan.

6.4 Fyll i protokollet

På kontrollprotokollets första sida finns lantbrukarens uppgifter samt tabellen Ingående kontrollärenden där de kontroller du ska utföra finns listade. Fyll i datum och klockslag för föranmälan och påbörjad kontroll. Du ska även fylla i klar i fält, detta för att vid en revision är det bra att kunna visa att datumen i pappersprotokollet och Atlas stämmer överens för spårbarhetens skull. Se regler och riktlinjer för föranmälan i den generella instruktionen.

Lantbrukaren eller dennes representant har möjlighet att underteckna kontrollprotokollet, namnteckningen är endast en bekräftelse på närvaro vid kontrollen och betyder inte att kontrollresultatet har accepterats. Lantbrukaren har även möjlighet att lämna synpunkter på hur du har utfört fältkontrollen, till exempel på baksidan av kontrollprotokollet eller på ett separat papper.

6.4.1 Anläggningar

I tabellen Anläggningar ser du vilka anläggningar som lantbrukaren är registrerad som aktör på och/eller har sökt stöd för, det är dessa som ska kontrolleras.

I tabellen Summering ser du djurart och antal djur per anläggning.

6.4.2 Stödjande dokument

Du skall kontrollera stödjande dokument, läs mer i Instruktionen generella regler.

6.4.3 Kontrollärende ID- och registreringskontroll av gris

I tabellen *Summering* ser du djurart och antal djur per anläggning.

Tabell 9 Kontrollfrågor gris

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
00008	Har lantbrukaren, vid kontrolltillfället, registreringsnummer för anläggning (PPN) för alla platser på gården där det behövs?		J/N/EJ/EA
00181		Beskriv varför lantbrukaren behöver ytterligare PPN.	Fritext
00188	Hur många djur konstaterades på anläggningen?		st
00057	Är alla djur korrekt märkta?		J/N
00058		Hur många djur som ska vara märkta är omärkta?	st

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
00186	Är alla djur korrekt journalförda?		J/N/EJ/EA
00187		Hur många djur är inte korrekt journalförda?	st
00048	Är alla inkommande djur rapporterade till grisregistret?		J/N/EJ/EA
00049		Hur många inkommande djur är inte rapporterade till grisregistret?	st
00175	Finns förflyttningsdokument upprättade för alla inkommande djur?		J/N/EJ/EA
000176		Hur många inkommande djur saknar förflyttningsdokument?	st
00184	Är kontroll mot stödjande dokument gjorda?		J/N
00185		Beskriv kontrollen mot stödjande dokument.	Fritext

6.5 Kontrollpunkter

00008 Har lantbrukaren, vid kontrolltillfället, registreringsnummer för anläggning (PPN) för alla platser på gården där det behövs?

Här gör du en bedömning av de platser där djuren befinner sig, och kommer att befinna sig. Utgångspunkten är att ett PPN är en anläggning som sitter ihop, men om avståndet är mindre än 500 meter mellan anläggningarna behöver inte lantbrukaren ytterligare PPN. Dessutom har kravet på att det behövs ytterligare PPN om det finns annan aktörs andra klövbärande djur mellan anläggningar, tagits bort.

Du kan kontakta Jordbruksverket för att diskutera huruvida lantbrukaren behöver en extra anläggning (PPN), eller om lantbrukaren har en dispens.

00181 Beskriv varför lantbrukaren behöver ytterligare PPN

Vid nej, motivera varför ytterligare anläggningar behövs.

00188 Hur många djur konstaterades på anläggningen?

Ange antalet djur som finns på anläggningen, oavsett hur många platser som finns anmälda.

I de fall du gör en uppföljande kontroll initierad av djurregister och du inte kontrollerar hela besättningen ska du uppge samma antal djur på gården som vid första kontrollen. I protokollet och Atlas ska du ange antal djur, finns det inga djur ange noll.

00057 Är alla djur korrekt märkta?

Ange Nej (N) om det finns djur som saknar korrekt märkning. Om du har svårt att

se om djuret är tatuerat ska du dokumentera detta och fråga lantbrukaren om det gick att se att djuret var märkt vid leverans.

Vid tveksamma fall ska du komplettera kontrollen med att kontakta den som har eller borde ha märkt grisarna och fråga om märkningsutrustning och märkningsrutiner. Dokumentera de uppgifter som framkommer.

Finns inga avvikelser från märkningskravet välj Ja (J). Vid Nej besvara 00057.

00057 Hur många djur som ska vara märkta är omärkta?

Ange hur många djur som är omärkta.

Det kan ju finnas djur som är omärkta som faktiskt får vara det, de ska inte räknas med här. (dvs. djuren behöver inte märkas förrän de är nio månader eller tidigare om de lämnar anläggningen)

Om det finns fem eller fler omärkta djur ska du lägga in en kopia av kontrollprotokollet i lantbrukarens akt i Kundakt och skicka ett mejl till: regelforvaltning@jordbruksverket.se

Om du ändå vill skicka per brev:

Djurregisterenheten
Jordbruksverket
551 82 Jönköping

00186 Är alla djur korrekt journalförda?

Kontrollen görs för aktiva djur på plats, och djur som har funnits på anläggningen ett år tillbaka i tiden från kontrolldatum som är utgångna.

Lantbrukaren har möjlighet att komplettera journalen vid kontrollen, om uppgifterna som ska kompletteras går att styrka med stödande dokument. Undantaget är komplettering av uppgifter om ras och kön, dessa behöver inte styrkas med stödande dokument. Du markerar Ja (J) på frågan om de uppgifter som krävs finns i journalen. För att djuren ska vara korrekt journalförda krävs att djur som kommit till gården efter 21 april 2021 har ett förflyttningsdokument. Saknas detta är djuren inte korrekt journalförda.

Födslar i den egna besättningen kan i normalfallet inte kompletteras då det vanligtvis inte finns dokumentation som kan styrka händelsen.

Fullständiga uppgifter om inkommande djur betyder att det ska finnas uppgifter i journalen om var djuren kommit ifrån och ingångsdatum.

Du kan svara Ja (J) eller Nej (N) alternativt att det inte finns några djur välj Ej aktuellt (EA). Vid nej besvara fråga 00047.

00187 Hur många djur är inte korrekt journalförda?

Ange antal om du svarat Nej (N) på föregående kontrollpunkt.

00048 Är alla djur rapporterade till grisregistret?

Kontrollera 12 månader tillbaka i tiden från kontrolldatumet

Det ska finnas uppgifter i journalen om var djuren kommit ifrån och ingångsdatum. Du ska även kontrollera några förflyttningar mot stödjande dokument, t ex kvitton eller slaktavräkningar.

I kontrollprotokollet framgår vilka förflyttningar som är rapporterade i bilagan Förflyttningar Gris. Om bilagan inte skrivs ut automatiskt tillsammans med kontrollprotokollet eller har fel datumintervall, går du in i JBR och skriver ut rapporten DHAND_HUV001.

Du kan svara Ja (J) eller Nej (N) alternativt Ej aktuellt (EA) om inga förflyttningar har skett. Vid nej besvara 00049

00049 Hur många inkommande djur är inte rapporterade till grisregistret?

Ange antalet djur som saknar rapportering till förflyttningsregistret

Om det finns förflyttningar som inte har rapporterats till registret ska du lägga till dessa i kontrollprotokollet under *Tillägg av nya händelser för ID- och registreringskontroll av gris*. Den registrerade aktören har möjlighet att godkänna tillägget av de nya händelserna genom att underteckna protokollet, vilket möjliggör snabbare uppdatering av registret (behöver ej invänta tyst medgivande).

För att ändringarna du har noterat ska registreras i förflyttningsregistret ska du lägga in en kopia av kontrollprotokollet med bilagor du har ändrat på i lantbrukarens akt i Kundakt samt skicka ett mail till:
djurregister@jordbruksverket.se

Om du ändå vill skicka per brev:

Djurregisterenheten
Jordbruksverket
826 84 Söderhamn

00175 Finns förflyttningsdokument upprättade för alla inkommande djur?

Kontrollera 12 månader tillbaka i tiden för alla inkommande djur från kontrolldatumet.

Alla grisar som förflyttas mellan två olika registrerade aktörers anläggningar ska åtföljas av ett förflyttningsdokument. Det är den registrerade aktören på den avsändande anläggningen som är ansvarig för att fylla i dokumentet. Dokumentet ska sedan följa med djuren vid transporten och förvaras på den mottagande

anläggningen i minst tre år. Förflyttningsdokument måste även upprättas för djur som förflyttas mellan anläggningar där lantbrukaren är registrerad som aktör på båda anläggningarna och det ena är ett registrerat slakteri.

Förflyttningsdokumentet ska utgöras av Jordbruksverkets blankett JSB 3.43. Undantaget är vid transport till slakt, då får en intransportsedel som är godkänd av Jordbruksverket användas.

00176 Hur många inkommande djur saknar förflyttningsdokument?

Ange antalet djur som saknar förflyttningsdokument. Gäller enbart djur som flyttats till anläggningen efter AHL:s ikraftträdande 21 april 2021.

00184 Är kontroll mot stödjande dokument gjorda?

Kontrollen ska göras 6 månader bakåt i tiden från kontrolldatum⁶. Om inga avvikelser hittas kan kontrollen avslutas. I de fall avvikelser hittas får du utöka kontrollen till att gälla 12 månader bakåt i tiden från kontrolldatum. Kontroll mot stödjande dokument ska ingå som en stickprovskontroll i samtliga kontroller. Använder lantbrukaren journal ska du kontrollera att stödjande dokument kan styrka de uppgifter som finns i journalen

De uppgifter som ska kontrolleras är:

- Ålder.
- In- och utgångsdatum.
- Uppgift om varifrån djuret kom eller vart det förflyttades.

Dokumenterna du kontrollerar kan vara till exempel köp- och säljfakturor, hämtkvitton vid slakt, slaktavräkningar, veterinärintyg eller stödjande dokument som innehåller uppgifter om djuren. Uppgifterna ska kunna härledas till det enskilda djuret, i första hand genom individnummer eller i undantagsfall genom in- och utgångsdatum.

Kontrollen gäller endast perioden 12 månader innan kontrolltillfället. I de fall besättningen består av enbart djur som rekryterats från den egna besättningen finns få stödjande dokument som kan användas. Det kan finnas härstamningsbevis eller stödjande uppgifter från officiell härstamningskontroll som kan användas.

Notera i anteckningsfältet längst ner på kontrollprotokollet vilka stödjande dokument som du har kontrollerat mot. Dokumentera vilka djur du gjort kontroll mot stödjande dokument på.

---

⁶ Lag (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden, Lag (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

I protokollet och Atlas ska du ange (J) om kontrollen är utförd, annars välj (N)

00185 Beskriv kontrollen mot stödjande dokument

Här ska du utförligt notera hur kontrollen mot stödjande dokument är utförd, och vilka dokument du har kontrollerat. Vid stickprov, förklara hur du gjort urvalet Om du inte utfört någon kontroll ska du ändå förklara varför det inte har gjorts.

7 Ekologisk djurproduktion

7.1 Inledande information inför kontrollen

7.1.1 Genomförande

Utgångspunkten är att du ska kontrollera det aktuella stödåret, men om du hittar avvikelser som du misstänker har funnits tidigare år, ska du notera detta i fritextfältet för den aktuella kontrollpunkten. Kontrollprotokollet finns i Handläggarstödet under Kontroll på plats. Resultatet av kontrollen registrerats i Atlas.

7.1.2 Regler och riktlinjer

Om du behöver titta lite djupare på reglerna för ekologisk produktion så kan du använda de regelverk som nämns vid kontrollpunkterna nedan. EU-förordningarna hittar du på EUR-Lex hemsida. Jordbruksverkets föreskrifter med villkoren för ersättningar hittar du på Jordbruksverkets hemsida.

Svenska djurskyddskrav är ibland striktare än det ekologiska regelverket och ibland är det tvärtom. Båda måste följas och du bör utgå från det striktaste kravet. I de fall svenska djurskyddskrav är striktare än det ekologiska regelverket har vi angett detta.

7.1.3 Stödjande dokument

Du ska kontrollera stödjande dokument, läs mer i Instruktionen generella regler.

7.1.4 Kontroll av tomma djurutrymmen

Om djuren går på bete när kontrollen utförs, så ska du ändå kontrollera de tomma stallarna/utrymmena. Samtliga resurser som krävs för den aktuella djurhållningen ska finnas och uppfylla de krav som gäller, även om stallarna inte används vid kontrolltillfället. Om du vid kontrollen konstaterar att stallarna inte uppfyller kraven så ska du göra noteringar om avvikelserna i fritext, och notera vilka djur som avses att hållas i det aktuella stallet/utrymmet, samt måtten på utrymmena. Noterar du inga brister vid den kontroll som genomfördes av de tomma stallarna/utrymmena så behöver du inte återkomma efter installning.

7.1.5 Så fyller du i protokollet

Kontrollprotokollet med ”generella” kontrollpunkter ska du alltid ha med dig när du kontrollerar djur i ekologisk produktion

Tabell 10 Kontrollfrågor ekologisk produktion kontrollföretag

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
0540	Är kontrollen föranmäld inom godkänt tidsintervall?		

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKO1	Är hela djurhållningen ekologisk?		
EKO1-1		Uppfylls reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt?	
EKO1-1-1		Reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt uppfylls inte för nötkreatur	
EKO1-1-2		Reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt uppfylls inte för får och get	
EKO1-1-3		Reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt uppfylls inte för gris	
EKO1-1-4		Reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt uppfylls inte för fjäderfä	
EKO1-2		Uppfylls regeln för att fodret sårhålls?	
EKO1-2-1		Reglerna för att fodret sårhålls uppfylls inte för nötkreatur	
EKO1-2-2		Reglerna för att fodret sårhålls uppfylls inte för får och get	
EKO1-2-3		Reglerna för att fodret sårhålls uppfylls inte för gris	
EKO1-2-4		Reglerna för att fodret sårhålls uppfylls inte för fjäderfä	
EKO1-3		Dokumentera	Fritext
EKO2	Finns det avvikelserapporter från certifieringsorganet?		
EKO2-1		Dokumentera	Fritext
EKO3	Finns övriga kommentarer?		
EKO3-1		Dokumentera	Fritext

7.2 Kontrollpunkter generella regler

EKO1 Är hela djurhållningen ekologisk?

Ingångsfråga till alla ekologiska djur.

Du ska kontrollera alla djur som omfattas av certifieringen och som funnits i besättningen under hela det aktuella året.

Referens: 2018/848 art 6 n, art 9.7 och 14.1

EKO1-1 Uppfylls reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt?

Ekologisk och konventionell djurproduktion med djur av samma art är inte tillåten på samma produktionsenhet. Det är tillåtet att ha ekologiska djur av en art och konventionella djur av en annan art, t.ex. konventionella höns och ekologiska får på samma jordbruksföretag. Grundregeln är då att de ekologiska produktionsenheterna ska hållas åtskilda från de enheter som är konventionella. Lantbrukaren måste även föra lämpliga register som visar hur åtskiljandet upprätthålls.

Referens: 2018/848 art 9.2, 9.7, 9.9 och 9.10

Följdfråga

Aktuella när EKO1-1 = N

Svara J om reglerna inte följs för ett specifikt djurslag

EKO1-1-1 Reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt uppfylls inte för Nötkreatur.

EKO1-1-2 Reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt uppfylls inte för Får och get

EKO1-1-3 Reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt uppfylls inte för Gris

EKO1-1-4 Reglerna för att hålla ekologiska och konventionella djur samtidigt uppfylls inte för Fjäderfä

EKO1-2 Uppfylls regeln för att fodret särhålls?

Det ekologiska fodret ska hanteras åtskilt från konventionellt foder för att säkerställa att sammanblandning inte kan ske.

Referens: 2018/848 art 9.2 och 9.7 och 9.10

Följdfråga

Aktuella när EKO1-2 = N

Svara J om reglerna inte följs för ett specifikt djurslag

EKO1-2-1 Reglerna för att fodret särhålls uppfylls inte för Nötkreatur

EKO1-2-2 Reglerna för att fodret särhålls uppfylls inte för Får och get

EKO1-2-3 Reglerna för att fodret särhålls uppfylls inte för Gris

EKO1-2-4 Reglerna för att fodret sårhålls uppfylls inte för Fjäderfä

EKO1-3 Dokumentera

EKO2 Finns det avvikelserapporter från certifieringsorganet?

Om det inte finns någon avvikelserapport Svara N. Om det finns en avvikelserapport svara J. Du ska begära att få se eventuella avvikelserapporter från certifieringsorganets årliga kontroll av det certifierade företaget. I de fall certifieringsorganet har genomfört sin kontroll, men lantbrukaren ännu inte har fått en avvikelserapport ska lantbrukaren komplettera med denna i efterhand. Lantbrukaren behöver inte komplettera med certifieringsorganets avvikelserapport när kontroll på plats av det ekologiska stödet sker före certifieringsorganets årliga kontroll.

EKO2-1 Dokumentera

EKO3 Finns övriga kommentarer?

Om J fyll i EKO3-1

EKO3-1 Dokumentera

Här kan du skriva det som behöver dokumenteras men som inte innefattar någon annan kp.

7.3 Kontrollpunkter nötkreatur

Du behöver inte göra en registerkontroll på en gård som är enbart uttagen till kontroll av EKOMST-djur, där du gör en kontroll av nötkreatur för ekologisk produktion.

Lantbrukaren får bara tillgodoräkna sig de nötkreatur som finns redovisade på anläggningen och som är anmälda till CDB i tid. Ett djur får endast tillgodoräknas en lantbrukare vid ett och samma räkningstillfälle. Den dag ett djur rapporteras ut från en anläggning anses djuret tillhöra den utrapporterande anläggningen. Under förutsättning att det inte beror på lantbrukaren kan länsstyrelsen medge att ett djur som inte är anmält till CDB får räknas, om det finns särskilda skäl.

Tabell 11 Kontrollfrågor ekologisk produktion

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKON1	Håller lantbrukaren djurarten nötkreatur ekologiskt?		J/N
EKON2	Anmäld anläggning/ar för nötkreatur		J/N
EKON3	Bedrivs djurhållningen för nötkreatur enligt reglerna för ekologisk produktion från 1 januari i år?	Dokumentera	Fritext
EKO2	Finns det en avvikelserapport från certifieringsorganet?		J/N

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKON3-1		Dokumentera	Fritext
EKON5	Finns dokumentation om fodrets ursprung?		J/N
EKON5-1		Dokumentera	Fritext
EKON6	Utfodrar lantbrukaren med foder tillåtet för ekologisk produktion?		J/N
EKON6-1		Dokumentera	Fritext
EKON7	Kommer minst 70 % av fodret från den egna gården?		J/N
EKON7-1		Dokumentera	Fritext
EKON8	Finns foderstater dokumenterade för alla grupper av nötkreatur?		J/N
EKON8-1		Dokumentera	Fritext
EKON9	Får kalvar naturlig mjölk i minst 90 dagar?		J/N/EA
EKON9-1		Dokumentera	Fritext
EKON10	Består minst 50 % av de högmjolkande kornas dagliga foderranson av grovfoder?		J/N/EA
EKON10-1		Dokumentera	Fritext
EKON11	Består minst 60 % av nötkreaturens dagliga foderranson av grovfoder?		J/N
EKON11-1		Dokumentera	Fritext
EKON12	Undviker lantbrukaren foder som innehåller GMO-produkter?		J/N
EKON12-1		Dokumentera	Fritext
EKON13	Är alla inköpta nötkreatur ekologiska?		J/N/EA
EKON13-1		Dokumentera	Fritext
EKON13-2	Har lantbrukaren följt de regler som gäller för inköp av nötkreatur som inte är ekologiska?		J/N
EKON13-2-1		Dokumentera	Fritext

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKON13-3		Finns det dokumentation om vad lantbrukaren har gjort för att få tag i ekologiska nötkreatur?	J/N/EA
EKON13-3-1		Dokumentera	Fritext
EKON14	Finns dokumentation om sjukdomsbehandlingar?		J/N/EA
EKON14-1		Dokumentera	Fritext
EKON15	Har lantbrukaren sökt tillstånd för avhorning?		J/N/EA
EKON15-1		Dokumentera	Fritext
EKON16	Är hälsoläget i besättningen bra?		J/N
EKON16-1		Är orsaken till hälsostörningarna brister i nötkreaturens skötsel?	J/N
EKON16-2		Är orsaken till hälsostörningarna brister i nötkreaturens utfodring?	J/N
EKON16-3		Är orsaken till hälsostörningarna något annat än nötkreaturens skötsel och utfodring?	J/N
EKON16-4		Dokumentera	Fritext
EKON18	Har lantbrukaren undvikit att göra förebyggande behandlingar mot parasiter?		J/N
EKON18-1		Dokumentera	Fritext
EKON19	Används någon annan typ av fortplantning än insemination?		J/N/EA
EKON19-1		Används embryoöverföring som fortplantning?	J/N
EKON19-2		Används hormonbehandling för brunstsynchronisering för fortplantning?	J/N
EKON19-3		Används någon annan artificiell fortplantning än insemination?	J/N
EKON19-4		Dokumentera	Fritext
EKON20	Är alla nötkreatur lösgående?		J/N/EA
EKON20-1		Dokumentera	Fritext

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKON20-2	Får de uppbundna nötkreaturen tillgång till regelbunden rastning enligt reglerna?		J/N/EA
EKON20-3		Dokumentera	Fritext
EKON21	Har byggnaderna bra dagsljusinsläpp och god ventilation?		J/N/EA
EKON21-1		Dokumentera	Fritext
EKON22	Har nötkreaturen tillgång till en tillräckligt stor, bekväm och välströad viloplats på helt golv?		
EKON22-1		Dokumentera	Fritext
EKON23	Består strömedlet av halm eller annat lämpligt naturmaterial?		J/N/EA
EKON23-1		Dokumentera	Fritext
EKON24	Har nötkreaturen tillgång till bete under betesperioden?		J/N
EKON24-1		Dokumentera	Fritext
EKON25	Finns det dokumentation om betesperiod?		J/N
EKON25-1		Dokumentera	Fritext
EKON26	Hålls kalvar som är äldre än en vecka i gemensamhetsbox?		J/N/EA
EKON26-1		Dokumentera	Fritext

EKON1 Håller lantbrukaren djurarten nötkreatur ekologiskt?

Om N, kontroll för nötkreatur är inte aktuell och inga fler frågor ska besvaras av kp som börjar på EKON.

Även om det inte finns djur på gården vid kontrolltillfället så ska du kontrollera att det pågår djurhållning.

EKON2 Anmäld anläggning/ar för nötkreatur, SE_____

(finns bara i manuella protokollen som hjälp för kontrollanten i fält, ska ej registreras i atlas.)

EKON3 Bedrivs djurhållningen för nötkreatur enligt reglerna för ekologisk produktion från 1 januari i år?

Om N fyll i EKON3-1. För all djurhållning som redovisats som ekologisk i SAM-ansökan ska villkoren följas från 1 januari.

EKON3-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKON5 Finns dokumentation om fodrets ursprung?

Lantbrukaren ska ha dokumentation om fodrets ursprung. Det kan vara exempelvis fakturor och/eller leveranssedlar för inköpt foder. Det kan också vara etiketter och annat märkmaterial från fodret. Om lantbrukaren endast har egenproducerat foder så räcker det med att det i dokumentationen står "eget foder".

Referens: 2018/848 art 14.1 bilaga II del II p 1.4.4 och 39.1,

Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKON5-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat

EKON6 Utfodrar lantbrukaren med foder tillåtet för ekologisk produktion?

Om N fyll i EKON6-1. Ange om de konventionella fodermedel, tillsatser och konserveringsmedel som lantbrukaren har använt är godkända eller inte godkända att använda i ekologisk produktion. Lantbrukaren ska ge sina nötkreatur ekologiskt foder. Konventionella foderråvaror av jordbruksursprung (vegetabiliskt, animaliskt eller fermenterat) får användas om de är uttryckligen tillåtna för ekologisk produktion och förutsatt att de producerats eller bearbetats utan kemiskt syntetiserade lösningsmedel. Om lantbrukaren har använt konventionella foderråvaror så ska hen ha dokumenterat behovet av konventionella foderråvaror. Lantbrukaren ska kunna visa att det inte funnits möjlighet att ge djuren ett helt ekologiskt foder. Det kan till exempel varit så att vissa ekologiska råvaror inte funnits tillgängliga på marknaden. Vid lagring måste det ekologiska fodret hållas isär från omställningsfoder och konventionellt foder.

Referens: 2018/848, art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 a, b

EKON6-1 Dokumentera

Om N, beskriv avvikelserna i fritext.

Notera om konventionella fodermedel, tillsatser och konserveringsmedel har använts och kontrollera sedan mot listan över tillåtna foderråvaror och tillsatser i 2021/1165 bilaga III del A och del B.

EKON7 Kommer minst 70 % av fodret från den egna gården?

Om N fyll i EKON7-1.

Lantbrukaren ska i första hand utfodra sina djur med foder som är producerat på den egna gården. När detta inte är möjligt får samarbeten mellan växtodlings- och djurhållningsgårdar ske, samt samarbeten med foderproducenter. Det ska finnas ett samarbetsavtal men det kan vara muntligt eller skriftligt. Kontrollera om lantbrukaren har ett samarbete med en annan foderproducent om han eller hon inte själv producerar tillräcklig mängd foder.

Referens: 2021/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 a och 1.9.1.1 a

EKON7-1 Dokumentera

Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKON8 Finns foderstater dokumenterade för alla grupper av nötkreatur?

Lantbrukaren ska ha skriftliga foderstater för alla grupper av djur (inklusive eventuella tillsatser) och de olika råvarornas andel i foderstaten. Om djuren endast utfodras med fri tillgång på grovfoder så räcker det att det i dokumentationen står ”fri tillgång”.

Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II punkt 1.4.4.

EKON8-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat. Om det saknas foderstater för någon grupp dokumentera vilken och antal djur det saknas för.

EKON9 Får kalvar naturlig mjölk i minst 90 dagar?

Om N fyll i EKON9-1, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda.

Djurhållning i ekologiskt lantbruk ska respektera djurens beteendemässiga behov därför ska ungar helst dia sin mor. Om det inte är möjligt ska lantbrukaren utfodra dem med naturlig mjölk. Kalvar ska utfodras med mjölk under minst 90 dagar. Det är inte tillåtet att ge mjölkersättning med komponenter av vegetabiliskt ursprung eller kemiskt syntetiserade komponenter.

Referens: 2020/464 art 2 a, 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 g, punkt 1.7.2

EKON9-1 Dokumentera.

Ange antal kalvar som ej får naturlig mjölk.

EKON10 Består minst 50 % av de högmjolkande kornas dagliga foderranson av grovfoder?

Om N fyll i EKON10-1.

EKON10-1 Dokumentera.

Ange antal kor som är berörda. Beskriv avvikelserna i fritext. För kor som befinner sig tidigt i laktationen är det tillåtet att under högst tre månader sänka andelen grovfoder till 50 procent (kravet är annars 60 procent grovfoder för idisslare).

EKON11 Består minst 60 % av nötkreaturens dagliga foderranson av grovfoder?

Om N fyll i EKON11-1. Nötkreatur ska alltid ha tillgång till bete eller grovfoder när förhållandena tillåter det. Uppfödningmetoden ska bygga på maximalt utnyttjande av betet, d.v.s. att man utnyttjar bete till djuren i så stor utsträckning som möjligt. Minst 60 procent av torrsbstansinnehållet i nötkreaturens dagliga foderranson ska bestå av grovfoder. Grovfodret kan vara färskt, torkat eller ensilerat och kan till exempel utgöras av hö, hösilage, ensilage, rotfrukter eller sly. För kor som befinner sig tidigt i laktationen är det dock tillåtet att under högst tre månader sänka andelen grovfoder till 50 procent. Maximalt utnyttjande av bete betyder i praktiken att minst hälften av nötkreaturens grovfoderintag under betessäsongen ska utgöras av bete, räknat per kilo torrsbstans. Djuren måste ha en rimlig chans att beta i den utsträckning som krävs för att uppfylla kravet.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.9.1.1 f

EKON11-1 Dokumentera

Notera vilken dokumentation du kontrollerat. Ange antal djur samt vilken grupp av djur som är berörda, tex 10 kvigor.

EKON12 Undviker lantbrukaren foder som innehåller GMO-produkter?

Kontrollera om inköpt foder är certifierat ekologiskt eller bedömt som tillåtet för ekologisk produktion av ett kontrollorgan, i så fall är det fritt från GMO. Om lantbrukaren köper in tillåtet konventionellt foder (vilket typ av konventionellt foder som kan vara tillåtet står under respektive djurart) ska hen kontrollera att det inte innehåller GMO. För GMO produkter som används som foder finns lagstiftningskrav på märkning att det är framställt med GMO. Om lantbrukaren

köper in konventionellt foder får hen lov att förlita sig på den märkning (eller stödjande följedokument) som följer med fodret.

Referens: 848/2018 art 11.2, 11.3

EKON12-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKON13 Är alla inköpta nötkreatur ekologiska?

Om J fyll i EKON13-1. Om N fyll i EKON13-2, EKON13-2-1 och EKON13-3, EKON13-3-1 och notera nedan vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta djur.

Du ska kontrollera alla djur som funnits i besättningen under hela det aktuella året. Lantbrukaren ska alltid i första hand köpa in certifierade ekologiska nötkreatur. Det får vara både ekologiska djur och djur i omställning till ekologisk produktion.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.3.1

De djur man köper in ska skötas enligt reglerna för ekologisk produktion från det att de kommer till gården.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.3.4.4.4.

EKON13-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras och EKON13 besvaras med ja. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKON13-2 Har lantbrukaren följt de regler som gäller för inköp av nötkreatur som inte är ekologiska?

Ibland finns det inte ekologiska djur att köpa in. Om det i databasen organicXlivestock inte finns ekologiska avelsdjur med de kvaliteter eller i den mängd som lantbrukaren söker kan lantbrukaren ansöka hos Jordbruksverket om undantag att köpa in konventionella djur.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II punkt 1.3.4.4- 1.3.4.4.3, SJVFS 2021:47 3 kap. 4 - 6 §§.

EKON13-2-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta djur. Ange antal och vilket kön djuret har.

EKON13-3 Finns det dokumentation om vad lantbrukaren har gjort för att få tag i ekologiska nötkreatur?

Om lantbrukaren köper in konventionella djur enligt någon av undantagsreglerna måste det finnas dokumentation över att hen har sett vilka ekologiska djur som finns till salu i organicXlivestock. Lantbrukaren ska kunna visa att Jordbruksverket har godkänt inköpet av konventionella djur.

EKON13-3-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKON14 Finns dokumentation om sjukdomsbehandlingar?

Kontrollera lantbrukarens hälsojournal och be lantbrukaren att redogöra för hälsoläget i besättningen. Djurhållningen ska vara sådan att sjukdomsnivån hålls låg. Enstaka djur som behandlats av veterinär betyder inte att det generellt är ett dåligt hälsotillstånd i besättningen. Men om exempelvis sjukdomar uppkommit uppreparande gånger hos ett stort antal djur, kan det anses vara problem med hälsoläget.

Lantbrukaren ska ha dokumentation om behandling och veterinärvård som förekommit i besättningen.

Det ska finnas dokumentation om:

- Vilket djur som har behandlats
- Vilken dag behandlingen har skett
- Diagnos
- Vilket läkemedel som (t.ex. homeopatika, antibiotika) djuret fått
- Hur läkemedlet har getts (t.ex. via foder, vatten, injektion)
- I vilken dos läkemedlet har getts
- Karenstiden innan lantbrukaren kan sälja djuret eller leverera mjölk som ekologisk

Referens: 2018/848 art 14.1, 39.1, bilaga II del II p 1.5.2.7 1.5.1.1, 1.5.1.3, 1.5.1.4, 1.5.2.1, 1.5.2.2 och 1.7.7,

EKON14-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat, samt vilka djur som är berörda, ange antal och kön.

EKON15 Har lantbrukaren sökt tillstånd för avhorning?

Om ingen avhorning har utförts fyll i EA. Lantbrukaren ska ha fått ett tillstånd från Jordbruksverket för att avhorna sina ekologiska kalvar.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.8, SJVFS 2021:47 3 kap 13 §

EKON15-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKON16 Är hälsoläget i besättningen bra?

Om N fyll i EKON16-1, EKON16-2, EKON16-3, EKON16-4.

Kontrollera lantbrukarens hälsojournal och be lantbrukaren att redogöra för hälsoläget i besättningen.

Lantbrukaren behöver ha sjukdomsförebyggande åtgärder för sin besättning. Enstaka djur som behandlats av veterinär betyder inte att det generellt är ett dåligt hälsotillstånd i besättningen. Men om exempelvis sjukdomar uppkommit upprepande gånger hos ett stort antal djur, kan det anses vara problem med hälsoläget.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.5.1.1, 1.5.1.3, 1.5.1.4, 1.5.2.1, och 1.7.7.

EKON16-1 Är orsaken till hälsostörningarna brister i nötkreaturens skötsel?

Lantbrukaren ska ha en lämplig djurhållningspraxis och skötselrutiner. Sjuka djur ska behandlas omedelbart. Lantbrukaren ska använda preparat som har en vetenskapligt dokumenterad effekt för den djurart och det sjukdomstillstånd djuret har, och under de förhållanden som behandlingen är avsedd för.

EKON16-2 Är orsaken till hälsostörningarna brister i nötkreaturens utfodring?

Lantbrukaren ska ge foder av god hygienisk kvalitet och som uppfyller djurens näringsbehov under de olika tillväxtstadierna.

EKON16-3 Är orsaken till hälsostörningarna något annat än nötkreaturens skötsel och utfodring?

Om du hittar brister som inte passar in att ange under ovanstående punkter ska du dokumentera det under denna punkt.

EKON16-4 Dokumentera

Dokumentera vilka brister du har hittat samt hur många djur och vilket kön de djur som påverkades hade.

EKON18 Har lantbrukaren undvikit att göra förebyggande behandlingar mot parasiter?

Om N fyll i EKON18-1, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda.

Det är tillåtet att bekämpa parasiter hos djuren. Men parasitbehandling med medicinska preparat får dock inte ske förebyggande utan bara när ett uppenbart behov finns och kan påvisas. Om lantbrukaren har gjort behandlingar mot parasiter ska hen påvisa att besättningen eller det enskilda djuret är i behov av förebyggande medicinering genom att visa upp parasitprov och/eller behandling som är rekommenderad av veterinär.

Om lantbrukaren har vidtagit åtgärder för att förbättra hälsoläget i besättningen, ska du beskriva dessa. Problem med parasiter och andra hälsoproblem ska förebyggas genom lämpliga uppfödningmetoder och lämplig djurtäthet. Om ett otillfredsställande hälsoläge råder i besättningen ska lantbrukaren vidta åtgärder för att förbättra situationen, till exempel betesrotation.

Referens: 2018/848 art 14.1 bilaga II del II p 1.5.1.3 och 1.5.2.4

EKON18-1 Dokumentera.

Ange antal djur samt kön på dessa som är berörda.

EKON19 Används någon annan typ av fortplantning än insemination?

Om N fyll i EKON19-1, EKON19-2, EKON19-3, EKON19-4.

Fortplantning av ekologiska djur ska ske med naturliga metoder eller genom använda artificiell insemination. Det är inte tillåtet att använda hormonbehandling, embryotransfer eller kloning.

EKON19-1 Används embryoöverföring som fortplantning?

EKON19-2 Används hormonbehandling för brunstsynchronisering för fortplantning?

EKON19-3 Används någon annan artificiell fortplantning än embryoöverföring och hormonbehandling?

EKON19-4 Dokumentera.

Ange antal nötkreatur som det använts otillåten artificiell fortplantning på. Beskriv avvikelserna i fritext när du bockat i vilken form av artificiell fortplantning som används.

EKON20 Är alla nötkreatur lösgående?

Om alla djur hålls i lösdrift svara J. Om N, beskriv anledningen till att djuren är uppbundna. Ekologiska djur får inte vara uppbundna eller isolerade om det inte finns särskilda skäl. Med särskilda skäl menas om det sker med veterinärmedicinska skäl, av djurvälståndsskäl och för personalens säkerhet. Jordbruksföretag som har 50 eller färre vuxna nötkreatur får hålla dessa uppbundna om det inte är möjligt att hålla dem i grupper som är lämpade för deras beteendemässiga behov. Endast hondjur får hållas uppbundna.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.5, SJVFS 2021:47 3 kap. 12 §.

Om N eller EA fyll i EKON20-1, EKON20-2 och EKON20-3.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.5, SJVFS 2021:47 3 kap. 12 §.

EKON20-1 Dokumentera. Notera anledningen till att nötkreaturen är bundna/fixerade och ange antalet nötkreatur som är berörda.

Notera anledningen till att nötkreaturen är otillåtet uppbundna och ange antalet nötkreatur som är berörda. Om det är en avvikelse så ska du beskriva avvikelsen i fritext och ange antal djur som är berörda samt kön på dessa.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.5, SJVFS 2021:47 3 kap. 12 §

EKON20-2 Får de uppbundna nötkreaturen tillgång till regelbunden rastning enligt reglerna?

Om N fyll i EKON20-3. När bete eller permanent utevistelse inte är möjligt ska uppbundna djur rastas utomhus minst 2 ggr/vecka, om inte markbeskaffenhet och väderlek är direkt olämpliga eller om rastningen medför risk för nötkreaturens hälsa. Det är tillåtet att frånga rastningskravet för enskilda djur under en begränsad tid och i den utsträckning som det är motiverat av hänsyn till säkerhet, djurskydd eller veterinära skäl.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.2, 1.7.3, 1.7.5, SJVFS 2021:47 3 kap. 12 §.

EKON20-3 Dokumentera. Beskriv lantbrukarens rutiner för rastning av de uppbundna nötkreaturen.

Beskriv lantbrukarens rutiner för rastning av de uppbundna nötkreaturen. beskriv avvikelserna i fritext. Lantbrukaren ska kunna redogöra för rutinerna för rastning

utomhus av de uppbundna djuren. Dessa rutiner behöver inte vara skriftligt dokumenterade. Men om djur inte har blivit rastade p.g.a. olämplig väderlek så ska lantbrukaren ha skriftlig dokumentation om vilka djur som inte har rastats och orsaken till det, samt väderförhållandena.

Vid avvikelse beskriv hur många djur som är berörda samt kön.

EKON21 Har byggnaderna bra dagsljusinsläpp och god ventilation?

Om N och EA fyll i EKON21-1.

Om djuren vid kontrolltillfället inte vistas i byggnad som ska kontrolleras (utan är ute på bete) och avvikelser hittas ska EA fyllas i och dokumentation görs på EKON21-1. Du ska göra en bedömning om dagsljusinsläpp och ventilation är ok. Om du misstänker att det finns brister ska du mäta gaskoncentration, dammhalten, luftfuktigheten och fönsterytor. Ytan för dagsljusinsläpp ska motsvara minst ca 3 % av golvytan.

Det första steget att bedöma djurmiljön i kontrollen av ekologisk produktion är att genom en okulär besiktning avgöra om det finns avvikelser i djurmiljön. Om du vid denna kontroll misstänker eller ser att det finns avvikelser ska du mäta ytor, luftkvaliteten etc. och därefter ange hur stor avvikelsen är i måttangivelser. Om du konstaterar avvikelser när du mäter ytor och värden, ska du kontakta kontrollansvarig på länsstyrelsen så att företaget blir uttaget till en grundvillkorskontroll eller en offentlig djurskyddskontroll.

Byggnaderna ska tillåta mycket dagsljusinsläpp och ha god naturlig ventilation. Isolering, uppvärmning och ventilation ska garantera att luftcirkulationen, halten av damm, temperaturen, den relativa luftfuktigheten och gaskoncentrationen är ofarliga för djuren. Naturlig ventilation är inte bara självdragsventilation, även fläktdrag och andra styrda ventilationssystem är tillåtna. Det är viktigt att luftkvaliteten är god och att tillräcklig mängd frisk luft kan komma in i stallet. Om lantbrukaren följer de svenska djurskyddsreglerna vad det gäller halter av damm, dagsljusinsläpp, gaskoncentration och luftfuktighet så uppfyller lantbrukaren även det ekologiska regelverket för dessa parametrar.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.6.1 och 1.6.3

EKON21-1 Dokumentera.

Ange antalet nötkreatur som är berörda samt kön på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext

EKON22 Har nötkreaturen tillgång till en tillräckligt stor, bekväm och välströad viloplats på helt golv?

Om N och EA fyll i EKON22-1.

Golv

Golven i stallet ska vara släta, men inte hala. Delar av golvet får vara dränerande (t.ex. spaltgolv), men minst hälften av golvytan ska bestå av helt golv. Med golvyta menas den yta som djuren kan gå på. Ett upphöjt foderbord räknas till exempel inte som golvyta.

Exempel: För 20 nötkreatur upp till 200 kg är kravet för minsta ytan med ett helt golv $50 \text{ m}^2/2 = 25 \text{ m}^2$, detta oavsett hur stor den totala golvytan är i byggnaden.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.9.1.2 a-b, SJVFS 2019:18 5 kap. 15 §

Liggplats

Djuren ska ha en bekväm, ren, torr och rymlig liggplats. Liggplatsen ska ha helt golv och vara beströdd.

Referens: 2021/1165 art 2, bilaga II, 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.9.1.2 b

Utrymmeskrav

Vilka utrymmen djur ska ha regleras både i EU:s lagstiftning för ekologisk produktion och i Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd. Utrymmeskraven är satta som miniminivåer och ska bidra till att djurens bekvämlighet, välbefinnande och artspecifika behov tillgodoses. Det kan vara funktionskrav som att djur ska kunna stå naturligt, lätt kunna lägga sig ner, vända sig, utföra kroppsvårdande beteenden, inta alla naturliga ställningar och göra alla naturliga rörelser. Minimikraven på ytor inomhus och på torr och ren liggplats ska i princip alltid följas, men vissa mindre avvikelser kan tolereras. De funktionskrav som ställs ska vara uppfyllda. Inomhusytan ska vara tillräckligt stor för att alla djur ska kunna vistas där samtidigt under de perioder när djuren inte kan gå ut. Anledningarna till att djuren inte kan gå ut kan vara djurens fysiologiska tillstånd, väderförhållandena eller markens tillstånd.

Mer information om mått på utrymmen och rastgårdar finns på hemsidan.

EKON22-1 Dokumentera.

Ange antalet nötkreatur som är berörda samt kön på dessa.

EKON23 Består strömedlet av halm eller annat lämpligt naturmaterial?

Om N fyll i EKON23-1 och ange hur många djur som är berörda.

EKON23-1 Dokumentera

Ange antalet nötkreatur som är berörda samt kön på dessa.

EKON24 Har nötkreaturen tillgång till bete under betesperioden?

Om N fyll i EKON24-1, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda.

Djuren ska ha tillgång till betesmark när förhållandena tillåter detta. Minsta godkända betesperiod regleras i djurskyddslagstiftningen, betesperioden behöver inte vara sammanhängande.

Tjurar som är mer än ett år gamla är i det ekologiska regelverket undantagna från kravet på bete, de ska antingen ha tillgång till bete eller rastgård under betessäsongen. Om tjurar har rastgård istället för bete ska måttbestämmelserna för rastgård uppfyllas.

Referens:2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.3 och 1.7.4, SJVFS 2019:18 6 kap. 4–6§§

EKON24-1 Dokumentera.

Ange antalet nötkreatur som är berörda samt kön på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext

EKON25 Finns det dokumentation om betesperiod?

Lantbrukaren ska ha dokumentation om vilka tidsperioder djuren går på bete. Om lantbrukaren har flera betesområden med olika anläggningsnummer som djuren växlar mellan, så ska det finnas dokumentation om när växlingen sker. Dokumentationen ska vara i skriftlig form. Det finns inget krav på att dokumentationen ska vara i något specifikt format. Det är ok om dokumentation om betesperioden finns i en almanacka. Notera vilken dokumentation du har kontrollerat.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II punkt 1.4.4.

EKON25-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat. Denna kontrollpunkt ska alltid dokumenteras oavsett vad du svarar på EKON25.

EKON26 Hålls kalvar som är äldre än en vecka i gemensamhetsbox?

Om N fyll i EKON26-1.

EKON26-1 Dokumentera.

Ange antalet kalvar som är berörda samt kön på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext

7.4 Kontrollpunkter Får och get

Du behöver inte göra en registerkontroll på en gård som är enbart uttagen till kontroll av EKOMST-djur, där du gör en kontroll av får och getter för ekologisk produktion.

Lantbrukaren får bara tillgodoräkna sig de får/getter som finns redovisade på anläggningen under hållandeperioden. Ett djur får endast tillgodoräknas en lantbrukare vid ett och samma räkningsstillfälle. Den dag ett djur rapporteras till förflyttningsregistret anses djuret tillhöra den utrapporterande anläggningen.

Tabell 12 Kontrollfrågor får och get

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOFG1	Håller lantbrukaren djurarten får och eller get ekologiskt?		J/N
EKOFG2	Anmält antal tackor,		st
EKOFG2-1	Anmält antal getter av honkön,		st
EKOFG3	Hållandeperiod för tackor och getter av honkön		datum
EKOFG3-1	Hållandeperiod för tackor och getter av honkön		datum
EKOFG4	Ange antal tackor under hållandeperioden,		
EKOFG4-1	Ange antal getter av honkön under hållandeperioden,		st
EKOFG5	Bedrivs djurhållning för får och getter enligt reglerna för ekologisk produktion från 1 januari i år?		J/N
EKOFG5-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG7	Finns dokumentation om fodrets ursprung?		J/N
EKOFG7-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG8	Utfodrar lantbrukaren med foder tillåtet för ekologisk produktion? Om N fyll i EKOFG8-1.		J/N
EKOFG8-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG9	Kommer minst 70 % av fodret från den egna gården?		
EKOFG9-1		Dokumentera	Fritext

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOFG10	Finns foderstater dokumenterade för alla grupper av får/getter?		
EKOFG10-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG11	Får lamm/killingar naturlig mjölk i minst 45 dagar?		
EKOFG11-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG12	Består minst 50% av de högmjolkande tackorna/getter av honköns dagliga foderranson av grovfoder?		
EKOFG12-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG13	Består minst 60 % av fårens/getternas dagliga foderranson av grovfoder?		
EKOFG13-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG14	Undviker lantbrukaren foder som innehåller GMO-produkter?		
EKOFG14-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG15	Är alla inköpta får/getter ekologiska?		
EKOFG15-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG15-2		Har lantbrukaren följt de regler som gäller för inköp av får/getter som inte är ekologiska?	
EKOFG15-2-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG15-3		Finns det dokumentation om vad lantbrukaren har gjort för att få tag i ekologiska får/getter?	
EKOFG15-3-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG16	Finns dokumentation om sjukdomsbehandlingar?		
EKOFG16-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG17	Har lantbrukaren sökt tillstånd för avhorning för sina getter?		
EKOFG17-1		Dokumentera	Fritext

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOFG18	Är hälsoläget i besättningen bra?		
EKOFG18-1		Är orsaken till hälsostörningarna brister i fårens/getternas skötsel?	
EKOFG18-2		Är orsaken till hälsostörningarna brister i fårens/getternas utfodring?	
EKOFG18-3		Är orsaken till hälsostörningarna något annat än fårens/getternas skötsel och utfodring?	
EKOFG18-4		Dokumentera	Fritext
EKOFG20	Har lantbrukaren undvikit att göra förebyggande behandlingar mot parasiter?		
EKOFG20-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG21	Används någon annan typ av fortplantning än insemination?		
EKOFG21-1		Används embryoöverföring som fortplantning?	
EKOFG21-2		Används hormonbehandling för brunstsynchronisering för fortplantning?	
EKOFG21-3		Används någon annan artificiell fortplantning än insemination?	
EKOFG21-4		Dokumentera	Fritext
EKOFG22	Är alla får/getter lösgående?		
EKOFG22-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG23	Har byggnaderna bra dagsljusinsläpp och god ventilation?		
EKOFG23-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG24	Har får och getter tillgång till en tillräckligt stor, bekväm och välströad viloplats på helt golv?		
EKOFG24-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG25	Består strömedlet av halm eller annat lämpligt naturmaterial?		
EKOFG25-1		Dokumentera	Fritext

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOFG26	Har får/getter tillgång till bete under betesperioden?		
EKOFG26-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG27	Finns det dokumentation om betesperiod?		
EKOFG27-1		Dokumentera	Fritext
EKOFG28	Har fåren/getterna tillgång till rastgård eller bete under höst och vår?		
EKOFG28-1		Dokumentera	Fritext

EKOFG1 Håller lantbrukaren djurarten får och eller get ekologiskt?

Om N, kontrollen är inte aktuell och inga fler frågor ska besvaras av kp som börjar på EKOFG. Även om det inte finns djur på gården vid kontrolltillfället så ska du kontrollera att det pågår djurhållning.

EKOFG2 Anmält antal tackor, _____st

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

Uppgiften hittar du i lantbrukarens SAM-ansökan eller i Jorden, Ekologisk produktion under fliken Djur.

EKOFG2-1 Anmält antal getter av honkön, _____st

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

Uppgiften hittar du i lantbrukarens SAM-ansökan eller i Jorden, Ekologisk produktion under fliken Djur.

EKOFG3 Hållandeperiod för tackor och getter av honkön

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

Ansökansdatum finns i SAM ansökan eller i Jorden. Hållandeperioden startar dagen efter ansökan kom in och pågår i 60 dagar framåt.

EKOFG3-1 Hållandeperiod för tackor och getter av honkön

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

EKOFG4 Ange antal tackor under hållandeperioden

Hondjur av får/getter som är satta i avel eller som är över ett år kan ingå i ansökan om utbetalning. Lantbrukaren ska hålla det antal får/getter, som denne redovisat i sin ansökan om utbetalning, minst 60 dagar från och med dagen efter att ansökan om utbetalning kommer in till Länsstyrelsen. Om antalet får/getter som lantbrukaren har sökt ersättning för minskar under de 60 dagarna ska detta meddelas till länsstyrelsen. Exempel på minskningar är om det säljs ett får/en get, ett får/en get avlider eller om får/getter skickas till slakt. Det är däremot möjligt att byta ut enskilda får/getter mot stödjande får/getter som kan ge rätt till ersättning under hållandeperioden. Lantbrukaren kan byta mellan dessa djurarter under hållandeperioden, så länge som antalet djurenheter inte minskar. Detta byte ska då ske inom 10 dagar från det att det utbytta fåret/geten togs från företaget. Bytet får inte göra att antalet djurenheter blir mindre än det som redovisats i ansökan.

EKOFG4-1 Ange antal getter av honkön under hållandeperioden

Se EKOFG4

EKOFG5 Bedrivs djurhållning för får och getter enligt reglerna för ekologisk produktion från 1 januari i år?

Om N fyll i EKOFG-1. För all djurhållning som redovisats som ekologisk i SAM-ansökan ska villkoren följas från 1 januari.

EKOFG5-1 Dokumentera**EKOFG7 Finns dokumentation om fodrets ursprung?**

Lantbrukaren ska ha dokumentation om fodrets ursprung. Det kan vara exempelvis fakturor och/eller leveranssedlar för inköpt foder. Det kan också vara etiketter och annat märkmaterial från fodret. Om lantbrukaren endast har egenproducerat foder så räcker det med att det i dokumentationen står " eget

foder". Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II punkt 1.4.4.

EKOFG7-1 Dokumentera

Denna kontrollpunkt ska alltid dokumenteras oavsett vad du svarar på EKOFG7. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOFG8 Utfodrar lantbrukaren med foder tillåtet för ekologisk produktion?

Om N fyll i EKOFG8-1. Ange om de konventionella fodermedel, tillsatser och konserveringsmedel som lantbrukaren har använt är godkända eller inte godkända att använda i ekologisk produktion. Lantbrukaren ska ge sina får och getter

ekologiskt foder. Konventionella foderråvaror av jordbruksursprung (vegetabiliskt, animaliskt eller fermenterat) får användas vid vissa tillfällen om de producerats eller bearbetats utan kemiska lösningsmedel. Om lantbrukaren har använt konventionella foderråvaror så ska hen ha dokumenterat behovet av konventionella foderråvaror. Lantbrukaren ska kunna visa att det inte funnits möjlighet att ge djuren ett helt ekologiskt foder. Det kan till exempel varit så att vissa ekologiska råvaror inte funnits tillgängliga på marknaden. Vid lagring måste det ekologiska fodret hållas isär från omställningsfoder och konventionellt foder.

Referens: 2018/848, art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 a, b,

EKOFG8-1 Dokumentera

Om N, beskriv avvikelserna i fritext.

Notera om konventionella fodermedel, tillsatser och konserveringsmedel har använts och kontrollera sedan mot listan över tillåtna foderråvaror och tillsatser i 2021/1165 bilaga III del A och del B.

EKOFG9 Kommer minst 70 % av fodret från den egna gården?

Om N fyll i EKOFG9-1. Lantbrukaren ska i första hand utfodra sina djur med foder som är producerat på den egna gården. När detta inte är möjligt får samarbeten mellan växtodlings- och djurhållningsgårdar ske, samt samarbeten med foderoperatörer. Det ska finnas ett samarbetsavtal men det kan vara muntligt eller skriftligt. Kontrollera om lantbrukaren har ett samarbete med en annan foderproducent om han eller hon inte själv producerar tillräcklig mängd foder.

Referens: 2021/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 a och 1.9.1.1 a

EKOFG9-1 Dokumentera

Dokumentera avvikelserna

EKOFG10 Finns foderstater dokumenterade för alla grupper av får/getter?

Lantbrukaren ska ha skriftliga foderstater för alla grupper av djur (inklusive eventuella tillsatser) och de olika råvarornas andel i foderstaten. Om djuren endast utfodras med fri tillgång på grovfoder så räcker det att det i dokumentationen står ”fri tillgång”.

Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II punkt 1.4.4

Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOFG10-1 Dokumentera.

Denna kontrollfråga måste alltid besvaras oavsett vad du svarar på EKOFG10. Notera vilken dokumentation du kontrollerat, samt vilka hur många djur det påverkar samt kön på dessa.

EKOFG11 Får lamm/killingar naturlig mjölk i minst 45 dagar?

Om N fyll i EKOFG11-1. Om N, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda. Djurhållning i ekologiskt lantbruk ska respektera djurens beteendemässiga behov därför ska ungar helst dia sin mor. Om det inte är möjligt ska lantbrukaren utfodra dem med naturlig mjölk. Lamm och killingar ska utfodras med mjölk under minst 45 dagar.

Det är inte tillåtet att ge mjölkersättning med komponenter av vegetabiliskt ursprung eller kemiskt syntetiserade komponenter.

Referens: 2020/464 art 2 b, 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 g, p 1.7.2

EKOFG11-1 Dokumentera.

Ange antal lamm/killingar som är berörda.

EKOFG12 Består minst 50% av de högmjolkande tackorna/getter av honköns dagliga foderranson av grovfoder?

Om N fyll i EKOFG12-1, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda. För tackor och getter som befinner sig tidigt i laktationen är det tillåtet att under högst tre månader sänka andelen grovfoder till 50 procent (kravet är annars 60 procent grovfoder för idisslare).

EKOFG12-1 Dokumentera.

Ange antal tackor/getter av honkön som är berörda.

EKOFG13 Består minst 60 % av fårens/getternas dagliga foderranson av grovfoder?

Om N fyll i EKOFG13-1, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda. Får och getter ska alltid ha tillgång till bete eller grovfoder när förhållandena tillåter det. Uppfödningmetoden ska bygga på maximalt utnyttjande av bete, d.v.s. att man utnyttjar bete till djuren i så stor utsträckning som möjligt.

Minst 60 procent av torrsbstansinnehållet i fårens och getternas dagliga foderranson ska bestå av grovfoder. Grovfodret kan vara färskt, torkat eller ensilerat och kan till exempel utgöras av hö, ensilage, rotfrukter eller sly. Maximalt utnyttjande av bete betyder i praktiken att minst hälften av fårens och getternas grovfoderintag under betessäsongen ska utgöras av bete, räknat per kilo

torrsubstans. Djuren måste ha en rimlig chans att beta i den utsträckning som krävs för att uppfylla kravet.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.3, 1.9.1.1 b, c och f

EKOFG13-1 Dokumentera.

Ange antal får/getter som är berörda.

EKOFG14 Undviker lantbrukaren foder som innehåller GMO-produkter?

Kontrollera om inköpt foder är certifierat ekologiskt eller bedömt som tillåtet för ekologisk produktion av ett kontrollorgan, i så fall är det fritt från GMO. Om lantbrukaren köper in tillåtet konventionellt foder ska hen kontrollera att det inte innehåller GMO. För GMO produkter som används som foder finns lagstiftningskrav på märkning att det är framställt med GMO. Om lantbrukaren köper in konventionellt foder får hen lov att förlita sig på den märkning (eller stödjande följedokument) som följer med fodret.

Referens: 848/2018 art 11.2, 11.3

EKOFG14-1 Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

Notera vilken dokumentation du har kontrollerat. Denna kontrollfråga måste alltid besvaras oavsett vad du svarar på EKOFG14

EKOFG15 Är alla inköpta får/getter ekologiska?

Du ska kontrollera alla djur som funnits i besättningen under hela det aktuella året. Lantbrukaren ska alltid i första hand köpa in certifierade ekologiska getter och får. Det får vara både ekologiska djur och djur i omställning till ekologisk produktion.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.3.1

De djur man köper in ska skötas enligt reglerna för ekologisk produktion från det att de kommer till gården.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.3.4.4

EKOFG15-1 Dokumentera.

Besvara denna fråga om du svarar Ja, Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta djur.

EKOFG15-2 Har lantbrukaren följt de regler som gäller för inköp av får/getter som inte är ekologiska?

Om J fyll i EGOFG15-1. Om N fyll i EKOFG15-2, EKOFG15-2-1, EKOFG15-3 och EKOFG15-3-1. Undantag för att köpa få in konventionella djur

Ibland finns det inte ekologiska djur att köpa in. Om det i databasen organicXlivestock inte finns ekologiska avelsdjur med de kvaliteter eller i den mängd som lantbrukaren söker kan lantbrukaren därför ansöka hos Jordbruksverket om undantag att köpa in konventionella djur.

EKOFG15-2-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta djur.

EKOFG15-3 Finns det dokumentation om vad lantbrukaren har gjort för att få tag i ekologiska får/getter?

Om lantbrukaren köper in konventionella djur enligt någon av undantagsreglerna måste det finnas dokumentation över att hen har sett vilka ekologiska djur som finns till salu i organicXlivestock. Lantbrukaren ska kunna visa att Jordbruksverket har godkänt inköpet av konventionella djur.

EKOFG15-3-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat, samt hur många djur samt kön på de djur som avvikelsen berör.

EKOFG16 Finns dokumentation om sjukdomsbehandlingar?

Kontrollera lantbrukarens hälsojournal och be lantbrukaren att redogöra för hälsoläget i besättningen. Djurhållningen ska vara sådan att sjukdomsnivån hålls låg. Enstaka djur som behandlats av veterinär betyder inte att det generellt är ett dåligt hälsotillstånd i besättningen. Men om exempelvis sjukdomar uppkommit upprepan gång på gång hos ett stort antal djur, kan det anses vara problem med hälsoläget.

Lantbrukaren ska ha dokumentation om behandling och veterinärvård som förekommit i besättningen.

Det ska finnas dokumentation om:

- Vilket djur som har behandlats
- Vilken dag behandlingen har skett
- Diagnos
- Vilket läkemedel som (t.ex. homeopatika, antibiotika) djuret fått
- Hur läkemedlet har getts (t.ex. via foder, vatten, injektion)
- I vilken dos läkemedlet har getts
- Karenstiden innan lantbrukaren kan sälja djuret eller leverera mjölk som ekologisk

Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II p 1.5.2.7

EKOFG16-1 Dokumentera.

Denna fråga måste besvaras oavsett vad du svarar på EKOFG16 Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOFG17 Har lantbrukaren sökt tillstånd för avhorning för sina getter?

Lantbrukaren ska söka tillstånd hos Jordbruksverket för att avhorna sina ekologiska getter.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.8, SJVFS 2021:47 3 kap 13§

Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOFG17-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat samt antal djur avvikelsen gäller och kön på dessa.

EKOFG18 Är hälsoläget i besättningen bra?

Om N fyll i FG18-1, EKOFG18-2, EKOFG18-3 och EKOFG18-4. Kontrollera lantbrukarens hälsojournal och be lantbrukaren att redogöra för hälsoläget i besättningen. Djurhållningen ska vara sådan att sjukdomsnivån hålls låg. Lantbrukaren behöver ha sjukdomsförebyggande åtgärder för sin besättning. Enstaka djur som behandlats av veterinär betyder inte att det generellt är ett dåligt hälsotillstånd i besättningen. Men om exempelvis sjukdomar uppkommit upprepande gånger hos ett stort antal djur, kan det anses vara problem med hälsoläget.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.5.1.1

EKOFG18-1 Är orsaken till hälsostörningarna brister i fårens/getternas skötsel?

Lantbrukaren ska ha en lämplig djurhållningspraxis och skötselrutiner. Sjuka djur ska behandlas omedelbart. Lantbrukaren ska använda preparat som har en vetenskapligt dokumenterad effekt för den djurart och det sjukdomstillstånd djuret har, och under de förhållanden som behandlingen är avsedd för. Byggnader, boxar och den utrustning som lantbrukaren använder ska vara rena.

EKOFG18-2 Är orsaken till hälsostörningarna brister i fårens/getternas utfodring?

Lantbrukaren ska ge foder av god hygienisk kvalitet och som uppfyller djurens näringsbehov under de olika tillväxtstadierna.

EKOFG18-3 Är orsaken till hälsostörningarna något annat än fårens/getternas skötsel och utfodring?

Om du hittar brister som inte passar in att ange under ovanstående punkter ska du dokumentera det under denna punkt.

EKOFG18-4 Dokumentera

Beskriv de avvikelser som du bockat för i bockrutorna. Beskriv avvikelserna i fritext när du bockat i orsaken till hälsostörningarna. Samt antal djur avvikelserna gäller och kön på dessa.

EKOFG20 Har lantbrukaren undvikit att göra förebyggande behandlingar mot parasiter?

Om N fyll i EKOFG20-1.

Om lantbrukaren har vidtagit åtgärder för att förbättra hälsoläget i besättningen, ska du beskriva dessa. Problem med parasiter och andra hälsoproblem ska förebyggas genom lämpliga uppfödningmetoder och lämplig djurtäthet. Om ett otillfredsställande hälsoläge råder i besättningen ska lantbrukaren vidta åtgärder för att förbättra situationen, till exempel betesrotation.

Referens: 2018/848 art 14.1 bilaga II del II p 1.5.2.4

Om N fyll i EKOFG20-1.

EKOFG20-1 Dokumentera.

Ange antal får/getter som är berörda. Ange antal djur samt kön på dessa som är berörda. Det är tillåtet att bekämpa parasiter hos djuren. Men parasitbehandling med medicinska preparat får dock inte ske förebyggande utan bara när ett uppenbart behov finns och kan påvisas. Om lantbrukaren har gjort förebyggande behandlingar mot parasiter ska hen påvisa att besättningen eller det enskilda djuret är i behov av förebyggande medicinering genom att visa upp parasitprov och/eller behandling som är rekommenderad av veterinär.

EKOFG21 Används någon annan typ av fortplantning än insemination?

Om N fyll i EKOFG21-1.

Fortplantning av ekologiska djur ska ske med naturliga metoder. Det är tillåtet att använda artificiell insemination. Det är inte tillåtet att använda hormonbehandling, embryotransfer eller kloning. Sverige anser att det är tillåtet att använda sperma efter konventionella baggar och bockar och att använda sperma (vid insemination) från djur framtagna via embryotransfer.

EKOFG21-1 Används embryoöverföring som fortplantning?

EKOFG21-2 Används hormonbehandling för brunstsynchronisering för fortplantning?**EKOFG21-3 Används någon annan artificiell fortplantning än embryoöverföring och hormonbehandling?****EKOFG21-4 Dokumentera.**

Ange antal får och getter som det använts otillåten artificiell fortplantning på.

EKOFG22 Är alla får/getter lösgående?

Om N fyll i EKOFG22-1. Kontrollera om djuren hålls lösgående i stallet. Om N, beskriv anledningen till att djuren är bundna och ange hur många djur som är uppbundna. Ekologiska djur får inte vara uppbundna eller isolerade om det inte finns särskilda skäl. Med särskilda skäl menas om det sker av veterinärmedicinska skäl, av djurvälståndsskäl och för personalens säkerhet.

Information om mått på utrymmen och rastgårdar finns på hemsidan.

<https://jordbruksverket.se/djur/lantbruksdjur-och-hastar/far-och-getter/ekologiska-far-och-getter>

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.5

EKOFG22-1 Dokumentera

Anledningen till att fåren/getterna är bundna/fixerade och ange antalet får/getter som är berörda.

EKOFG23 Har byggnaderna bra dagsljusinsläpp och god ventilation?

Om N eller EA fyll i EKOFG23-1

Om N, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda. Du ska göra en bedömning om dagsljusinsläpp och ventilation är ok. Om du misstänker att det finns brister ska du mäta gaskoncentration, dammhalten, luftfuktigheten och fönsterytor. Ytan för dagsljusinsläpp ska motsvara minst ca 3 % av golvytan.

Det första steget att bedöma djurmiljön i kontrollen av ekologisk produktion är att genom en okulär besiktning avgöra om det finns avvikelser i djurmiljön. Om du vid denna kontroll misstänker eller ser att det finns avvikelser ska du mäta ytor, luftkvaliteten etc. och därefter ange hur stor avvikelsen är i måttangivelser. Om du konstaterar avvikelser när du mäter ytor och värden, ska du kontakta kontrollansvarig på länsstyrelsen så att företaget blir uttaget till en grundvillkorskontroll eller en offentlig djurskyddskontroll.

Byggnaderna ska tillåta mycket dagsljusinsläpp och ha god naturlig ventilation. Isolering, uppvärmning och ventilation ska garantera att luftcirkulationen, halten av damm, temperaturen, den relativa luftfuktigheten och gaskoncentrationen är ofarliga för djuren. Naturlig ventilation är inte bara självdragsventilation, även fläktdrag och andra styrda ventilationssystem är tillåtna. Det är viktigt att luftkvaliteten är god och att tillräcklig mängd frisk luft kan komma in i stallet. Om lantbrukaren följer de svenska djurskyddsreglerna vad det gäller halter av damm, dagsljusinsläpp, gaskoncentration och luftfuktighet så uppfyller lantbrukaren även det ekologiska regelverket för dessa parametrar.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.6.1, 1.6.3

EKOFG23-1 Dokumentera.

Ange antalet får/getter som är berörda samt kön på dessa.

EKOFG24 Har får och getter tillgång till en tillräckligt stor, bekväm och välströad viloplats på helt golv?

Om N fyll i EKOFG24-1.

Golv

Golven i stallet ska vara släta, men inte hala. Delar av golvet får vara dränerande (t.ex. spaltgolv), men minst hälften av golvytan ska bestå av helt golv. Med golvyta menas den yta som djuren kan gå på. Ett upphöjt foderbord räknas till exempel inte som golvyta.

Exempel: För 20 vuxna får är kravet för minsta yta med ett helt golv $30 \text{ m}^2/2=15 \text{ m}^2$, detta oavsett hur stor den totala golvytan är i byggnaden. Läs också i djurskyddsbestämmelserna så att du inte missar vad som gäller för det djurhållningssystem som lantbrukaren har. Hela ytan i lammings- och killingsboxar ska bestå av ströbädd.

Liggplats

Djuren ska ha en bekväm, ren, torr och rymlig liggplats. Liggplatsen ska ha helt golv och vara beströdd.

Utrymmeskrav

Vilka utrymmen djur ska ha regleras både i EU:s lagstiftning för ekologisk produktion och i Jordbruksverkets föreskrifter. Utrymmeskraven är satta som miniminivåer och ska bidra till att djurens bekvämlighet, välbefinnande och artspecifika behov tillgodoses. Det kan vara funktionskrav som att djur ska kunna stå naturligt, lätt kunna lägga sig ner, vända sig, utföra kroppsvårdande beteenden, inta alla naturliga ställningar och göra alla naturliga rörelser.

De utrymmeskrav som gäller för får och getter finns på jordbruksverkets hemsida. Minimikraven på ytor inomhus och på torr och ren liggplats ska i princip alltid följas, men vissa mindre avvikelser kan tolereras. De funktionskrav som ställs ska vara uppfyllda. Inomhusytan ska vara tillräckligt stor för att alla djur ska kunna vistas där samtidigt under de perioder när djuren inte kan gå ut. Anledningarna till att djuren inte kan gå ut kan vara djurens fysiologiska tillstånd, väderförhållandena eller markens tillstånd.

Referens: 2020/464 art 3 och bilaga I del I, 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.6.3 och 1.6.4, SJVFS 2019:21 5 kap. 4§, SJVFS 2019:22 5 kap. 3§

Referens: 2020/464 art 3 bilaga I del I, SJVFS 2019:21 5 kap. 4§, SJVFS 2019:22 5 kap. 3§.

EKOFG24-1 Dokumentera.

Ange antalet får/getter som är berörda.

EKOFG25 Består strömedlet av halm eller annat lämpligt naturmaterial?

Om N fyll i EKOFG25-1.

Lantbrukaren kan ha en madrass eller en gummimatta på liggplatsen, men det måste finnas strömaterial också.

Referens: 2018/848 art 14.1 bilaga II del II p 1.9.1.2 b

EKOFG25-1 Dokumentera

Dokumentera antalet djur som är berörda samt kön på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext.

EKOFG26 Har får/getter tillgång till bete under betesperioden?

Om N fyll i EKOFG26-1

Får och getter ska ha tillgång till betesmark när förhållandena tillåter detta. Minsta godkända betesperiod regleras i djurskyddslagstiftningen.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.7.3 och 1.7.4, SJVFS 2019:21 6 kap. 4§, SJVFS 2019:22 6 kap. 4§

EKOFG26-1 Dokumentera.

Ange antal får/getter som är berörda av avvikelsen och kön på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext.

EKOFG27 Finns det dokumentation om betesperiod?

Lantbrukaren ska ha dokumentation om vilka tidsperioder djuren går på bete. Om lantbrukaren har flera betesområden med olika anläggningsnummer som djuren växlar mellan, så ska det finnas dokumentation om när växlingen sker.

Dokumentationen ska vara i skriftlig form. Det finns inget krav på att dokumentationen ska vara i något specifikt format. Det är ok om dokumentation om betesperioden finns i en almanacka. Notera vilken dokumentation du har kontrollerat.

Referens: 2028/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.4.4

EKOFG27-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat, denna kontrollpunkt måste dokumenteras oavsett vad du svarar på EKOFG27.

EKOFG28 Har fåren/getterna tillgång till rastgård eller bete under höst och vår?

Om N fyll i EKOFG28-1. Rastgårdar som används utomhus under de perioder då djuren inte har tillgång till bete får vara delvis övertäckta. I Sverige accepteras att rastgården är övertäckt till maximalt tre fjärdedelar. Får och getter inklusive deras avkomma som hålls på bete under betesperioden och som hålls i lösdrift under stallperioden behöver inte ha tillgång till rastgård utomhus under vintermånaderna. Med vintermånaderna avses här den period när vegetationen inte växer. Mer information om mått på rastgårdar finns på hemsidan.

<https://jordbruksverket.se/djur/lantbruksdjur-och-hastar/far-och-getter/ekologiska-far-och-getter>

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.6.5, 1.7.2, 1.7.3 och 1.9.1.1 d, SJVFS 2019:21 6 kap. 7§, SJVFS 2019:22 6 kap. 7§, SJVFS 2021:47 3 kap. 11 §

EKOFG28-1 Dokumentera.

Ange antal får/getter som är berörda av avvikelsen samt kön på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext.

7.5 Gris

Du behöver inte göra en registerkontroll på en gård som är enbart uttagen till kontroll av EKOMST-djur, där du gör en kontroll av grisar för ekologisk produktion.

Lantbrukaren får bara tillgodoräkna sig de grisar som finns redovisade på anläggningen. Ett djur får endast tillgodoräknas en lantbrukare vid ett och samma räkningstillfälle. Den dag ett djur rapporteras ut från en anläggning anses djuret tillhöra den ut-rapporterande anläggningen.

Tabell 13 Kontrollpunkter ekologisk gris

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOG1	Håller lantbrukaren djurarten gris ekologiskt?		J/N
EKOG2	Anmält antal suggor		st
EKOFG3	Hållandeperiod för suggor		datum
EKOF3-1		Hållandeperiod för suggor	datum
EKOFG4	Ange antal suggor under hållandeperioden,		st
EKOG5	Anmäld anläggning/ar för slaktsvin		st
EKON6	Finns slaktsvin under räkningsperioden?		J/N
EKOG6-1		Antal slaktsvin under räkningsperioden	st
EKOG6-2		Ange nummer, datum och antal slaktsvin på slaktavräkningar.	fritext
EKOG7	Bedrivs djurhållningen för gris enligt reglerna för ekologisk produktion från 1 januari i år?		J/N
EKOG7-1		Dokumentera	Fritext
EKOG9	Finns dokumentation om fodrets ursprung?		J/N
EKOG9-1		Dokumentera	Fritext
EKOG10	Utfodrar lantbrukaren med foder tillåtet för ekologisk produktion?		
EKOG10-1		Dokumentera	Fritext
EKOG11	Kommer minst 30 % av fodret från den egna gården?		J/N
EKOG11-1		Dokumentera	Fritext
EKOG12	Finns foderstater dokumenterade för alla grupper av grisar?		J/N
EKOG12-1		Dokumentera	Fritext
EKOG13	Får smågrisar naturlig mjölk/ekologisk ersättning i minst 40 dagar		

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOG13-1		Dokumentera	Fritext
EKOG14	Har grisarna daglig tillgång till grovfoder?		J/N
EKOG14-1		Dokumentera	Fritext
EKOG15	Undviker lantbrukaren foder som innehåller GMO-produkter?		J/N
EKOG15-1		Dokumentera	Fritext
EKOG16	Är alla inköpta grisar ekologiska?		J/N/EA
EKOG16-1		Dokumentera	Fritext
EKOG16-2		Har lantbrukaren följt de regler som gäller för inköp av gris som inte är ekologiska?	J/N
EKOG16-2-1		Dokumentera	Fritext
EKOG16-3		Finns det dokumentation om vad lantbrukaren har gjort för att få tag i ekologiska grisar?	J/N
EKOG16-3-1		Dokumentera	Fritext
EKOG19	Finns dokumentation om sjukdomsbehandlingar?		J/N/EA
EKOG19-1		Dokumentera	Fritext
EKOG20	Är hälsoläget i besättningen bra?		J/N
EKOG20-1		Är orsaken till hälsostörningarna brister i grisarnas skötsel?	J/N
EKOG20-2		Är orsaken till hälsostörningarna brister i grisarnas utfodring?	J/N
EKOG20-3		Är orsaken till hälsostörningarna något annat än grisarnas skötsel och utfodring?	J/N
EKOG20-4		Dokumentera	Fritext
EKOG22	Har lantbrukaren undvikit att göra förebyggande behandlingar mot parasiter?		
EKOG22-1		Dokumentera	Fritext

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOG23	Används någon annan typ av fortplantning än insemination?		J/N/EA
EKOG23-1		Används hormonbehandling för brunstsynchronisering för fortplantning?	J/N
EKOG23-2		Används någon annan artificiell fortplantning än inseminering?	J/N
EKOG23-3		Dokumentera	Fritext
EKOG24	Är alla grisar lösgående?		J/NEA
EKOG24-1		Dokumentera	Fritext
EKOG25	Har byggnaderna bra dagsljusinsläpp och god ventilation?		J/N/EA
EKOG25-1		Dokumentera	Fritext
EKOG26	Har grisarna tillgång till en tillräckligt stor, bekväm och välströad viloplats på helt golv?		J/N/EA
EKOG26-1		Dokumentera	Fritext
EKOG27	Består strömedlet av halm eller annat lämpligt naturmaterial?		J/N/EA
EKOG27-1		Dokumentera	Fritext
EKOG28	Har grisar som går ute året runt tillgång till ligghall eller hydda?		J/N/EA
EKOG28-1		Dokumentera	Fritext
EKOG29	Har grisar tillgång till antingen bete eller rastgård året runt?		J/N/EA
EKOG29-1		Dokumentera	Fritext
EKOG30	Har grisarna möjlighet att böka på rastgården?		J/N/EA
EKOG30-1		Dokumentera	Fritext
EKOG31	Har grisarna möjlighet att reglera kroppstemperaturen genom söka skydd för olika typer av väder		J/N
EKOG31-1		Dokumentera	Fritext
EKOG32	Hålls suggorna i grupp utom under högdräktigheten och digivning?		J/N/EA

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOG32-1		Dokumentera	Fritext

EKOG1 Håller lantbrukaren djurarten gris ekologiskt?

Om N, kontrollen är ej aktuell och inga fler frågor ska besvaras av kp som börjar på EKOG.

EKOG2 Anmält antal suggor, _____st

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

Här ska du ange det antal suggor som lantbrukaren har angett i sin ansökan. Uppgiften hittar du i lantbrukarens SAM-ansökan eller i Jorden, Ekologisk produktion under fliken Djur.

EKOG3 Hållandeperiod för suggor från och med datum

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

Hållandeperioden startar dagen efter ansökan kom in och pågår i 60 dagar framåt.

EKOG3-1 Hållandeperiod för suggor till och med datum

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

EKOG4 Antal suggor under hållandeperioden, _____st

Ange det antal suggor som konstaterades vid kontrolltillfället, om kontrollen görs under hållandeperioden. Gör du en kontroll efter hållandeperioden, ange det antal som fanns under hållandeperioden. Det ska framgå av stalljournalen att anmält antal djur funnits på plats under hållandeperioden. Kontrollera utgångsdatum. Suggor som är satta i avel eller som är över ett år kan ingå i ansökan om utbetalning. Lantbrukaren ska hålla det antal suggor, som denne redovisat i sin ansökan om utbetalning, minst 60 dagar från och med dagen efter att ansökan om utbetalning kommer in till Länsstyrelsen. Om antalet suggor som lantbrukaren har sökt ersättning för minskar under de 60 dagarna ska detta meddelas till länsstyrelsen. Exempel på minskningar är om det säljs en sugga, en sugga avlider eller om suggor skickas till slakt. Det är däremot möjligt att byta ut enskilda suggor mot andra suggor som kan ge rätt till ersättning under hållandeperioden. Lantbrukaren kan byta mellan dessa djurarter under hållandeperioden, så länge som antalet djurenheter inte minskar. Detta byte ska då ske inom 10 dagar från det att

det utbytta suggor togs från företaget. Bytet får inte göra att antalet djurenheter blir mindre än det som redovisats i ansökan.

EKOG5 Anmäld anläggning/ar för slaktsvin, SE

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

EKOG6 Finns slaktsvin under räkningsperioden?

(Detta gör du på kontoret i systemet Regina.)

Om J fyll i EKOG6-1 och EKOG6-2.

Den registrerade aktören får ersättning för antalet slaktade djur under räkningsperioden och som slakteriet har rapporterat till Jordbruksverkets slaktregister. Räkningsperioden är densamma som för nötkreatur och fjäderfä (1 augusti året före lantbrukaren gör sin ansökan och till och med den 31 juli ansökningsåret). Skillnaden mot fjäderfä är att slaktsvinsproducenterna inte får ersättning för ett medeltal utan för det faktiska antalet godkända slaktade slaktsvin. Om lantbrukaren inte har sökt ersättningen tidigare räknas antalet djur under perioden från och med den 1 januari till och med den 31 juli året lantbrukaren gör sin ansökan.

Vid fältkontrollen ska du kontrollera att de djur som finns i besättningen eller de djur som är slaktade var ekologiskt inköpta djur eller födda på gården. Kontrollera den registrerade aktörens slaktavräkningar, där antal slaktade svin från ekologisk produktion ska framgå. Om den registrerade aktören samtidigt har konventionellt hållna slaktsvin bör du kontrollera att den registrerade aktören har två skilda registreringsnummer för anläggningen. Notera nummer, datum och antal djur på de slaktavräkningar som du kontrollerat. Referens: 2021/1691 bilaga p 2

EKOG6-1 Antal slaktsvin under räkningsperioden

Ange antal

EKOG6-2 Ange nummer, datum och antal slaktsvin på slaktavräkningar.

Ange nummer, datum och antal slaktsvin på slaktavräkningar.

EKOG7 Bedrivs djurhållningen för gris enligt reglerna för ekologisk produktion från 1 januari i år?

Om N fyll i EKOG7-1. För all djurhållning som redovisats som ekologisk i SAM ansökan ska villkoren följas från 1 januari.

EKOG7-1 Dokumentera

Dokumentera avvikelser

EKOG9 Finns dokumentation om fodrets ursprung?

Lantbrukaren ska ha dokumentation om fodrets ursprung. Det kan vara exempelvis fakturor och/eller leveranssedlar för inköpt foder. Det kan också vara etiketter och annat märkmaterial från fodret. Om lantbrukaren endast har egenproducerat foder så räcker det med att det i dokumentationen står " eget foder".

Referens: 2018/848 art 14.1 bilaga II del II p 1.4.4 och 39.1

EKOG9-1 Dokumentera.

Denna fråga ska alltid besvaras oavsett vad du svarar på EKOG9. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOG10 Utfodrar lantbrukaren med foder tillåtet för ekologisk produktion?

Om N fyll i EKOG10-1. Om N, beskriv avvikelser i fritext.

Konventionellt proteinfoder

Jordbruksverket kan besluta att det är tillåtet att använda konventionellt proteinfoder till smågrisar på upp till 35 kg i de fall det råder brister på ekologiskt proteinfoder. Dessa får utgöra maximalt 5% av fodermängden under en tolv månadersperiod. Beslutet gäller per kalenderår och finns angivna på Jordbruksverkets webbplats. Av beslutet framgår det vilka foderråvaror som får användas i konventionell form.

Referens: 4.7.18-00065/2023.

Den konventionella andelen proteinfoder ska vara av jordbruksursprung. Fiskmjöl är tillåtet som proteinfoder om det kommer från hållbart fiske och är certifierat av Marin Stewardship Council, Naturland eller KRAV. Andelen fiskmjöl kan fördelas olika under året, så länge lantbrukaren inte överskrider 5 procent under en tolv månadersperiod. Alla foderråvaror av jordbruksursprung ska beräknas i kilo torrs substans. Den tillåtna mängden konventionellt foder gäller per tolv månadersperiod men behöver inte tvunget sammanfalla med ett kalenderår.

EKOG10-1 Dokumentera

Notera om konventionella fodermedel, tillsatser och konserveringsmedel har använts och kontrollera sedan emot listan över tillåtna foderråvaror och tillsatser i 2021/1165 bilaga III del A och del B.

EKOG11 Kommer minst 30 % av fodret från den egna gården?

Om N fyll i EKO11-1.

Lantbrukaren ska i första hand utfodra sina djur med foder som är producerat på den egna gården. När detta inte är möjligt får samarbeten mellan växtodlings- och djurhållningsgårdar ske, samt samarbeten med foderoperatörer. Det ska finnas ett samarbetsavtal men det kan vara muntligt eller skriftligt. Kontrollera om lantbrukaren har ett samarbete med en annan foderproducent om han eller hon inte själv producerar tillräcklig mängd foder. I de fall man inte kan odla tillräcklig mängd foder till de egna djuren för att uppnå självförsörjningsgraden får man räkna in grödor som de egna djuren inte själva konsumerar. T.ex. kan lantbrukaren odla egen ekologisk vall (som grisarna inte själva äter upp). Denna vall kan lantbrukaren istället sälja till en annan ekologisk gård. På så sätt uppnås en form av självförsörjningsgrad.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 a och 1.9.3.1 a

EKO11-1 Dokumentera

Dokumentera avvikelserna

EKO12 Finns foderstater dokumenterade för alla grupper av grisar?

Lantbrukaren ska ha skriftliga foderstater för alla grupper av djur (inklusive eventuella tillsatser) och de olika råvarornas andel i foderstaten. Om djuren endast utfodras med fri tillgång på grovfoder så räcker det att det i dokumentationen står ”fri tillgång”.

Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II punkt 1.4.4

EKO12-1 Dokumentera.

Denna fråga ska alltid besvaras oavsett vad du svarar på EKO12.

EKO13 Får smågrisar naturlig mjölk i minst 40 dagar?

Om N eller EA fyll i EKO13-1. Djurhållning i ekologiskt lantbruk ska respektera djurens beteendemässiga behov därför ska ungar helst dia sin mor. Om det inte är möjligt ska de i alla fall utfodras med naturlig mjölk. Kontrollera att smågrisar utfodras med naturlig mjölk under minst 40 dagar. Det är inte tillåtet att ge mjölkersättning med komponenter av vegetabiliskt ursprung eller kemiskt syntetiserade komponenter.

Referens: 2020/464 art 9, 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 g, punkt 1.7.2

EKO13-1 Dokumentera.

Om N, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda, samt kön på dessa.

EKOG14 Har grisarna daglig tillgång till grovfoder?

Om N fyll i EKOG14-1, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda. Kontrollera att grisar har tillgång till bete eller grovfoder varje dag. Grovfodret kan vara färskt eller torkat och kan till exempel utgöras av hö, hösilage, ensilage eller rotfrukter. Bröd räknas inte som grovfoder.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.9.3.1 b

EKOG14-1 Dokumentera.

Ange antal grisar och kön av dessa som är berörda. Beskriv avvikelserna.

EKOG15 Undviker lantbrukaren foder som innehåller GMO-produkter?

Kontrollera om inköpt foder är certifierat ekologiskt eller bedömt som tillåtet för ekologisk produktion av ett kontrollorgan, i så fall är det fritt från GMO. Om lantbrukaren köper in tillåtet konventionellt foder (vilket typ av konventionellt foder som kan vara tillåtet står under respektive djurart) ska hen kontrollera att det inte innehåller GMO. För GMO produkter som används som foder finns lagstiftningskrav på märkning att det är framställt med GMO. Om lantbrukaren köper in konventionellt foder får hen lov att förlita sig på den märkning (eller stödjande följedokument) som följer med fodret.

Referens: 848/2018 art 11.2, 11.3

EKOG15-1 Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

Kontrollpunkten ska alltid besvaras oavsett vad du svarar på fråga EKOG15

Om N, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda.

EKOG16 Är alla inköpta grisar ekologiska?

Om J fyll i EKOG16-1. Och dokumentera

Om N fyll EKOG16-2, EKOG16-2-1, EKOG16-3 och EKOG16-3-1.

Du ska kontrollera alla djur som funnits i besättningen under hela det aktuella året. Lantbrukaren ska alltid i första hand köpa in certifierade ekologiska grisar.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.3.1

EKOG16-1 Dokumentera. Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta grisar.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta grisar.

EKOG16-2 Har lantbrukaren följt de regler som gäller för inköp av gris som inte är ekologiska?

Ibland finns det inte ekologiska djur att köpa in. Om det i databasen organicXlivestock inte finns ekologiska avelsdjur med de kvaliteter eller i den mängd som lantbrukaren söker kan lantbrukaren därför ansöka hos Jordbruksverket om undantag att köpa in konventionella djur. Lantbrukaren får bara köpa in konventionella däggdjur i avelssyfte och får alltså inte köpa in konventionella smågrisar för att föda upp dem för slakt.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II punkt 1.3.4.4-1.3.4.4.3, SJVFS 2021:47 3 kap. 4-6 §§.

EKOG16-2-1 Dokumentera. Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta grisar.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta grisar.

EKOG16-3 Finns det dokumentation om vad lantbrukaren har gjort för att få tag i ekologiska grisar?

Om lantbrukaren köper in konventionella djur enligt någon av undantagsreglerna måste det finnas dokumentation över att hen har sett vilka ekologiska djur som finns till salu i organicXlivestock. Lantbrukaren ska kunna visa att Jordbruksverket har godkänt inköpet av konventionella djur.

EKOG16-3-1 Dokumentera. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

Notera vilken dokumentation du har kontrollerat.

EKOG19 Finns dokumentation om sjukdomsbehandlingar?

Kontrollera lantbrukarens hälsojournal och be lantbrukaren att redogöra för hälsoläget i besättningen. Djurhållningen ska vara sådan att sjukdomsnivån hålls låg. Enstaka djur som behandlats av veterinär betyder inte att det generellt är ett dåligt hälsotillstånd i besättningen. Men om exempelvis sjukdomar uppkommit upprepande gånger hos ett stort antal djur, kan det anses vara problem med hälsoläget.

Lantbrukaren ska ha dokumentation om behandling och veterinärvård som förekommit i besättningen.

Det ska finnas dokumentation om:

- Vilket djur som har behandlats
- Vilken dag behandlingen har skett
- Diagnos

- Vilket läkemedel som (t.ex. homeopatika, antibiotika) djuret fått
- Hur läkemedlet har getts (t.ex. via foder, vatten, injektion)
- I vilken dos läkemedlet har getts
- Karenstiden innan lantbrukaren kan sälja djuret eller leverera mjölk som ekologisk

Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II punkt 1.5.2.7

EKOG19-1 Dokumentera.

Kontrollpunkten ska alltid besvaras oavsett vad du svarar på fråga EKOG19

Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOG20 Är hälsoläget i besättningen bra?

Om N fyll i EKOG20-1, EKOG20-2, EKOG20-3, EKOG20-4.

Kontrollera lantbrukarens hälsojournal och be lantbrukaren att redogöra för hälsoläget i besättningen. Djurhållningen ska vara sådan att sjukdomsnivån hålls låg. Lantbrukaren behöver ha sjukdomsförebyggande åtgärder för sin besättning. Enstaka djur som behandlats av veterinär betyder inte att det generellt är ett dåligt hälsotillstånd i besättningen. Men om exempelvis sjukdomar uppkommit upprepade gånger hos ett stort antal djur, kan det anses vara problem med hälsoläget.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p

EKOG20-1 Är orsaken till hälsostörningarna brister i grisarnas skötsel?

Lantbrukaren ska ha en lämplig djurhållningspraxis och lämpliga skötselrutiner. Sjuka djur ska behandlas omedelbart. Lantbrukaren ska använda preparat som har en vetenskapligt dokumenterad effekt för den djurart och det sjukdomstillstånd djuret har, och under de förhållanden som behandlingen är avsedd för.

EKOG20-2 Är orsaken till hälsostörningarna brister i grisarnas utfodring?

Lantbrukaren ska ge foder av god hygienisk kvalitet och som uppfyller djurens näringsbehov under de olika tillväxtstadierna.

EKOG20-3 Är orsaken till hälsostörningarna något annat än grisarnas skötsel och utfodring?

Om du hittar brister som inte passar in att ange under ovanstående punkter ska du dokumentera det under denna punkt.

EKOG20-4 Dokumentera

Dokumentera hur många djur som är berörda och kön på dessa.

EKOG22 Har lantbrukaren undvikit att göra förebyggande behandlingar mot parasiter?

Om N fyll i EKOG22-1, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda. Det är tillåtet att bekämpa parasiter hos djuren. Men parasitbehandling med medicinska preparat får dock inte ske förebyggande utan bara när ett uppenbart behov finns och kan påvisas.

Om lantbrukaren har gjort behandlingar mot parasiter ska hen påvisa att besättningen eller det enskilda djuret är i behov av förebyggande medicinering genom att visa upp parasitprov och/eller behandling som är rekommenderad av veterinär.

EKOG22-1 Dokumentera.

Ange antal grisar som är berörda samt kön på dessa.

EKOG23 Används någon annan typ av fortplantning än insemination?

Om N fyll i EKOG23-1, EKOG23-2, EKOG23-3.

EKOG23-1 Används hormonbehandling för brunstsynchronisering för fortplantning?

EKOG23-2 Används någon annan artificiell fortplantning än inseminering?

Fortplantning av ekologiska djur ska ske med naturliga metoder. Ange hur många djur som det använts artificiell fortplantning på. Det är tillåtet att använda artificiell insemination. Det är inte tillåtet att använda hormonbehandling, embryotransfer eller kloning. Sverige anser att det är tillåtet att använda sperma efter konventionella galtar och att använda sperma (vid insemination) från djur framtagna via embryotransfer.

Referens: 2018/848 art 14.1 bilaga II del II p 1.3.2 och p 1.5.1.4

EKOG23-3 Dokumentera.

Ange antal grisar som det använts artificiell fortplantning på. Beskriv avvikelserna i fritext när du bockat i vilken form av artificiell fortplantning som används.

EKOG24 Är alla grisar lösgående?

Om N fyll i EKOG24-1. Svara N om inte alla grisar är lösgående.

EKOG24-1 Dokumentera

Dokumentera anledningen till att grisarna är fixerade och ange antalet grisar som är berörda.

EKOG25 Har byggnaderna bra dagsljusinsläpp och god ventilation?

Om N fyll i EKOG25-1. Om N, beskriv avvikelserna i fritext och ange hur många djur som är berörda. Du ska göra en bedömning om dagsljusinsläpp och ventilation är ok. Om du misstänker att det finns brister ska du mäta gaskoncentration, dammhalten, luftfuktigheten och fönsterytor. Ytan för dagsljusinsläpp ska motsvara minst ca 3 % av golvytan.

Det första steget att bedöma djurmiljön i kontrollen av ekologisk produktion är att genom en okulär besiktning avgöra om det finns avvikelser i djurmiljön. Om du vid denna kontroll misstänker eller ser att det finns avvikelser ska du mäta ytor, luftkvaliteten etc. och därefter ange hur stor avvikelsen är i måttangivelser. Om du konstaterar avvikelser när du mäter ytor och värden, ska du kontakta kontrollansvarig på länsstyrelsen så att företaget blir uttaget till en grundvillkorskontroll eller en offentlig djurskyddskontroll.

Byggnaderna ska tillåta mycket dagsljusinsläpp och ha god naturlig ventilation. Isolering, uppvärmning och ventilation ska garantera att luftcirkulationen, halten av damm, temperaturen, den relativa luftfuktigheten och gaskoncentrationen är ofarliga för djuren. Naturlig ventilation är inte bara självdragsventilation, även fläktdrag och andra styrda ventilationssystem är tillåtna. Det är viktigt att luftkvaliteten är god och att tillräcklig mängd frisk luft kan komma in i stallet. Om lantbrukaren följer de svenska djurskyddsreglerna vad det gäller halter av damm, dagsljusinsläpp, gaskoncentration och luftfuktighet så uppfyller lantbrukaren även det ekologiska regelverket för dessa parametrar.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.6.1, 1.6.3

EKOG25-1 Dokumentera.

Ange antalet grisar som är berörda samt kön och ca ålder på dessa.

EKOG26 Har grisarna tillgång till en tillräckligt stor, bekväm och välströad viloplats på helt golv?

Om N fyll i EKOG26-1.

Golv

Golven i stallet ska vara släta, men inte hala. Delar av golvet får vara dränerande (t.ex. spaltgolv), men minst hälften av golvytan ska bestå av helt golv. Med golvyta menas den yta som djuren kan gå på. Ett upphöjt foderbord räknas till exempel inte som golvyta.

Liggplats

Djuren ska ha en bekväm, ren, torr och rymlig liggplats. Liggplatsen ska ha helt golv och vara beströdd. Strömaterialet ska vara halm eller annat lämpligt naturmaterial, till exempel torv eller sand. Lantbrukaren kan ha en madrass eller en gummimatta på liggplatsen, men det måste finnas strömmaterial också. Det är tillåtet att berika eller förbättra strömaterialet med produkter som är tillåtna för jordförbättring i ekologisk produktion. Du hittar en förteckning över dessa i bilaga II i 2021/1165. Referens: 2021/1165 art 2, bilaga II, 2018/848 art 14.1 bilaga II del II p 1.9.1.2 b

Utrymmeskrav

Vilka utrymmen djur ska ha regleras både i EU:s lagstiftning för ekologisk produktion och i Jordbruksverkets föreskrifter. Utrymmeskraven är satta som miniminivåer och ska bidra till att djurens bekvämlighet, välbefinnande och artspecifika behov tillgodoses. Det kan vara funktionskrav som att djur ska kunna stå naturligt, lätt kunna lägga sig ner, vända sig, utföra kroppsvårdande beteenden, inta alla naturliga ställningar och göra alla naturliga rörelser.

Minimikraven på ytor inomhus och på torr och ren liggplats ska i princip alltid följas, men vissa mindre avvikelser kan tolereras. De funktionskrav som ställs ska vara uppfyllda. Inomhusytan ska vara tillräckligt stor för att alla djur ska kunna vistas där samtidigt under de perioder när djuren inte kan gå ut. Anledningarna till att djuren inte kan gå ut kan vara djurens fysiologiska tillstånd, väderförhållandena eller markens tillstånd.

Referens: 2020/464 art 3 och bilaga I del I, 2018/848 art 14.1 bilaga II del II p 1.6.3 och 1.6.4, SJVFS 2019:18 5 kap. 6-8 §§,

För utrymmeskrav i rastgård och inomhus för ekologiska grisar, läs mer på jordbruksverkets hemsida.

EKOG26-1 Dokumentera. Ange antalet grisar som är berörda.

EKOG27 Består strömedlet av halm eller annat lämpligt naturmaterial?

Om N fyll i EKOG27-1.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.9.3.2 b

EKOG27-1 Dokumentera

Ange antalet grisar som är berörda samt kön och cirka ålder på dessa.

EKOG28 Har grisar som går ute året runt tillgång till ligghall eller hydda?

Om N fyll i EKO28-1. Grisar som går ute året runt och inte har tillgång till ett mer traditionellt grisstall i anslutning till rastgården ska ha tillgång till ligghall eller hydda. De utrymmeskrav som då gäller är minimikraven för liggarean i ströad liggbox, som anges i djurskyddslagstiftningen.

Referens: SJVS 2019:20 5 kap. 9§

EKO28-1 Dokumentera.

Ange antalet grisar som är berörda samt kön och cirka ålder på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext.

EKO29 Har grisar tillgång till antingen bete eller rastgård året runt?

Om N fyll i EKO29-1, Ekologiska djur ska ha möjlighet till utevistelse när markbeskaffenheten och väder möjliggör detta om inte utevistelsen är direkt olämpligt eller medför risk för djurens hälsa. Rastgården får vara delvis övertäckt. Under lämplig del av året ska djuren ha tillgång till bete. Syftet är att stimulera deras naturliga försvar mot sjukdomar och garantera att deras kroppsliga och beteendemässiga behov tillfredsställs.

Referens: 2018/848 art 14.1 bilaga II del II, 1.7.2 och 1.7.3

EKO29-1 Dokumentera.

Ange antalet grisar som är berörda samt kön och cirka ålder på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext.

EKO30 Har grisarna möjlighet att böka på rastgården?

Om N fyll i EKO30-1. Om man har grisar på bete måste man anpassa växtföljd och markbearbetning så att växtnäringsförluster minimeras. Om grisarna har tillgång till rastgård istället för på bete, kontrollera att storleken på rastgården uppfyller kraven. Rastgården ska vara attraktiv för grisarna och, om det är möjligt, innehålla träd eller skog. Rastgården får vara delvis övertäckt och ska ordnas så att grisarna kan gödsla och böka där. Olika sorters bökningsmaterial kan användas.

Referens: 2018/848, art 14.1, bilaga II del II p 1.9.3.2 f, 2020/464 art 12.1

EKO30-1 Dokumentera

Ange antalet grisar som är berörda samt kön och cirka ålder på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext.

EKO31 Har grisarna möjlighet att reglera kroppstemperaturen genom söka skydd för olika typer av väder?

Om N fyll i EKO31-1. Endast grisar som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utegångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för grisarna. Kontrollera så att grisar som hålls utomhus under den varma årstiden har tillgång till plats som ger skydd mot direkt solstrålning, stark vind och nederbörd.

När det är möjligt ska företräde ges åt mark med träd eller skog.

Referens: SJVS 2019:20 6 kap. 4§, allmänt råd till 2 kap 2§ djurskyddslagen, 2020/464 art 12.2.

EKO31-1 Dokumentera.

Ange antalet grisar som är berörda samt kön och cirka ålder på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext.

EKO32 Hålls suggorna i grupp utom under högdräktigheten och digivning?

Om N fyll i EKO32-1. Kontrollera att suggor och gyttor hålls i grupp. Suggor ska hållas i grupp, utom under de sista stadierna av dräktigheten och under digivningstiden, då suggor ska kunna röra sig fritt i sina fällor och endast får fixeras korta stunder. I Sverige räknas sista stadiet av dräktigheten som veckan före beräknad grisning.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.9.3.2 d 1.9.3.2 e

EKO32-1 Dokumentera

Ange antalet grisar som är berörda samt kön och cirka ålder på dessa. Beskriv avvikelsen i fritext.

7.6 Fjäderfä

Tabell 14 Kontrollfrågor ekofågel

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOF1	Håller lantbrukaren fjäderfä ekologiskt?		J/N
EKOF2	Anmält antal värphöns		st
EKOF2-1	Anmält antal slaktkycklingar		st
EKOF3	Ange antal värphöns, __st		st
EKOF4	Ange antal slaktkycklingar, __st		st
EKOF5	Bedrivs djurhållning med fjäderfä enligt reglerna för ekologisk produktion från 1 jan i år?		J/N

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOF5-1		Dokumentera	fritext
EKOF6	Finns dokumentation om fodrets ursprung?		J/N
EKOG6-1		Dokumentera	fritext
EKOF7	Utfodrar lantbrukaren med foder tillåtet för ekologisk produktion?		J/N
EKOF7-1		Dokumentera	fritext
EKOF8	Kommer minst 30 % av fodret från den egna gården?		J/N
EKOF8-1		Dokumentera	fritext
EKOF9	Finns foderstater dokumenterade för alla grupper av fjäderfä?		J/N
EKOF9-1		Dokumentera	fritext
EKOF10	Undviker lantbrukaren foder som innehåller GMO-produkter?		J/N
EKOF10-1		Dokumentera	fritext
EKOF11	Är alla inköpta fjäderfän ekologiska?		J/N/EA
EKOF11-1		Dokumentera	fritext
EKOF11-2	Har lantbrukaren följt de regler som gäller för inköp av fjäderfän som inte är ekologiska?		J/N
EKOF11-2-1		Dokumentera	fritext
EKOF11-3	Finns det dokumentation om vad lantbrukaren har gjort för att få tag i ekologiska fjäderfän?		J/N
EKOF11-3-1		Dokumentera	fritext
EKOF14	Finns dokumentation om sjukdomsbehandlingar?		J/N/EA
EKOF14-1		Dokumentera	fritext
EKOF15	Är hälsoläget i besättningen bra?		J/N/EA
EKOF15-1	Är orsaken till hälsostörningarna brister i fjäderfänas skötsel?		J/N

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
EKOF15-2		Är orsaken till hälsostörningarna brister i fjäderfäns utfodring?	J/N
EKOF15-3		Är orsaken till hälsostörningarna något annat än fjäderfäns skötsel och utfodring?	J/N
EKOF15-4		Dokumentera	fritext
EKOF17	Har lantbrukaren gjort förebyggande behandlingar mot parasiter?		J/N/EA
EKOF17-1		Dokumentera	fritext
EKOF19	Är de särskilda villkoren för fjäderfä uppfyllda för ventilation, dagsljusinsläpp, utrymmeskrav, artificiellt ljus, golv och ströbädd, reden och sittpinnar, fjäderfä per byggnad och rastgårdar?		J/N/EA
EKOF19-1		Dokumentera	fritext

EKOF1 Håller lantbrukaren djurarten fjäderfä ekologiskt?

Om N, kontrollen är inte aktuell och inga fler frågor ska besvaras av kp som börjar på EKOF.

EKOF2 Anmält antal värphöns

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

EKOF2-1 Anmält antal slaktkycklingar

(Denna kontrollpunkt ska ej registreras i Atlas, endast manuella protokollet du har med ut i fält.)

EKOF3 Ange antal värphöns

Den registrerade aktören får ersättning för det genomsnittliga antalet fjäderfä under räkningsperioden. Räkningsperioden är densamma som för nötkreatur (1 augusti året före lantbrukaren gör sin ansökan och till och med den 31 juli ansökningsåret.) Om lantbrukaren inte har sökt ersättningen tidigare räknas antalet djur under perioden från och med den 1 januari till och med den 31 juli året lantbrukaren gör sin ansökan. Vi rekommenderar därför att du gör dessa kontroller i augusti efter räkningsperiodens slut. Kontrollera antalet djur som lantbrukaren får ersättning för

genom att granska verifikationer från inköp och försäljning. Lantbrukaren ska ha en tydlig journalföring där uppgifterna för kontrollen kan hämtas. Om producenten har omgångsuppfödning behöver du inte räkna bort djur som avlivats eller dött.

Småskaliga producenter utan omgångsuppfödning måste räkna bort värphönor som dör. Det genomsnittliga antalet värphönor och slaktkycklingar beräknas på följande sätt. Antalet djur som sätts in, oavsett om de satts in före räkningsperioden eller inte, multipliceras med antalet dagar som djuren hålls under räkningsperioden och delas med antalet dagar i räkningsperioden. Värphönor ersätts dock först efter 16 veckors ålder. Detta räknar du ut med hjälp av en Excel-fil, se nedan. Vid kontrollen noterar du datum för start och slut för de olika omgångarna och hur många djur som sattes in i varje omgång. Den registrerade aktören ska enligt stöd villkoren ha dokumentation om detta där uppgifterna för kontrollen hämtas. Kontrollera även lantbrukarens uppgifter mot någon eller några verifikationer eller motsvarande. Exempel på sådana verifikationer kan vara kvitton på inköp eller försäljning av djur.

För in uppgifterna från lantbrukarens dokumentation i den särskilda Excel-fil som hjälper till att räkna ut det korrekta djurantalet utifrån de datum du matar in för start och slut av omgången. Resultatet skriver du sedan in på kontrollpunkten.

Länk till excelmatrisen (under fliken Värphönor och slaktkycklingar):

<https://jordbruksverket.se/stod/jordbruk-tradgard-och-rennaring/jordbruksmark/ekologisk-produktion#h-Sarskildavillkorfordjurhallning>

EKOF4 Ange antal slaktkycklingar

Se EKOF3

EKOF5 Bedrivs djurhållning för fjäderfä enligt reglerna för ekologisk produktion från 1 jan i år?

Om N fyll i EKOF5-1. För all djurhållning som redovisats som ekologisk i SAM-ansökan ska villkoren följas från 1 januari.

EKOF5-1 Dokumentera

Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOF6 Finns dokumentation om fodrets ursprung?

Lantbrukaren ska ha dokumentation om fodrets ursprung. Det kan vara exempelvis fakturor och/eller leveranssedlar för inköpt foder. Det kan också vara etiketter och annat märkmaterial från fodret. Om lantbrukaren endast har egenproducerat foder så räcker det med att det i dokumentationen står "eget foder".

Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II punkt 1.4.4

EKOF6-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOF7 Utfodrar lantbrukaren med foder tillåtet för ekologisk produktion?

Om N fyll i EKOF7-1. Notera om konventionella fodermedel, tillsatser och konserveringsmedel har använts och kontrollera sedan emot listan över tillåtna foderråvaror och tillsatser i 2021/1165 bilaga III del A och del B. Konventionella foderråvaror av jordbruksursprung (vegetabiliskt, animaliskt eller fermenterat) får användas om de är uttryckligen tillåtna för ekologisk produktion och förutsatt att de producerats eller bearbetats utan kemiskt syntetiserade lösningsmedel. Ange om det konventionella fodermedel, tillsatser och konserveringsmedel som lantbrukaren har använt är godkända eller inte godkända att använda i ekologisk produktion.

Lantbrukaren ska företrädesvis ge sina fjäderfän ekologiskt foder.

Konventionellt proteinfoder

Jordbruksverket kan besluta att det är tillåtet att använda konventionellt proteinfoder till unga fjäderfän i de fall det råder brister på ekologiskt proteinfoder. Dessa får utgöra maximalt 5% av fodermängden under en tolv månaders period. Besluten gäller per kalenderår och finns angivna på Jordbruksverkets webbplats. Av beslutet framgår det vilka foderråvaror som får användas i konventionell form.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.9.4.2 c.

Den konventionella andelen proteinfoder ska vara av jordbruksursprung. Fiskmjöl är tillåtet som proteinfoder om det kommer från hållbart fiske och är certifierat av Marin Stewardship Council, Naturland eller KRAV. Andelen fiskmjöl kan fördelas olika under året, så länge man inte överskrider 5 procent under en tolv månaders period. Alla foderråvaror av jordbruksursprung ska beräknas i kilo torrsubstans. Den tillåtna mängden konventionellt foder gäller per tolv månaders period men behöver inte tvunget sammanfalla med ett kalenderår.

Konventionella råvaror och tillsatser

Konventionella foderråvaror av jordbruksursprung (vegetabiliskt, animaliskt eller jäst) får användas vid vissa tillfällen om de producerats eller bearbetats utan kemiska lösningsmedel. De konventionella råvaror man får använda i foder finns angivna i 2021/1165 bilaga III del A och tillåtna fodertillsatser i 2021/1165 bilaga III del B. Om lantbrukaren har använt konventionella foderråvaror så ska hen ha dokumenterat behovet av konventionella foderråvaror. Lantbrukaren ska kunna

visa att det inte funnits möjlighet att ge djuren ett helt ekologiskt foder. Det kan till exempel varit så att vissa ekologiska råvaror inte funnits tillgängliga på marknaden. Vid lagring måste det ekologiska fodret hållas isär från omställningsfoder och konventionellt foder.

Referens: 2018/848 art 24., art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 a, b.

EKOF7-1 Dokumentera

Om N, beskriv avvikelserna i fritext.

EKOF8 Kommer minst 30 % av fodret från den egna gården?

Om N fyll i EKOF8-1.

Lantbrukaren ska i första hand utfodra sina djur med foder som är producerat på den egna gården. När detta inte är möjligt får samarbeten mellan växtodlings- och djurhållningsgårdar ske, samt samarbeten med foderoperatörer. Det ska finnas ett samarbetsavtal men det kan vara muntligt eller skriftligt. Kontrollera om lantbrukaren har ett samarbete med en annan foderproducent om han eller hon inte själv producerar tillräcklig mängd foder. I de fall man inte kan odla tillräcklig mängd foder till de egna djuren för att uppnå självförsörjningsgraden får man räkna in grödor som de egna djuren inte själva konsumerar. T.ex. kan lantbrukaren odla egen ekologisk vall (som fjäderfäna inte själva äter upp). Denna vall kan lantbrukaren istället sälja till en annan ekologisk gård. På så sätt uppnås en form av självförsörjningsgrad.

Referens: 2021/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.4.1 a och 1.9.4.2 a

EKOF8-1 Dokumentera

Om N, beskriv avvikelserna i fritext.

EKOF9 Finns foderstater dokumenterade för alla grupper av fjäderfä?

Lantbrukaren ska ha skriftliga foderstater för alla grupper av djur (inklusive eventuella tillsatser) och de olika råvarornas andel i foderstaten. Om djuren endast utfodras med fri tillgång på grovfoder så räcker det att det i dokumentationen står "fri tillgång".

Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II p 1.4.4

EKOF9-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOF10 Undviker lantbrukaren foder som innehåller GMO-produkter?

Kontrollera om inköpt foder är certifierat ekologiskt eller bedömt som tillåtet för ekologisk produktion av ett kontrollorgan, i så fall är det fritt från GMO. Om lantbrukaren köper in tillåtet konventionellt foder (vilket typ av konventionellt foder som kan vara tillåtet står under respektive djurart) ska hen kontrollera att det inte innehåller GMO. För GMO produkter som används som foder finns lagstiftningskrav på märkning att det är framställt med GMO. Om lantbrukaren köper in konventionellt foder får hen lov att förlita sig på den märkning (eller stödjande följedokument) som följer med fodret.

Referens: 848/2018 art 11.2, 11.3

EKOF10-1 Dokumentera.

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOF11 Är alla inköpta fjäderfän ekologiska?

Om J fyll i EKOF11-1.

Om N fyll i EKOF11-2, EKOF11-2-1, EKOF11-3 och EKOF11-3-1.

Du ska kontrollera alla djur som funnits i besättningen under hela det aktuella året. Lantbrukaren ska alltid i första hand köpa in certifierade ekologiska fjäderfän. Det gäller både när lantbrukaren ska förnya sin besättning och när lantbrukaren ska ersätta en fjäderfäflock.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.3.1

De djur man köper in ska skötas enligt reglerna för ekologisk produktion från det att de kommer till gården.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.3.4.4

EKOF11-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta djur.

EKOF11-2 Har lantbrukaren följt de regler som gäller för inköp av fjäderfän som inte är ekologiska?

I databasen OrganicXLivestock kan lantbrukaren köpa ekologiska djur.

Efter tillstånd från Jordbruksverket får lantbrukaren ta in icke-ekologiska fjäderfäungar, om de är yngre än 3 dygn.

Referens: 2018/848 och SJVFS 2021:47 3 kap. 8 8§

EKOF11-2-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du kontrollerat för samtliga inköpta djur.

EKOF11-3 Finns det dokumentation om vad lantbrukaren har gjort för att få tag i ekologiska fjäderfän?

Om lantbrukaren köper in konventionella djur måste det finnas dokumentation över att hen har sett vilka ekologiska djur som finns till salu i organicXlivestock. Lantbrukaren ska kunna visa att Jordbruksverket har godkänt inköpet av konventionella djur.

EKOF11-3-1 Dokumentera.

Notera vilken dokumentation du har kontrollerat.

EKOF14 Finns dokumentation om sjukdomsbehandlingar?

Lantbrukaren ska ha dokumentation om behandling och veterinärvård som förekommit i besättningen. Det ska finnas dokumentation om:

- Vilket djur som har behandlats
- Vilken dag behandlingen har skett
- Diagnos
- Vilket läkemedel som (t.ex. homeopatika, antibiotika) djuret fått
- Hur läkemedlet har getts (t.ex. via foder, vatten, injektion)
- I vilken dos läkemedlet har getts
- Karenstiden innan lantbrukaren kan sälja djuret eller leverera mjölk som ekologisk

Referens: 2018/848 art 14.1 och 39.1, bilaga II del II punkt 1.5.2.7

EKOF14-1 Dokumentera

Denna kontrollpunkt måste alltid besvaras. Notera vilken dokumentation du kontrollerat.

EKOF15 Är hälsoläget i besättningen bra?

Om N fyll i EKOF15-1, EKOF15-2 och EKOF15-3.

Kontrollera lantbrukarens hälsojournal och be lantbrukaren att redogöra för hälsoläget i besättningen. Djurhållningen ska vara sådan att sjukdomsnivån hålls låg. Lantbrukaren behöver ha sjukdomsförebyggande åtgärder för sin besättning. Enstaka djur som behandlats av veterinär betyder inte att det generellt är ett dåligt hälsotillstånd i besättningen. Men om exempelvis sjukdomar uppkommit upprepar gånger hos ett stort antal djur, kan det anses vara problem med hälsoläget.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.5.1.1, p 1.5.1.3, p 1.5.1.4, p 1.5.2.1, p 1.5.2.2, p 1.7.7,

EKOF15-1 Är orsaken till hälsostörningarna brister i fjäderfäns skötsel?

Lantbrukaren ska ha en lämplig djurhållningspraxis och lämpliga skötselrutiner. Sjuka djur ska behandlas omedelbart. Lantbrukaren ska använda preparat som har en vetenskapligt dokumenterad effekt för den djurart och det sjukdomstillstånd djuret har, och under de förhållanden som behandlingen är avsedd för.

EKOF15-2 Är orsaken till hälsostörningarna brister i fjäderfäns utfodring?

Lantbrukaren ska ge foder av god hygienisk kvalitet och som uppfyller djurens näringsbehov under de olika tillväxtstadierna.

EKOF15-3 Är orsaken till hälsostörningarna något annat än fjäderfäns skötsel och utfodring?

Om du hittar brister som inte passar in att ange under ovanstående punkter ska du dokumentera det under denna punkt.

Beskriv avvikelserna i fritext när du bockat i orsaken till hälsostörningarna.

EKOF15-4 Dokumentera

Dokumentera de dokument du granskat samt en uppskattning av antal djur som berörs.

EKOF17 Har lantbrukaren undvikit att göra förebyggande behandlingar mot parasiter?

Det är tillåtet att bekämpa parasiter hos djuren. Parasitbehandling med medicinska preparat får dock inte ske förebyggande, utan bara när ett uppenbart behov finns och kan påvisas.

EKOF17-1 Dokumentera

Dokumentera de dokument du har granskat och en uppskattning av antal djur som berörs.

EKOF19 Är de särskilda villkoren för fjäderfä uppfyllda för ventilation, dagsljusinsläpp, utrymmeskrav, artificiellt ljus, golv och ströbädd, redan och sittpinnar, fjäderfä per byggnad och rastgårdar?

Om N fyll i EKOF19-1. Beskriv avvikelserna i fritext när du bockat i vilka villkor som inte är uppfyllda. Djur i ekologisk produktion ska ha en god vistelsemiljö. Byggnader ska tillåta mycket dagsljusinsläpp och ha en god naturlig ventilation.

Isolering, uppvärmning och ventilation ska garantera att luftcirkulationen, halten av damm, temperaturen, den relativa luftfuktigheten och gaskoncentrationen är ofarliga för djuren.

Det första steget att bedöma djurmiljön i kontrollen av ekologisk produktion är att genom en okulär besiktning avgöra om det finns avvikelser i djurmiljön. Om du vid denna kontroll misstänker eller ser att det finns avvikelser ska du mäta ytor, luftkvaliteten etc. och därefter ange hur stor avvikelsen är i måttangivelser. Om du konstaterar avvikelser när du mäter ytor och värden, ska du kontakta kontrollansvarig på länsstyrelsen så att företaget blir uttaget till en grundvillkorskontroll eller en offentlig djurskyddskontroll.

Ventilation

Byggnaden ska ge djuren en god inomhusmiljö. Byggnaden ska ha god naturlig ventilation. Naturlig ventilation är inte bara självdragsventilation, även fläktventilation och andra styrda ventilationssystem är tillåtna. Det är viktigt att luftkvaliteten är god och att tillräcklig mängd frisk luft kan komma in i stallet. Det är de svenska djurskyddsreglerna som gäller för halter av damm, gaskoncentration och luftfuktighet.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.6.1

Dagsljusinsläpp

Fönster och andra dagsljusinsläpp bör placeras så att dagsljuset blir jämt fördelat i hela djurutrymmet. Dagsljusinsläpp behöver inte bara ske via fönster, utan kan ske via taket och bör ge en jämn spridning av dagsljus i byggnaden. Om lantbrukaren följer de svenska djurskyddsreglerna vad det gäller dagsljusinsläpp så uppfyller lantbrukaren även det ekologiska regelverket för dessa parametrar.

Referens: 2018/848 art 14.1, bilaga II del II p 1.6.1

Utrymmeskrav

Kontrollera utrymmeskraven Mer om utrymmeskrav inomhus för fjäderfä hittar du på jordbruksverkets hemsida

<https://jordbruksverket.se/djur/lantbruksdjur-och-hastar/fjaderfan/ekologiska-fjaderfan#h-Hastallbyggnadersomtillgodoserdjurensbehov>

Referens: 2020/464 artikel 15.5, bilaga I del IV, SJVFS 2019:23 2 kap. 4 och 12 - 16§§

EKOF19-1 Dokumentera

Ange vilka villkor som inte är uppfyllda, samt en uppskattning av antalet djur som berörs.

8 Hotade husdjursraser (Hotras)

Miljöersättning för hotade husdjursraser innebär att djurägaren kan få ersättning för att hålla djur av vissa hotade husdjursraser. Syftet är att bevara den genetiska resurs som dessa raser utgör och därmed uppnå det svenska miljö kvalitetsmålet ”Ett rikt odlingslandskap”.

8.1 Inledande information inför kontrollen

Målet med stödet är att det ska finnas tillräckligt med individer av olika djurarter för att långsiktigt säkerställa bevarandet av inhemska husdjursraser i Sverige.

Ett åtagande för ersättningen för hotade husdjursraser är 5-årigt. Åtagandet börjar den 1 januari det år som lantbrukaren gör sin ansökan och slutar den 31 december sista året i åtagandeperioden.

8.1.1 Stödjande dokument

Du skall kontrollera stödjande dokument, läs mer i Instruktionen generella regler.

8.2 Kontrolldokument som används vid kontroll

Följande dokument ska tas ut före kontrollen:

- **Det manuella kontrollprotokollet med Bilaga – kontroll av djur för hotade husdjursraser** hämtas från handläggarstödet.
- **Individbilagan** hämtas från Farmen: Rapporten heter UTBARK_005-Hotras.

Det är viktigt att markera i bilagan Kontroll av djur, de djur som ingår i ansökan och som saknar märkning, journalföring. För nötkreatur gäller även rapportering till CDB.

- **Kontrollprotokollet för registerkontrollerna** hämtas från Atlas.
- Ansökansdatum och hållandeperioden framgår av **rapport UTBARK_005-Hotras** som hämtas från Farmen.

8.3 Regler och riktlinjer

Miljöersättningen för hotade husdjursraser beräknas på det antal nötkreatur, får, getter och grisar samt det antal genbanker för fjäderfä som ansökan omfattar. Uppgifter om nötkreatursinnehavet hämtas från det centrala nötkreatursregistret (CDB) och baseras på de registreringsnummer för anläggning (PPN) och individnummer som sökanden har redovisat.

Tabell 15 Djurenheter

Djurart	Antal Djurenheter
Nötkreatur över 24 mån	1,0
Nötkreatur mellan 6 mån-24 mån	0,6
Får	0,2
Getter	0,2
Gris	0,5
Fjäderfä	Per genbank

Tabell 16 Stödberättigande djurras

Art	Ras
Nötkreatur	Fjällras och fjällnära boskap, Rödkulla, Allmogeko (Väneko, Ringamålako, Bohuskulla), Svensk lågland
Gris	Linderödssvin
Får	Allmogefår/skogsfår (Dala pälsfår, Fjällnäsfår, Gestrikefår, Helsingefår, Klövsjöfår, Roslagsfår, Svärdsjöfår, Värmlandsfår och Åsenfår), Gutefår, Ryafår, Svenskt finullsfår och Tabacktorpsfår
Getter	Svensk lantrasget, allmogegget (Göingegget, Jämtget, Lappget)
Fjäderfä	Bohuslän-dals svarthöna, Bjurholmshöna, Gotlandshöna, Hedemorahöna, Kindahöna, Gammalsvensk dvärghöna, Svensk dvärghöna, Orusthöna, Skånsk blomnehöna, Åsbohöna, Ölandshöna, Öländsk dvärghöna, och Fiftyfive flowery, Skånegås och Ölandsgås, Blekingeanka, Svensk gul anka, Svensk blå anka och Svensk myskanka

8.3.1 Detta gäller för ersättning om hotade husdjursraser

- Den sökande ska i sin ansökan redovisa de anläggningar som ligger till grund för ersättningen dvs. de anläggningar där djuren hålls under hållandeperioden respektive räkningsperioden.
- Djuren får inte vara kastrerade.
- Djuren ska ingå i besättningens bevarande- eller avelsarbete.
- Får, getter och gyltor ska sättas i avel senast under ansökningsåret och vara födda senast året före ansökningsåret. Det betyder att hondjuren ska semineras, betäckas eller släppas med handjur i avelssyfte och för handjur innebär det att de kommer betäcka eller släppas med hondjur i avelssyfte. Djuren berättigar till ersättning även om de inte har avkomma alla år under åtagandeperioden.
- Galtar måste vara minst 6 månader gamla under hållandeperioden på 60 dagar.

- Nötkreatur ska bli minst 6 månader gamla under räkningsperioden, 1 augusti året före ansökningsåret till och med den 31 juli ansökningsåret, och vara registrerade i nötkreatursregistret, CDB.
- Hondjur får bara betäckas eller semineras med renrasiga handjur av samma ras.
- För besättningar med får gäller att besättningarna ska vara anslutna till programmet för bekämpning av Maedi-Visna för att den sökande ska få ett åtagande. Detta kontrolleras av Jordbruksverket.
- Hållandeperioden för får, getter, grisar och genbank för fjäderfä är 60 dagar och startar dagen efter att ansökan kom in.
- Alla djur ska vara renrasiga. Med renrasig menas för nötkreatur, får, getter och grisar att djuret är infört i huvudavsnittet i en stambok för den aktuella rasen. Stamboken ska ingå i ett godkänt avelsprogram för den ras djuret tillhör och föras av en erkänd avelsorganisation. För djurarter av fjäderfä menas med renrasig att djuret har känd härstamning av samma ras i minst 4 generationer eller tillbaka till founders. Founders är djur från ursprungsbesättningen eller besättningarna. Detta kontrolleras av Jordbruksverket.
- Lakttagelser som kan ha betydelse för stödet noteras. Ett exempel på detta är om en flock hondjur går tillsammans med handjur av annan ras, vilket inte är tillåtet i ersättningen för hotade husdjursraser.

8.4 Genomförande

Kontrollen kan utföras i följande ordning, gäller ej fjäderfä:

- Räkna antalet djur och kontrollera märkningen, använd gärna individbilagan.
- Kontroll av journalföring. Ta ett kort på de granskade dokumenten och lägg upp i lantbrukarens akt i Kundakt. Om lantbrukaren använder sig av elektronisk rapportering behöver du inte kontrollera journalen.
- Kontroll av rapportering till CDB (vid nöt) eller förflyttningsregistret
- Kontrollera om det finns djur som inte står med på CDB-bilagan *Kontroll av djurindivider*, eller om det finns djur som lämnat besättningen och saknar utrapportering.
- Kontroll mot stödjande dokument.

Om du får in synpunkter som leder till att du ändrar kontrollresultatet efter att kommuniceringstiden gått ut behöver du meddela Jordbrukarstödsenheten det via mejl.

8.4.1 Kontrollprotokollet med bilaga

På kontrollprotokollets första sida finns lantbrukarens uppgifter samt tabellen Ingående kontrollärenden där de kontroller du ska utföra finns listade. Se regler och riktlinjer för föranmälan i den generella kontrollinstruktionen.

Tabell 17 kontrollpunkter hotade husdjursraser

KP	Huvudfråga	Enhet
Kontrolluppdrag		
	Hållandeperiod	Fritext
	Anmält antal djur	Fritext
	Antal djur/genbanker under hållandeperioden	Fritext
Kontrollpunkter per kontrolluppdrag/djurart		
Individer med fel ska du notera i protokollets bilaga		
Nötkreatur		
1	Antal kastrerade djur	Antal
2	Finns det djur som antingen har endast ett öronmärke, är omärkta efter eventuell utgången tidsfrist, ej journalförda eller ej rapporterade som ingår i ansökan	J/N
3	Finns det hondjur som har avkomma av en annan ras?	J/N
4	Ingår alla ansökta djur i besättningens bevarande- och avelsarbete?	J/N
Får		
1	Antal kastrerade djur	Antal
2	Finns det djur som antingen har endast ett öronmärke, är omärkta efter eventuell utgången tidsfrist eller ej journalförda av de djur som ingår i ansökan?	J/N
3	Finns det hondjur som har avkomma av en annan ras?	J/N
4	Ingår alla ansökta djur i besättningens bevarande- och avelsarbete?	J/N
Get		
1	Antal kastrerade djur	Antal
2	Finns det djur som antingen har endast ett öronmärke, är omärkta efter eventuell utgången tidsfrist eller ej journalförda av de djur som ingår i ansökan?	J/N
3	Finns det hondjur som har avkomma av en annan ras?	J/N
4	Ingår alla ansökta djur i besättningens bevarande- och avelsarbete?	J/N
Gris		
1	Antal kastrerade djur	J/N

KP	Huvudfråga	Enhet
2a	Finns det omärkta djur efter eventuell utgången tidsfrist?	J/N
2b	Finns det ej journalförda djur?	J/N
3	Finns det hondjur som har avkomma av en annan ras?	J/N
4	Ingår alla ansökta djur i besättningens bevarande- och avelsarbete?	J/N
Fjäderfä		
1	Genbanksnummer	
2	Ras	
3	Hålls fjäderfän som ingår i genbanken och omfattas av utbetalning separat från andra raser?	J/N
4	Finns det hondjur som har avkomma av en annan ras?	J/N
5	Finns minst ett handjur och ett hondjur av ansökt ras under hållandeperioden?	J/N

8.5 Kontrollpunkter

Kontrollprotokoll

Bilaga – kontroll av djur

Kontrolluppdrag

Djurart

Här markerar du vilken djurart som ska kontrolleras. För nötkreatur hämtas uppgifter om djurinnehavet under räkningsperioden från CDB, det behöver du inte fylla i. För övriga djurarter behöver du fylla i hållandeperiod.

Hållandeperiod (60 dagar)

Hållandeperioden för ersättningen är 60 dagar från och med dagen efter att ansökan kommit in.

Anmält antal djur/genbanker

Här anger du det antal djur/genbanker som angetts i ansökan.

Antal djur/genbanker under hållandeperioden

Här anger du det antal djur/genbanker som fanns under hållandeperioden för får, get, gris och fjäderfä.

Kontrollpunkter per kontrolluppdrag/djurart

Nötkreatur

Kastrerade djur

Kontrollera om några djur är kastrerade. Kontrollera och ange antal djur som du vid kontrolltillfället konstaterar är kastrerade. Miljöersättningen syftar till aktivt bevarande, det vill säga att djuren kan få avkomma. Därför berättigar inte kastrerade djur till ersättning. Vilka dessa individer är ska du notera i *Bilaga – kontroll av djur* eller i *Bilaga – djur med avvikelser* som ingår i ansökan

Finns det djur som antingen har endast ett öronmärke, är omärkt, efter eventuell utgången tidsfrist ej journalförd eller ej rapporterad som ingår i ansökan?

Vid ett ja på kontrollpunkten ska du uppge vilka dessa individer och avvikelser är i *Bilaga – kontroll av djur* eller i *Bilaga – djur med avvikelser* som ingår i ansökan.

Finns det hondjur som har avkomma av en annan ras?

Vid ett ja på kontrollpunkten ska du uppge vilka dessa individer och avvikelser är i *Bilaga – kontroll av djur* eller i *Bilaga – djur med avvikelser* som ingår i ansökan. Du ska notera de iakttagelser som kan ha betydelse för ersättningen. Ett exempel på detta kan vara om hondjur går tillsammans med handjur av annan ras, vilket inte är tillåtet i ersättningen.

Ingår alla ansökta djur i besättningens bevarande- och avelsarbete?

Det är enbart de djur som ingår i besättningens bevarande- och avelsarbete som ger rätt till ersättning. Djur berättigar till ersättning även om det inte har en avkomma det år som kontrollen utförs. Djuren kan vara satta i avel under tidigare år och det finns inget krav i ersättningen att djuren ska ha en avkomma varje år. Men i de fall där det är uppenbart att djuren inte används i bevarande- och avelsarbete ska du notera detta i detta i *Bilaga-djur med avvikelser* som ingår i ansökan. individbilagan.

Får och getter

Kastrerade djur

Kontrollera om några djur är kastrerade. Kontrollera och ange antal djur som du vid kontrolltillfället konstaterar är kastrerade. Miljöersättningen syftar till aktivt

bevarande, det vill säga att djuren kan få avkomma. Därför berättigar inte kastrerade djur till ersättning.

Vilka dessa individer är ska du notera i Bilaga – kontroll av djur eller i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan

Finns det djur som antingen har endast ett öronmärke, är omärkta, ej journalförda eller ej rapporterade som ingår i ansökan?

Ange i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan vilka individer det är och vilket/vilka fel de har.

Finns det hondjur som har avkomma av en annan ras?

Vid ett ja på kontrollpunkten ska du uppge vilka dessa individer och avvikelser är i Bilaga – kontroll av djur eller i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan. Du ska notera de iakttagelser som kan ha betydelse för ersättningen. Ett exempel på detta kan vara om hondjur går tillsammans med handjur av annan ras, vilket inte är tillåtet i ersättningen.

Om ja, ange dessa individer och avvikelser i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan

Ingår alla ansökta djur i besättningens bevarande- och avelsarbete?

Det är enbart de djur som ingår i besättningens bevarande- och avelsarbete som ger rätt till ersättning. Djur berättigar till ersättning även om det inte har en avkomma det år som kontrollen utförs. Djuren kan vara satta i avel under tidigare år och det finns inget krav i ersättningen att djuren ska ha en avkomma varje år. Men i de fall där det är uppenbart att djuren inte används i bevarande- och avelsarbete ska du notera detta i Bilaga- djur med avvikelser som ingår i ansökan

8.5.1 Gris

Kastrerade djur

Kontrollera om några djur är kastrerade. Kontrollera och ange antal djur som du vid kontrolltillfället konstaterar är kastrerade. Miljöersättningen syftar till aktivt bevarande det vill säga, att djuren kan få avkomma. Därför berättigar inte kastrerade djur till ersättning.

Vilka dessa individer är ska du notera i Bilaga – kontroll av djur eller i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan

Finns det omärkta djur?

Ange i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan, vilka individer det är och vilket/vilka fel de har.

Finns det ej journalförda djur?

Ange i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan, vilka individer det är och vilket/vilka fel de har.

Finns det hondjur som har avkomma av en annan ras?

Vid ett ja på kontrollpunkten ska du uppge vilka dessa individer och avvikelser är i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan. Du ska notera de iakttagelser som kan ha betydelse för ersättningen. Ett exempel på detta kan vara om hondjur går tillsammans med handjur av annan ras, vilket inte är tillåtet i ersättningen.

Ingår alla ansökta djur i besättningens bevarande- och avelsarbete?

Det är enbart de djur som ingår i besättningens bevarande- och avelsarbete som ger rätt till ersättning. Djur berättigar till ersättning även om det inte har en avkomma det år som kontrollen utförs. Djuren kan vara satta i avel under tidigare år och det finns inget krav i ersättningen att djuren ska ha en avkomma varje år. Men i de fall där det är uppenbart att djuren inte används i bevarande- och avelsarbete ska du notera detta i Bilaga – djur med avvikelser som ingår i ansökan.

8.5.2 Fjäderfän

För fjäderfä görs ingen registerkontroll.

Genbanksnummer

Ange genbanksnumret som lantbrukaren angett i ansökan, samt genbanksförening

Ras

Ange den ansökta rasen

Hålls fjäderfä som ingår i genbanken och omfattas av utbetalning separat från andra raser?

Kontrollera att ansökta djur hålls separat från andra fjäderfäraser. Besvara frågan med Ja eller Nej

Finns minst ett handjur och ett hondjur av ansökt ras under hållandeperioden?

Om kontrollen görs efter hållandeperioden ska du be lantbrukaren att med hjälp av dokument, exempelvis slaktavräkning, foton visa upp att det funnits minst ett handjur och ett hondjur under hållandeperioden. Dokumentera din bedömning i protokollet eller i en tjänsteanteckning som du laddar upp i lantbrukarens akt i Kundakt. Besvara frågan med Ja eller Nej ⁷

⁷ Lag (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden, Lag (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

8.6 När kontrollen är klar

En kopia på protokollet laddas upp i Kundakt tillsammans med kontrollprotokollet för kontrollen av hotade husdjur, med tillhörande bilagor.

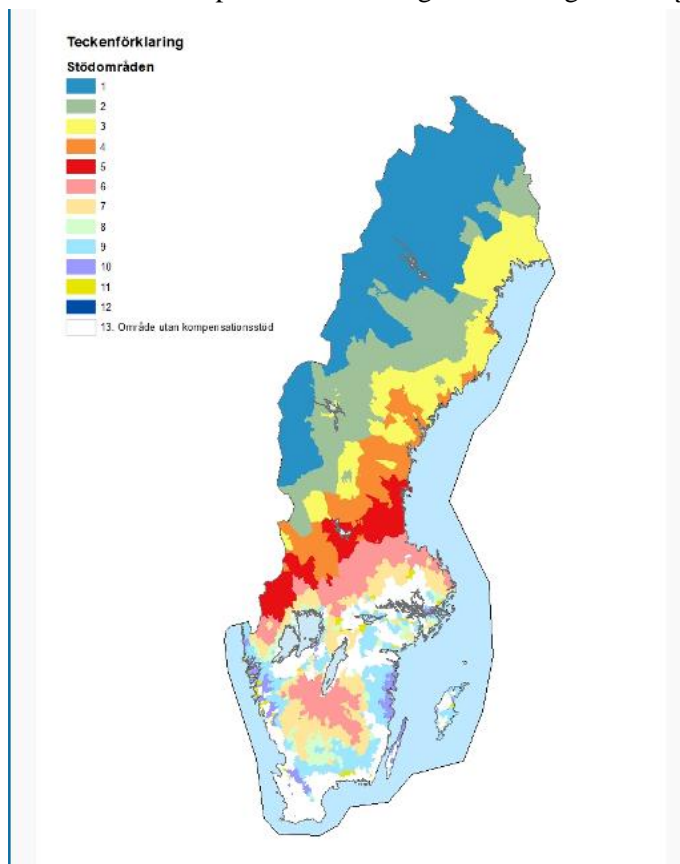
När du har laddat upp kontrollprotokollet i lantbrukarens akt i Kundakt och kommunikeringstiden har gått ut är det bra om du mejlar Jordbrukarstödsenheten så att de kan påbörja handläggningen av kontrollresultatet.

Jordbrukarstödsenheten har mejladress:

jordbrukarstods-enheten@jordbruksverket.se

9 Kompensationsstöd

Syftet med kompensationsstödet, är att säkra ett fortsatt jordbruk i områden med sämre produktionsförutsättningar. Stödbeloppen för vall, grönfoder och betesmark är kopplade till djurhållning av nötkreatur, tackor eller getter av honkön. Det är viktigt att djurantalet är korrekt eftersom stödnivåerna för grödorna avgörs av trösklar baserade på lantbrukarens genomsnittliga antal djurenheter per hektar.

Figur 2 karta över stödområden

9.1 Inledande information inför kontrollen

För nötkreatur hämtas resultatet från djurhämtningen. För får och get används manuella protokoll som tas ut från handläggarsstödet och resultatet registreras senare i Atlas.

För kontroll av de angivna arealerna, se kontrollinstruktion för arealbaserade stöd.

Du kan gå in i SAM-Internet eller i Jorden under Kompensationsstödet's flik Djur för att se vilka djurarter och djurantal som jordbrukaren angett, då detta inte finns i kontrollunderlaget.

9.2 Kontrolldokument som används vid kontroll

Följande dokument ska tas ut före kontrollen:

- **Det manuella kontrollprotokollet** hämtas från handläggarsstödet.

9.3 Regler och riktlinjer

Hållandeperiod för getter och tackor

Det antal tackor och getter av honkön som en lantbrukare söker kompensationsstöd för ska hållas på företaget minst 60 dagar från och med dagen efter ansökan om stöd kom in till länsstyrelsen. Om du gör kontrollen under hållandeperioden ska du kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället. Om du gör kontrollen efter hållandeperioden ska kontrollen av stödvillkoret omfatta hela hållandeperioden. Du kan till exempel använda journalen, annan dokumentation eller se över utrymmen och platser djur vistats på som hjälp för att kontrollera detta.

Ersättningsdjur för getter och tackor

Om en get av honkön eller tacka som lantbrukaren sökt stöd för säljs till liv eller slaktas under hållandeperioden, ska den ersättas av ett annat djur som uppfyller stödvillkoren. Dock kan en get ersätta en tacka och tvärtom. Om något djur utgår under hållandeperioden och inte inom 10 arbetsdagar ersätts med ett annat godkänt djur ska det anmälas till länsstyrelsen.

I de fall djur ska ersättas inom godkänd tid men efter kontrollen och om ersättningsdjuret/djuren ska köpas in, ska lantbrukaren uppvisa inköpskvitto (original eller kopia) innan kontrollen kan anses vara avslutad. Tiden mellan kontrollen och uppvisandet av inköpskvittot får du bestämma från fall till fall beroende på när djuret ersätts.

Av inköpskvittot ska det framgå vilket djur som avses. Om lantbrukaren inte skickar in inköpskvitto inom angiven tid, ska det utgångna djuret inte anses ersatt.

Observera! Avsluta kontrollen först när den angivna tidsperioden har gått ut. Om ersättningsdjuret kommer att tas från besättningen, kontrollera att ersättningsdjuret uppfyller stödvillkoren vid kontrolltillfället eller att stödvillkoren kommer att vara uppfyllda den dag ersättningen sker.

9.3.1 Stöd för getter av honkön, tackor och nötkreatur

De djurarter som är stödberättigande är getter av honkön, tackor och nötkreatur. Uppgifter om nötkreatursinnehavet hämtas från det centrala nötkreatursregistret (CDB).

Tabell 18 Kontrollpunkter kompdjur

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
606	Konstaterat antal djur		st
607	Antal djur, utgångna efter hållandeperioden		st
608	Antal djur som ersatts efter kontrollen		st

9.3.2 Kontrollpunkter tackor och getter av honkön (manuella protokollet)

D. Kontrollpunkter tackor och getter av honkön

606 Konstaterat antal djur

Här skriver du antal djur (tackor och getter av honkön) under hållandeperioden. Du skriver in det antal tackor eller getter av honkön som funnits under hela hållandeperioden och som därmed är stödberättigande. Om kontrollen görs under hållandeperioden, uppge antal djur från hållandeperiodens start till kontrolltillfället.

607 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden

Du ska notera utgångsdatum för de får och getter av honkön som vid kontrolltillfället inte finns i besättningen. Saknas utgångsdatum notera detta och ge förklaring till varför det saknas.

608 Antal djur som ersatts efter kontrollen

Här noteras de djur som ersatts efter kontrollen, samt datum då de ersattes.

E. Övriga kommentarer

Här skriver du kommentarer som inte passar någon annanstans.

10 Nationellt stöd, LFAN

10.1 Inledande information inför kontrollen

Detta stöd riktar sig till jordbruk i norra Sverige och är för lantbrukare som brukar minst tre hektar jordbruksmark inom stödområde 1-5. Stödet syftar till att säkerställa att jordbruksproduktion bibehålls i området. Denna instruktion omfattar de kontroller som gäller suggor och getter av honkön. Du ska göra en registerkontroll som en del av kontrollen.

10.2 Kontrolldokument som används vid kontroll

För kontrollen används följande dokument:

- JBR-protokollet med bilagan

För kontrollen används JBR-protokollet med bilaga, som tas ut som en rapport i JBR. Manual för hur fältkontrollprotokollet skapas och hur det ska registreras i JBR finns i Manualer/Manual JBR Kontroll i Handläggarstöd för stödadministration.

- Kontrollprotokollet för registerkontrollerna hämtas från Atlas.

10.3 Regler och riktlinjer

10.3.1 Stöd för suggor och getter av honkön

Det nationella stödet för smågrisproduktion lämnas genom ett bidrag per sugga. Som suggor räknas även utslagssuggor (de suggor som ej ska få fler avkommor), men däremot inte gyltor som första dagen i hållandeperioden ännu inte har grisat. Stöd lämnas för minst 2 suggor.

Stödet för getter av honkön lämnas genom ett bidrag per sökt individ. Stöd lämnas för minst 5 getter. Endast getter av honkön som under hållandeperioden blir äldre än ett år eller får killingar berättigar till stöd.

10.3.2 Hållandeperiod för suggor och getter av honkön

Det antal suggor och getter av honkön som en lantbrukare söker nationellt stöd för ska hållas på företaget minst 60 dagar från och med dagen efter den dag ansökan om stöd kom in till länsstyrelsen. Om du gör kontrollen under hållandeperioden, ska du kontrollera att det finns minst det antal djur som ansökan omfattar från hållandeperiodens början fram till kontrolltillfället. Om du gör kontrollen efter

hållandeperioden ska kontrollen av stöd villkoret omfatta hela hållandeperioden. Du kan använda journalen som hjälp för att kontrollera detta.

10.3.3 Ersättningsdjur för suggor och getter av honkön

Om en get av honkön eller sugga som lantbrukaren sökt stöd för säljs till liv eller slaktas under hållandeperioden, ska den ersättas av ett annat djur som uppfyller stöd villkoren. Om något djur utgår under hållandeperioden och inte inom 10 arbetsdagar ersätts med ett annat godkänt djur ska det anmälas till länsstyrelsen.

I de fall stödet omfattar flera djurarter, får en get av honkön endast ersätta en annan get av honkön och en sugga endast ersätta en annan sugga. Djuret ska ersättas inom 10 arbetsdagar. Om ett djur ersätts inom godkänd tid, men efter kontrollen, och om ersättningsdjuret eller djuren ska köpas in, ska lantbrukaren uppvisa inköpskvitto (original eller kopia), innan kontrollen kan anses vara avslutad. När inköpskvittot senast ska visas upp får du bestämma från fall till fall beroende på när djuret ska ersättas.

Av inköpskvittot ska det framgå vilket djur som avses. Om lantbrukaren inte skickar in inköpskvittot i tid, ska det utgångna djuret inte anses ersatt.

Observera! Avsluta kontrollen först när den angivna tidsperioden har gått ut. Om ersättningsdjuret kommer att tas från besättningen, ska du kontrollera att ersättningsdjuret uppfyller stöd villkoren vid kontroll tillfället eller att stöd villkoren kommer att vara uppfyllda den dag ersättningen sker.

10.4 Genomförande av kontrollen

Kontrollen kan utföras i följande ordning:

- Räkna antalet djur och kontrollera märkningen
- Kontroll av djurindivider, eller om det finns djur som lämnat besättningen
- Kontroll av djurindivider mot journalen.

10.5 Kontrollprotokollet

På kontrollprotokollets första sida finns lantbrukarens uppgifter samt tabellen Ingående kontrollärenden där de kontroller du ska utföra finns listade. Se regler och riktlinjer för föranmälan i den generella kontrollinstruktionen

Stödspecifik information

Detta beskriver vad det är för kontroll del som ska kontrollera.

Åtgärder

Om du har föranmält ska punkt 2 Avisering (dag och tid), fyllas i. Du ska alltid dokumentera det datum och tidpunkt när du kontaktar lantbrukaren om att ett kontrollbesök ska utföras. Övriga delar under åtgärder finns inget krav på att fylla i.

Tidsåtgång vid kontroll

Denna del finns inget krav på att fylla i.

Närvaro

Här ska du fylla i datum när kontrollen är utförd, övriga delar finns inget krav på att fylla i.

Tabell 19 kontrollpunkter nationellt stöd suggor och getter av honkön

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
100	Antal djur, utgångna efter hållandeperioden		st
101	Antal djur som ersattes efter kontrollen		st
102	Summa avvikelse, övriga stöd villkor		st

10.6 Kontrollpunkter

Kontrollprotokoll

Bilaga - Kontroll av djur

Kontrolluppsdrag - djurslag

Antal djur

Fyll i antal djur som fanns på plats vid kontrolltillfället, i kolumnen längst till vänster.

Kontrollpunkter per kontrolluppsdrag/djurslag

100 Antal djur, utgångna efter hållandeperioden

Ange vilka djur som utgångna efter hållande perioden. Detta fylls i om du gör kontrollen efter hållandeperioden.

101 Antal djur som ersattes efter kontrollen

Djur som ersatts inom hållandeperioden. Detta fylls i om du gör kontrollen inom hållandeperioden.

102 Summa avvikelse, övriga stöd villkor

Här noteras de suggor och getter av honkön som ingår i ansökan och saknar märkning och/eller journalföring.

11 Djurvälståndersättning Suggor

Syftet med ersättningen är att förbättra suggornas och de dräktiga gyltornas välfärd. Arbetet består av produktionsplanering, analyser av foder, vatten eller strömaterial, rutiner vid utfodring, hullbedömningar samt produktionsuppföljningar. Åtagandet är ettårigt. Det innebär att villkoren för ersättningen ska uppfyllas under det år man söker ersättning

Ersättning kan sökas för suggor och betäckta gyltor i planerad smågrisproduktion. Lantbrukaren ska hålla minst en sugga eller betäckt gylta i planerad produktion under hela det år som ansökan gäller. Åtagandet omfattar alla suggor och betäckta gyltor på de produktionsplatsnummer lantbrukaren redovisar.

11.1 Inledande information inför kontrollen

Ersättning ges för att förstärka arbetet med god djurhälsa för suggor genom följande åtgärder:

- produktionsplanering
- analyser av foder, vatten eller strömaterial
- rutiner vid utfodring
- hullbedömningar
- produktionsuppföljningar

När du kontrollerar djurvälståndersättning för suggor måste du även göra en registerkontroll för gris. Du kan inte göra en kontroll av Djurvälståndersättning för suggor innan ansökan har kommit in.

11.2 Kontrolldokument som används vid kontroll

Vid kontrollen ska du använda följande dokument:

- Kontrollprotokoll Djurvälståndersättning för suggor
- Kontrollprotokoll för registerkontroll för gris
- Kopia på ansökan (rapport i JBR och Farmen, miljo_miljo003)

11.3 Regler och riktlinjer

De här villkoren behöver lantbrukaren följa för att få full ersättning.

- ha ett åtagande som omfattar alla suggor och betäckta gyltor på de anläggningar som hen redovisat
- ha suggor och betäckta gyltor i planerad smågrisproduktion

- hålla minst en sugga eller betäckt gylta i planerad produktion under hela året som sin ansökan gäller
- ha en produktionsplan
- göra analyser av foder, vatten och strömaterial
- göra hullbedömningar
- ha rutiner vid utfordring
- göra produktionsuppföljningar
- spara dokumentation

11.4 Kontrollprotokollet

På kontrollprotokollets första sida finns lantbrukarens uppgifter samt tabellen Ingående kontrollärenden där de kontroller du ska utföra finns listade. Se regler och riktlinjer för föranmälan i den generella kontrollinstruktionen

Kontrollprotokoll

Här beskrivs information om de kontrollerade företaget/sökande

Bilaga – kontroll av djur

Kontrolluppdrag

Ange anläggningens registreringsnummer

Här skriver du in det registreringsnummer som du kontrollerar

Räkningsperiod för 2024 är året innan

Anmält antal djur

Här skriver du in det antal djur som lantbrukaren angett i sin ansökan.

Tabell 20 kontrollpunkter 12 Djurvälståndersättning Suggor

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
Kontrolluppdrag	Anläggningens registreringsnummer		
	Räkningsperiod för 2024 är året innan	fr.o.m. datum t.o.m. datum	datum
	Anmält antal djur		st
Kontrollpunkter per kontrolluppdrag			

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
1	Genomsnittligt antal suggor under räkningsperioden		st
2	Håller lantbrukaren minst en sugga eller betäckt gylta i produktion under hela det år ansökan avser?		J/N
3	Finns det en uppdaterad produktionsplan med djurflödesschema, stallplan och rutiner för driften?		J/N
4	Framgår det av produktionsplanen att det är tomtid på minst fem dagar mellan varje djuromgång i stallavdelningarna för smågrisar eller växande grisar?		J/N/EA
5	Finns det minst tre analyser från ett ackrediterat laboratorium för aktuellt år?		J/N
6	Kan lantbrukaren styrka den faktiska kostnaden för analysen?		J/N/EA
7	Framgår det i rutinerna vid vilka tidpunkter hullbedömningar görs eller ska göras?		J/N/EA
8	Finns det dokumentation på individnivå av hullbedömningarna?		J/N
9	Finns det ifyllda protokoll eller liknande dokumentation som styrker daglig uppföljning av utfordrad mängd, åtgång och korrigeringar av utfordringen på individnivå?		J/N
10	Finns det dokumentation av resultat från minst fyra produktionsuppföljningar under det år som ansökan avser?		J/N
11	Omfattar varje produktionsuppföljning minst fyra av de sex punkter som ingår?		J/N
12	Finns det några omärkta eller ej journalförda suggor eller betäckta gyltor?		J/N
12a		Antal omärkta suggor eller betäckta gyltor efter eventuell utgången tidsfrist?	st
12b		Antal ej journalförda suggor eller betäckta gyltor?	st

11.5 Kontrollpunkter

Kontrollpunkter per kontrolluppdrag

1. Genomsnittligt antal suggor under räkningsperioden

Lantbrukaren ska i sin ansökan redovisa det genomsnittliga antalet suggor och betäckta gyltor som funnits i besättningen under räkningsperioden. Räkningsperioden är 1 januari till den 31 december året före det år ansökan avser. För att räkna ut det genomsnittliga antalet kan lantbrukaren använda sig av en beräkningsmall som finns på jordbruksverkets hemsida, men det är inget krav. Underlaget som visar hur beräkningen gjorts ska sparas av lantbrukaren för att kunna visas vid kontroll. Du kan kontrollera beräkningen genom en stickprovskontroll mot journalföringen av en enskild händelse.

Lantbrukaren ska kunna visa upp underlag för en beräkning vid kontrolltillfället men kan få komplettera inom rimlig tid efter kontrollen. Kan inte lantbrukaren visa upp underlag för beräkning ska du skriva noll under genomsnittligt antal suggor.

2. Håller lantbrukaren minst en sugga eller betäckt gylta i produktion under hela det år ansökan avser?

Lantbrukaren ska hålla minst en sugga eller betäckt gylta i planerad produktion under hela året som ansökan gäller.

Här svarar du Ja om du bedömer att det är sannolikt att villkoret uppfylls.

Om nej, dokumentera.

3. Finns det en uppdaterad produktionsplan med djurflödesschema, stallplan och rutiner för driften?

Det ska finnas en dokumenterad och uppdaterad produktionsplan som omfattar genomförda och planerade aktiviteter under det år som ansökan avser.

Produktionsplanen ska innehålla:

- djurflödesschema
- stallplan
- skötselrutiner

Produktionsplanen ska finnas senast vid sista ansökningsdag och ska kunna visas vid en kontroll. Planen ska beskriva rutiner och tidpunkter då rutinerna genomförs eller ska genomföras under året. I produktionsplanen ska det framgå vilka fyra punkter som valts ut för respektive produktionsuppföljning, se kontrollpunkt 11

Produktionsplanen behöver inte bestå av ett samlat dokument. Den kan bestå av flera olika dokument, och om alla uppgifter som nämns ovan finns är kontrollpunkten godkänd.

Skötselrutinen ska vara anpassad efter den egna besättningen och produktionen

Djurflödesschemat ska som minst innehålla uppgifter om antalet suggor, grupper och stallavdelningar samt uppgifter om grisionsintervall. Stallplanen ska visa alla byggnader och stallavdelningar som nyttjas i produktionen.

Om det saknas någon del i produktionsplanen eller någon uppgift i djurflödesschemat ska du besvara kontrollpunkten med N samt förklara vad som saknas.

4. Framgår det av produktionsplanen att det är tomtid på minst fem dagar mellan varje djuromgång i stallavdelningarna för smågrisar eller växande grisar?

För smågrisar eller växande grisar ska en tomtid på minst fem dagar hållas i stallavdelningen mellan varje djuromgång. Tom-tiden ska finnas dokumenterad i produktionsplanen. Undantag från att det ska finnas tomtid gäller för de avdelningar som endast används för att hålla egna rekryteringsdjur. Om det inte framgår av produktionsplanen, eller om tomtiden är kortare tid än fem dagar ska du besvara kontrollpunkten med N. samt förklara vad som saknas.

5. Finns det minst tre analyser från ett ackrediterat laboratorium för aktuellt år?

Lantbrukaren ska under det år ansökan avser låta genomföra minst tre analyser vid ett ackrediterat laboratorium. Analyserna ska göras på antingen foder, vatten eller strömmaterial. Varje analys ska minst omfatta en av parametrarna foderstruktur, råproteinhalt, mykotoxiner eller hygienisk kvalitet. Det ska finnas minst en analys gjord på mykotoxiner eller hygienisk kvalitet.

Minst två analyser ska vara gjorda senast den 1 november ansökningsåret. Den registrerade aktören ska kunna styrka dels analysresultat med analysprotokoll från laboratorium, dels att denne haft faktiska kostnader för analyser. Om en analys är gjord vid kontrolltillfället, men lantbrukaren inte kan visa upp underlagen, har lantbrukaren möjlighet att skicka in dem efteråt till länsstyrelsen. För foder som köpts in och där foderleverantören gjort foderanalys måste kostnaden för foderanalysen framgå i fakturan och särskilt debiteras lantbrukaren för att vara godkänd.

På analysrapporten ska finnas uppgift om att laboratoriet är ackrediterat enligt ISO/IEC 17025:2005 och 17025:2018. Det går även att kontrollera ackrediteringen på Swedacs hemsida.

<https://www.swedac.se>

Klicka på ”Sök efter ackrediterade organisationer”. Skriv ”foder” i sökfältet och tryck på sök. Leta upp det laboratorium som du vill kontrollera och tryck på ”Visa hela organisationen”. Välj sedan ”Visa ackrediteringsområden och kravdokument”.

Om laboratoriet är godkänt står ISO/IEC 17025:2005 eller ISO/IEC 17025:2018 under ackrediteringsområden.

6. Kan lantbrukaren styrka den faktiska kostnaden för analysen?

Vid kontrollen ta del av faktura eller liknande handling som visar på den faktiska kostnaden för aktuella analyser som utförts.

7. Framgår det i rutinerna vid vilka tidpunkter hullbedömningar görs eller ska göras?

Lantbrukaren ska göra fyra hullbedömningar av suggorna i varje grisningscykel. Bedömningen ska göras enligt en 4-gradig skala. Bedömningen ska även dokumenteras på individnivå.

I produktionsplanen ska det finnas dokumenterat vid vilka tillfällen i grisningscykeln som hullbedömningar sker. Det ska även framgå när hullbedömningarna planeras och när de genomförts under året.

Om nej, dokumentera.

8. Finns det dokumentation på individnivå av hullbedömningarna?

Dokumentation från hullbedömningarna ska finnas tillgänglig vid kontroll. I en suggpool ska navet göra tre hullbedömningar i varje grisningscykel och satelliten ska göra en hullbedömning i varje grisningscykel. En mall för hullbedömning finns som bilaga till kontrollinstruktionen.

Om nej, ange för hur många individer dokumentationen saknas.

9. Finns det ifyllda protokoll eller liknande dokumentation som styrker daglig uppföljning av utfodrad mängd, åtgång och korrigeringar av utfodringen på individnivå?

Lantbrukaren ska ha en rutin för att dagligen följa upp den utfodrade mängden och konsumerade mängden per sugga eller betäckt gylta och vid behov justera den utfodrade mängden.

Dokumentationen som krävs är att lantbrukaren ska kunna visa ett protokoll eller annat skriftligt underlag där det framgår att åtgärderna genomförts (utfodrad mängd och konsumerad mängd behöver inte finnas med i dokumentationen).

Dokumentationen av rutinerna kan se olika ut för olika besättningar, det viktiga är

att man skriftligt dokumenterar uppföljningen av utfodringen, i ett protokoll eller liknande. Det ska även dokumenteras vem som dagligen sköter rutinen. Inget krav finns på daglig signering. Lantbrukaren kan göra uppföljningen på individnivå eller för en grupp av djur. Om man väljer att göra det för en grupp ska det framgå vilka suggor eller betäckta gyltor som ingår i gruppen.

Om nej, ange för hur många individer det saknas.

10. Finns det dokumentation av resultat från minst fyra produktionsuppföljningar under det år som ansökan avser?

Lantbrukaren ska genomföra minst fyra produktionsuppföljningar under det år ansökan avser. Resultaten av uppföljningarna och en dokumentation av hur man har fått fram resultaten ska sparas och kunna visas vid kontroll.

Vid kontroll ska lantbrukaren kunna visa resultaten från de produktionsuppföljningar som skett under året samt även kunna visa hur resultaten har tagits fram.

Om det saknas någon uppföljning under det år ansökan avser eller att det i någon av uppföljningarna är färre än fyra uppgifter som har följts upp ska du besvara kontrollpunkten med N. Om du svarar nej på punkten, ange i fritext i kontrollprotokollet hur många samt vilka uppföljningspunkter som saknas vid de olika produktionsuppföljningarna.

11. Omfattar varje produktionsuppföljning minst fyra av de sex punkter som ingår?

Det ska finnas resultatmått från de produktionsuppföljningar som skett under perioden. Lantbrukaren ska göra produktionsuppföljning fyra gånger under det år ansökan avser. Uppföljningarna ska göras jämnt fördelade över året och minst omfatta fyra av följande uppgifter:

- Antal producerade grisar per sugga och år eller antal producerade grisar per sugga och omgång
- Grisningsprocent – dvs. hur stor andel av suggorna som har grisat
- Andel gyltkullar
- Antal avvanda grisar per kull
- Andel omlöp (suggor/gyltor som inte blivit dräktiga, och därav kommit i brunst igen)
- Utgångsorsak och antal grisningar för utslagssuggor

Om nej

Vid kontroll ska lantbrukaren kunna visa resultaten från de produktionsuppföljningar som skett under året samt även kunna visa hur resultaten har tagits fram. Om det saknas någon uppföljning under det år ansökan avser eller att det i någon av uppföljningarna är färre än fyra uppgifter som har följts upp ska du besvara kontrollpunkten med N. Om du svarar nej på punkten, ange i fritext i kontrollprotokollet hur många samt vilka uppföljningspunkter som saknas vid de olika produktionsuppföljningarna.

12. Finns det några omärkta eller ej journalförda suggor eller betäckta gyltor?

Vid J, besvara frågorna nedan. Om ett djur har mer än en avvikelse, räkna bara upp det under en punkt, för att undvika att djuret sanktioneras dubbelt.

12a Antal omärkta suggor eller betäckta gyltor efter eventuell utgången tidsfrist?

Här ska du skriva upp omärkta djur som är inköpta och egenrekryterade djur som är omärkta och minst nio månader gamla.

12b Antal ej journalförda suggor eller betäckta gyltor?

Här ska du skriva upp djur som saknas i journalföringen. För att ett djur ska anses vara korrekt journalfört ska det finnas förflyttningsdokument för de djur som kommit till anläggningen efter 21 april 2021.

Fritext

Plats för beskrivning för dokumentation som ej får plast någon annanstans.

11.6 När kontrollen är klar

När du har laddat upp kontrollprotokollet samt tillhörande bilagor i lantbrukarens akt i Kundakt och kommunikeringstiden har gått ut är det bra om du mejlar Jordbrukarstödsenheten så att de kan påbörja handläggningen av kontrollresultatet.

Jordbrukarstödsenheten har mejladress:
jordbrukarstodsensheten@jordbruksverket.se

Om du får in synpunkter som leder till att du ändrar kontrollresultatet efter att kommunikeringstiden gått ut behöver du meddela Jordbrukarstödsenheten det via mejl.

12 Djurvälståndersättning för Får

Syftet med ersättningen är att förstärka arbetet med god djurhälsa och djuromsorg inom fårproduktionen. Åtagandet är ettårigt för alla djurvälståndersättningar och det innebär att lantbrukaren ska uppfylla villkoren för ersättningen det år som denne söker åtagande och utbetalning.

För de kontroller du gör tidigt måste du begära in foderinventering, foderanalys och foderstatsberäkningar för stödåret. Du kan inte godkänna de som är från förra året.

Du ska inte påbörja en kontroll av Djurvälståndersättning för får innan lantbrukarens ansökan har kommit in.

12.1 Kontrolldokument som används vid kontroll

- Kontrollprotokoll för kontroll av djurvälståndersättning för får
- Kontrollprotokoll för registerkontroll för får och get.
- Kopia på ansökan (rapport i Farmen: miljo_miljo003)

12.2 Regler och riktlinjer

Lantbrukaren ska hålla det antal får, som hen redovisat i sin ansökan, minst 60 dagar från och med dagen efter att ansökan om utbetalning kommer in till Jordbruksverket. Om antalet får som lantbrukaren har sökt ersättning för minskar under de 60 dagarna ska lantbrukaren minska djurantalet i sin SAM-ansökan. Exempel på minskningar är om det säljs ett får, ett får avlider eller om får skickas till slakt.

Det år man söker ersättning måste man ha minst ett får, från och med 1 januari till och med 31 december.

Det är däremot möjligt att byta ut enskilda får mot andra får som kan ge rätt till ersättning under hållandeperioden. Detta byte ska då ske inom 10 dagar från det att det utbytta fåret togs från företaget. Bytet får inte göra att antalet djurenheter blir mindre än det som redovisats i ansökan.

Lantbrukaren ska ha minst 1 djurenhet får i sin ansökan om åtagande för att få ett åtagande. Ett får motsvarar 0,2 djurenheter, vilket innebär att man behöver ha med minst 5 stycken får i sin ansökan för att kunna få ett åtagande.

Lantbrukaren söker ersättning för det antal får som är satta i avel, eller är minst ett år gamla senast under hållandeperioden. Satta i avel innebär enligt definition att hondjuren är seminerade, betäckta eller släppta med handjur i avelssyfte och för handjur innebär det att de har betäckt eller är släppta med hondjur i avelssyfte.

Lantbrukaren ska sköta de får som ingår i åtagandet enligt villkoren. Det kan då innebära att man söker på ett antal och att man efter hållandeperioden ska sköta fler eller färre får enligt åtagandet eftersom alla får i besättningen ingår i åtagandet.

Lantbrukaren ska redovisa samtliga anläggningar där fåren hålls under hållandeperioden. Vid ansökningstillfället har man kanske alla får samlade på en anläggning men senare under hållandeperioden finns de helt eller delvis på annan anläggning.

Alla villkor för ersättningen ska uppfyllas under det år man söker åtagande och utbetalning, några villkor är på besättningsnivå och några är på individnivå.

12.3 Kontrollprotokollet

På kontrollprotokollets första sida finns lantbrukarens uppgifter samt tabellen Ingående kontrollärenden där de kontroller du ska utföra finns listade. Se regler och riktlinjer för föransökan i den generella kontrollinstruktionen

Tabell 21 kontrollpunkter djurvälståndersättning för Får

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
Kontrolluppdrag			
	Ange anläggningens registreringsnummer		
	Hållandeperiod (60 dagar)		period
	Anmält antal djur		st
Kontrollpunkter per kontrolluppdrag			
1	Hur många djur är satta i avel eller är över ett år under hållandeperioden?		st
2	Håller lantbrukaren minst ett får under hela det år ansökan avser?		J/N
3	Finns det en dokumenterad och uppdaterad produktionsplan som innehåller rutiner och tidpunkter för följande: Avelsplanering, mottagningsrutiner, klippning, hullbedömning, lamning, provtagning för parasiter, betesplanering, avvänjning och könsguppering samt slakt och försäljning?		J/N
4	Finns en dokumenterad foderinventering för foderbehovet fram till betesläpp för aktuellt år		J/N
5	Finns det minst en foderanalys på grovfoder från ett ackrediterat laboratorium?		J/N

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
6	Kan lantbrukaren styrka de faktiska kostnaderna för analysen?		J/N/EA
7	Finns tre dokumenterade foderstatsberäkningar för aktuellt år?		J/N/EA
8	Finns resultatet av hullbedömningar på alla djur som ingår i ansökan från respektive tillfälle dokumenterade på individnivå		J/N/EA
9	Är alla djur som fanns i besättningen och som var över ett år och/eller satta i avel klippta vid två klippningstillfällen?		J/N/EA
10	Framgår det med motivering i produktionsplanen om något djur har hygienklippts?		J/N/EA
11	Kan du på individnivå se att mottagningsrutinerna följs?		J/N/EA
12	Har två träckprovsanalyser för parasiter gjorts på besättningen?		J/N/EA
13	Finns det djur som är omärkta, halvmärkta eller ej journalförda av de djur som ingår i ansökan?		J/N/EA
13a		Antal omärkta eller halvmärkta djur som ingår i ansökan efter eventuell utgången tidsfrist?	Antal
13b		Antal ej journalförda djur som ingår i ansökan?	Antal

12.3.1 Kontrollpunkter

Kontrollprotokoll

Första sidan är en beskrivning av den som söker samt den som kontrollerar stödet.

Bilaga – kontroll av djur

Kontrolluppdrag

Anläggningens registreringsnummer

Ange anläggningens registrerings nummer

Hållandeperiod (60 dagar)

Hållandeperioden för ersättningen är 60 dagar från och med dagen efter att ansökan kommit in. Hållandeperioden framgår av rapport miljo_miljo003.

Anmält antal djur

Det antal djur som lantbrukaren har uppgett i sin ansökan

Kontrollpunkter per kontrolluppdrag

1. Hur många djur är satta i avel eller är över ett år under hållandeperioden?

Lantbrukaren söker ersättning för det antal får som uppfyller villkoren att vara ett år, eller satta i avel senast under hållandeperioden. Gör du en kontroll efter hållandeperioden ska det framgå av journalen att anmält antal djur funnits på plats under hållandeperioden. Kontrollera utgångsdatum på utgångna får.

Om djur under ett år ingår i ansökan, och sätts i avel under hållandeperioden, ska det framgå när detta sker t.ex. i avelsplaneringen.

Här ska du skriva det faktiska antalet djur som var satta i avel, eller var över ett år under hållandeperioden, även om det är fler än anmält antal djur. Detta kan påverka det antal djur lantbrukaren får betalt för i de fall då det finns omärkta eller ej journalförda djur.

2. Håller lantbrukaren minst ett får under hela det år ansökan avser? J/N

Lantbrukaren ska hålla minst ett får under hela året som ansökan gäller.

Här svarar du Ja om du bedömer att det är sannolikt att villkoret uppfylls.

Om nej, dokumentera.

3. Finns en dokumenterad och uppdaterad produktionsplan, som innehåller rutiner och tidpunkter för följande: Avelsplanering, Mottagningsrutiner, Klippning, Hullbedömning, Lamning, Provtagning för parasiter Betesplanering, Avvänjning och könsgruppering samt Slakt och försäljning?

Om N vad saknas?

Det ska finnas en produktionsplan där det framgår planerade och utförda åtgärder för besättningen. Åtgärder som inte genomförs eller genomförs vid mindre lämpliga tidpunkter kan försämra fårens välbefinnande. En fullständig produktionsplan måste finnas senast vid sista ansökningsdag och ska kunna visas vid kontroll.

Saknas det dokumentation eller datum för några av ovanstående punkter ska du notera detta i protokollet. Du ska även notera vad det är som saknas.

Produktionsplanerna kan se olika ut för olika besättningar men varje plan ska minst innehålla beskrivningar av rutiner och tidpunkter för följande nio punkter:

- Avelsplanering

En avelsplanering innebär exempelvis att det finns beskrivningar av hur planeringen sker vid val av bagge, tackor och rekryteringsdjur. En beskrivning av hur man planerar för antal tackor per bagge och när betäckningar planeras kan ingå här.

- Mottagningsrutiner för nya får som förs in i besättningen

Det ska finnas beskrivning i planen för hur nya får tas in i besättningen, det vill säga det ska finnas en beskrivning över vilka särskilda mottagningsrutiner som tillämpas.

Särskilda mottagningsrutiner är nödvändiga eftersom införsel av nya djur är den vanligaste orsaken till att sjukdomar och parasiter kommer in i besättningen. Det ska gå att se att rutinerna följs genom att det finns anteckningar om när nya djur köps in, samt på vilket sätt och hur länge dessa hålls åtskilda från andra får i besättningen. De nya fåren ska vara åtskilda från de andra fåren under minst 3 veckor. Det är lämpligt att hålla dem i en box med täta väggar. Får ska hållas i par eller grupp. För att inte riskera att sprida smitta kan avelsdjur hållas ihop med utslagsdjur som sällskap under denna treveckorsperiod.

Ett annat exempel på särskild mottagningsrutin kan vara beskrivning av utfodringsrutiner för nya djur. Det är viktigt då inköpta djur kan ha stått på en annan foderstat. De nya djuren behöver då successivt vänja sig vid en ny foderstat.

Ytterligare exempel på särskilda mottagningsrutiner är träckprovtagning på och avlusning av de inköpta djuren.

- Klippning

Det ska finnas noteringar i produktionsplanen när klippning planeras och när de är genomförda. Lantbrukaren ska klippa hela fåren två gånger per år. Vid dessa tillfällen ska lantbrukaren klippa de får som är över ett år samt på de får som är satta i avel.

- Hullbedömning

Lantbrukaren ska genomföra hullbedömningar i besättningen vid minst tre tillfällen jämnt fördelade under året. Vid dessa tillfällen ska bedömningen göras på de får som är över ett år samt på de får som är satta i avel och som finns i besättningen då hullbedömningen görs.

Resultaten från respektive hullbedömning ska vid varje tillfälle dokumenteras på individnivå i produktionsplanen. Om det är en tidig kontroll och alla hullbedömningar inte är gjorda, men finns med i produktionsplanen, får du göra en bedömning om du behöver kräva in dokumentation.

Vid hullbedömningen ska man utgå från hullskala 1-5. Det går att använda den mall som Gård- och djurhälsan har, eller bilagan till kontrollinstruktionen.

Lantbrukaren kan dela in sin besättning i grupper. Det kan vara grupper med olika lamningstidpunkter. Det innebär att man kan behöva hullbedöma fler än tre gånger under året. Detta ska då framgå i produktionsplanen och det ska då finnas en förteckning av vilka individer som ingår i respektive grupp.

- Lamning

Det ska finnas noteringar i produktionsplanen när besättningen beräknas ha sin lamningsperiod eller perioder och vilka rutiner man har under lamningen. Efter lamningen ska det även finnas noteringar under vilken tid det faktiskt var lamningsperiod och vilka rutiner man hade.

- Betesplanering

Det ska finnas dokumentation i produktionsplanen av hur betessäsongen planeras för besättningen. Det kan exempelvis vara hur fåren delas upp i olika betesgrupper, vilken betesrotation man planerar för med tanke på betestryck och annat. Det ska även finnas noteringar om andra viktiga tidpunkter under betessäsongen. Dessa tidpunkter kan vara olika för olika besättningar.

- Avvänjning och könsgruppering

Det ska finnas noteringar i produktionsplanen hur man planerar avvänjningen och hur man grupperar besättningen efter det. Det ska även finnas med datum för avvänjningen.

- Slakt och försäljning

Det ska finnas noteringar i produktionsplanen vilka faktorer, ålder eller annat, som avgör vilka djur som man väljer till slakt. Vad som avgör vilka djur man väljer att behålla som rekryteringsdjur eller försäljning som livdjur ska framgå. Viktiga tidpunkter när det gäller slakt och försäljning ska även framgå.

- Träckprovstagning

Analysen av träckproven ska genomföras av laboratorium ackrediterat för analysen. Provresultaten ska dokumenteras på besättningsnivå och den sökande ska kunna visa faktiska kostnader för provtagningen. Vid kontroll ska den sökande kunna visa dokumentation.

Om nej, dokumentera.

4. Finns en dokumenterad foderinventering för foderbehovet fram till betessläpp?

Det ska finnas en inventering av grov- och kraftfoder samt en beräkning av hur mycket foder som går åt fram till betessläpp. Senast den 1 november, det år som ansökan gäller, ska denna inventering vara gjord. Inventeringen måste göras under stödåret. Kraftfoder inkluderar även spannmål. Inventeringen ska dokumenteras och kunna visas vid en kontroll.

Foderinventeringen är viktig för att se till att fåren får rätt mängd foder med bra kvalitet. Det finns en mall för foderinventering och vägledning på Jordbruksverkets hemsida.

Även lantbrukare som köper in sitt foder ska göra en foderinventering. Man redogör lämpligen i mallen att man köper in sitt foder, vad man köper in och hur foderbehovet enligt foderstaten täcks.

Om nej, dokumentera. Här kan du t.ex. skriva att du begärt in komplettering för att det var en tidig kontroll.

5. Finns det minst en foderanalys på grovfoder från ett ackrediterat laboratorium? J/N

Det ska finnas minst en foderanalys på energi och protein för idisslare av minst ett parti grovfoder. Det gäller för både egenproducerat och inköpt foder. Analysen måste vara gjord på ett ackrediterat laboratorium. Analysen ska styrkas genom ett analysprotokoll och genom att lantbrukaren kan visa vilka kostnader denne haft för analysen. För foder som köpts in och där foderleverantören gjort foderanalys måste kostnaden för foderanalysen framgå i fakturan och särskilt debiteras lantbrukaren för att vara godkänd. Kostnaden för foderanalysen kan vara specificerad på en särskild faktura. Kostnaden kan även vara uppdelad på flera lantbrukare, dock måste det vara specificerat vilka lantbrukare fakturan avser och hur stor del av fakturan de debiterats.

Senast den 1 november det år som ansökan gäller ska denna analys vara gjord.

Det är viktigt att man låter göra foderanalys av grovfodret för att upptäcka eventuella brister som man måste åtgärda. En analys kan visa brister som gör att lantbrukaren behöver komplettera sitt grovfoder med vissa mineraler eller med kraftfoder.

På analysrapporten ska finnas uppgift om att laboratoriet är ackrediterat enligt ISO/IEC 17025:2005 och 17025:2018. Det går även att kontrollera ackrediteringen på Swedacs hemsida.

<https://www.swedac.se>

Klicka på "Sök efter ackrediterade organisationer". Skriv "foder" i sökfältet och tryck på sök. Leta upp det laboratorium som du vill kontrollera och tryck på "Visa hela organisationen". Välj sedan "Visa ackrediteringsområden och kravdokument".

Om laboratoriet är godkänt står ISO/IEC 17025:2005 eller ISO/IEC 17025:2018 under ackrediteringsområden.

Om nej, vad saknas?

Du ska ge lantbrukaren möjlighet att komplettera med foderanalys, så snart analysen är utförd. Den ska dock vara gjord senast 1 november på ett ackrediterat laboratorium.

6. Kan lantbrukaren styrka de faktiska kostnaderna för analysen? J/N/Ej aktuellt

Ta del av handling ex. faktura som styrker den faktiska kostnaden för analysen.

Om nej, dokumentera.

7. Finns tre dokumenterade foderstatsberäkningar för aktuellt år? J/N

Det ska finnas tre beräknade foderstater senast den 1 november det år som ansökan gäller. Det gäller för de får som är över ett år och för får som är satta i avel. Foderstatsberäkningarna ska omfatta beräkning av foderbehov vid tre olika stadier. Det är viktigt att fåren får rätt mängd foder med bra kvalitet. Därför ska man göra foderstatsberäkningar för får som befinner sig i olika stadier.

För dräktiga får ska det göras för de tre stadierna lågdräktighet, högdräktighet och digivning. För de besättningar där det inte finns dräktiga får ska istället tre foderstater beräknas efter hullbedömningar och fodertillgång. Foderstaterna ska innehålla uppgifter om dagsintaget av olika foder för att täcka fårens näringsbehov. Vid en kontroll ska dessa foderstatsberäkningar kunna visas.

Om nej, dokumentera.

8. Finns resultatet av hullbedömningarna från respektive tillfälle dokumenterade på individnivå. J/N

Den sökande ska vid minst tre tillfällen jämnt fördelade under det år som ansökan avser hullbedöma samtliga får som vid respektive bedömningstillfälle ingår i besättningen och som är över ett års ålder eller satta i avel. Bedömningen ska göras efter den mall som finns i bilaga 1.

Den sökande ska dokumentera i produktionsplanen när hullbedömningen utförts i besättningen samt resultatet av hullbedömningen på individnivå. Den sökande ska kunna visa dokumentationen vid kontroll

Om nej, hur många djur saknas det dokumentation för?

9. Är alla djur som fanns i besättningen och som var över ett år och/eller satta i avel vid respektive klippningstillfälle klippta? J/N

Kontrollera att den registrerade aktören har utfört/planerat för klippning av samtliga får över ett års ålder samt de djur som är satta i avel minst två gånger under året och att samtliga av dessa får är klippta vid respektive tillfälle.

För att kontrollera att de är klippta vid respektive tillfälle kan du fråga om det finns en faktura från klippare eller om lantbrukaren genomför "egna" klippningar.

Om lantbrukaren genomför klippningarna själv kan detta vara svårt att kontrollera.

Du får då göra en helhetsbedömning av besättningen, "känns" den välvårdad eller finns det anledning att tro att inte klippning görs. Finns det en planerad klippning i närtid, får du göra en bedömning om du behöver göra efterkontroll. Du kan som ett tips kontrollera dokumentationen i produktionsplanen.

Om nej, hur många djur är inte klippta två gånger under året?

10. Framgår det med motivering i produktionsplanen om något djur har hygienklippts?

I de fall lantbrukaren bedömer att det är olämpligt för enskilda djurs välfärd att klippa hela fåret kan den ena klippningen vara en hygienklippning. Hygienklippning är när man klipper fåret runt blygden och juvret. En hygienklippning innan lamningen ger bättre förlossningshygien och gör det lättare för lammen att hitta spenarna utan risk för att få i sig smutsig ull.

Om lantbrukaren kommer att utföra den ena klippningen som en hygienklippning ska det motiveras i planen. När hygienklippning genomförts ska det framgå hur många djur som hygienklippts, motivering till klippningen och när den gjordes. Det är möjligt att begära in komplettering av produktionsplanen efter sista ansökningsdatum om kontrollen görs före det datumet.

Man kan se hygienklippningen som undantag från regeln om att hela fåret ska klippas två gånger om året. Man kan behöva göra undantag för att det är olämpligt att klippa enskilda får i sin helhet, när resten av besättningen klipps.

Om nej, hur många djur saknar en godkänd motivering till hygienklippningen?

11. Kan du på individnivå se att mottagningsrutinerna följs? J/N

Om nej, för hur många djur har inte rutinerna följts? Det ska finnas beskrivning i produktionsplanen för hur nya får tas in i besättningen, det vill säga det ska finnas en beskrivning över vilka särskilda mottagningsrutiner som tillämpas.

12. Har två träckprovsanalyser för parasiter gjorts på besättningen?

Den sökande ska genomföra två träckprovsanalyser för parasiter. Analyserna kan göras vid samma tillfälle och ska vara gjorda senast den 1 november ansökningsåret.

Träckprovsanalyserna ska i första hand göras på nya djur som tas in i besättningen. Om inga nya djur tas in i besättningen ska träckprovsanalyserna göras på tackorna.

Analysen av träckproven ska genomföras av laboratorium ackrediterat för analysen. Provresultaten ska dokumenteras på besättningsnivå och den sökande ska kunna visa faktiska kostnader för provtagningen. Vid kontroll ska den sökande kunna visa dokumentation.

Om nej, dokumentera.

13. Finns det djur som är omärkta, halvmärkta eller ej journalförda av de djur som ingår i ansökan?

13a Antal omärkta eller halvmärkta djur som ingår i ansökan efter eventuell utgången tidsfrist?

13b Antal ej journalförda djur som ingår i ansökan?

Om ett djur har mer än en avvikelse, räkna bara upp det under en punkt, för att undvika att djuret sanktioneras dubbelt. För att ett djur ska anses vara korrekt journalfört ska det finnas förflyttningsdokument för de djur som kommit till anläggningen.

12.4 När kontrollen är klar

När du har laddat upp kontrollprotokollet med tillhörande bilaga i lantbrukarens akt i Kundakt och kommunikeringstiden har gått ut är det bra om du mejlar Jordbrukarstödsenheten så att de kan påbörja handläggningen av kontrollresultatet.

Jordbrukarstödsenheten har mejladress:
jordbrukarstods-enheten@jordbruksverket.se

Om du får in synpunkter som leder till att du ändrar kontrollresultatet efter att kommunikeringstiden gått ut behöver du meddela Jordbrukarstödsenheten det via mejl.

13 Djurvälståndersättning för mjölkkor

Syftet med ersättningen är att förbättra klövhälsan hos mjölkkor. Åtagandet är ettårigt för alla djurvälståndersättningar och det innebär att lantbrukaren ska uppfylla villkoren för ersättningen det år som denne söker åtagande och utbetalning.

13.1 Inledande information inför kontrollen

Du ska inte göra en kontroll av Djurvälståndersättning för mjölkkor innan lantbrukarens ansökan har kommit in.

13.2 Kontrolldokument som används vid kontroll

- Kontrollprotokollet för djurvälståndersättning för mjölkkor
- Kontrollprotokoll för CDB-kontroll
- Kopia på ansökan från Farnen (miljo_miljo003)

13.3 Regler och riktlinjer

Lantbrukaren kan söka ersättningen om man:

- Besiktigar och vid behov verkar klövarna på alla mjölkkor i besättningen, som ger rätt till ersättning, minst två gånger under det aktuella året
- Besiktningarna och verkningarna ska göras med minst tre månaders mellanrum
- Besiktningen och verkningen ska göras av en certifierad klövvårdare
- Lantbrukaren ska senast vid det första verkningstillfället göra en klövhälsoplan
- Det ska finnas en klövhälsorapport vid första verkningstillfället
- Man ska hålla minst en ko för mjölkproduktion från sista ansökningsdag till och med årets slut
- Vid båda verkningstillfällena ska dokumentation och bedömning göras för varje djur i en klövhälsorapport.

Den som söker stödet ska spara all dokumentation som påverkar utbetalningen av ersättningen. Dokumentationen ska sparas under det år som ansökan avser samt det efterföljande året.

13.4 Kontrollprotokollet

På kontrollprotokollets första sida finns lantbrukarens uppgifter samt tabellen Ingående kontrollärenden där de kontroller du ska utföra finns listade. Se regler och riktlinjer för föranmälan i den generella kontrollinstruktionen

Tabell 22 Kontrollprotokoll Djurvälståndersättning för mjölkkor

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
Kontrolluppdrag			
Ange anläggningens registreringsnummer			
Anmält antal djur			
Kontrollpunkter per kontrolluppdrag			
1	Antal kor som uppfyller villkoret på två verkningar (genomförda/planerade) med minst tre månaders mellanrum:		st
1a		Ange antalet kor där villkoren inte är uppfyllda	st
1b		Av antalet som inte uppfyller villkoren, ange antal kor som var över 24 månader senast sista ansökansdag	st
2	Håller lantbrukaren minst en ko för mjölkproduktion från sista ansökningsdag till och med årets slut		J/N
3	Används en certifierad klövvårdare till samtliga kor?		J/N
4	Finns det omärkta eller halvmärkta djur, ej journalförda eller ej rapporterade djur som ingår i ansökan?		J/N
4a		Hur många omärkta eller halvmärkta djur finns det som ingår i ansökan efter eventuell utgången tidsfrist?	st
4b		Hur många djur som inte är journalförda ingår i ansökan?	st
4c		Hur många djur som inte är rapporterade ingår i ansökan?	st
5	Finns det en klövhälsoplan som innehåller följande		J/N
6	Håller lantbrukaren klövhälsoplanen uppdaterad vid varje verkningstillfälle?		J/N
7	Finns det en klövhälsorapport från respektive verkningstillfälle som innehåller följande information		J/N

Kp	Huvudfråga	Följdfråga	Enhet
18	Finns det klövhälsoproblem i besättningen som överskrider de procent som gäller för respektive diagnos		J/N
9	Om procentsatserna överskrids, finns det en åtgärdsplan, där det framgår vilka åtgärder som ska vidtas, när de ska göras och vem som ska göra dem?		J/N

13.5 Kontrollpunkter

Kontrollprotokoll

Här beskrivs information om de kontrollerade företaget/sökande

Bilaga – kontroll av djur

Kontrolluppdrag

Anläggningens registreringsnummer

Här skriver du det registreringsnummer du kontrollerar.

Anmält antal djur

Ange det antal nötkreatur som lantbrukaren har redovisat i ansökan.

Definitionen av en mjölkko som ger rätt till ersättning för djurvälstånd ersättning för mjölkkor är att det ska vara ett nötkreatur för mjölkproduktion som är över 24 månaders ålder sista ansökningsdag. Individerna ska ingå i besättningen under tillräckligt lång tid för att hinna verkas två gånger med minst tre månaders mellanrum. Kor som tillfälligt hålls som amkor och uppfyller villkoren enligt ovan ska även ingå i ersättningen. Kvigor som är seminerade samt över 24 månader senast sista ansökningsdag kan ingå i ansökan.

Kontrollpunkter per kontrolluppdrag

1. Antal kor som uppfyller villkoret på två verkningar (genomförda/planerade) med minst tre månaders mellanrum?

Kontrollera i klövhälsorapporten hur många kor som verkats och som uppfyller villkoren för stödet enligt definitionen ovan, ange antalet här.

Om kontrollen utförs tidigt och ingen verkning gjorts, kan du inte använda föregående års klövhälsorapport, utan du måste begära in komplettering av årets

rapport innan du kan slutföra och godkänna denna punkt. Omärkta, ej journalförda eller ej rapporterade djur som ändå är verkade ska ingå i antal godkända djur, och hanteras i en senare punkt.

Om inte alla ansökta kor uppfyller villkoren, besvara frågorna nedan.

1a Ange antalet kor där villkoren inte är uppfyllda.

1b Av antalet som inte uppfyller villkoren, ange antal kor som var över 24 månader sista ansökansdag.

Om du har fyllt i ett antal på punkt 1a ska du även fylla i punkt 1b. Fyll i hur många kor av de kor som du angett på punkt 1a som var över 24 månader, och därmed stödberättigande. Ett djur är stödberättigande om djuret är 24 månader senast sista ansökansdag. Nötkreatur som inte finns på anläggningen eller inte är mjölkkor är inte stödberättigande. Om antalet djur på punkt 1b är lägre än punkt 1, kommer lantbrukaren att få ett lägre konstaterat antal djur och sanktion vid handläggning av ärendet. Är alla djur stödberättigande kommer istället lantbrukaren att få villkorsavdrag för att djuren inte har verkats enligt villkoren.

Kontrollera om de djur som inte var verkade enligt villkoren är stödberättigande eller inte. När du ska kontrollera om ett djur är stödberättigande (över 24 månader) kan du jämföra klövhälsorapporten med CDB-protokollet. Kontrollera om djur som bara verkats en gång var över 24 månader i CDB-protokollet. Om inga kor har verkats kan du räkna om det finns minst det antal kor som lantbrukaren ansökt stöd för i CDB-protokollet som var över 24 månader senast sista ansökansdag.

På denna punkt behöver du inte ta hänsyn till om det även finns omärkta djur, ej journalförda djur eller ej rapporterade djur. Det hanteras för sig i punkt 4. De ska på dessa punkter hanteras som övriga kor, skrivs upp om de inte var verkade två gånger, och de är okej om de är över 24 månader.

Exempelvis om lantbrukaren har sökt stöd för 60 kor. 50 kor var verkade enligt villkoren. Du anger 10 st på punkt 1a. Av de 10 st var 4 st under 24 månader eller fanns inte på anläggningen. Du anger därför 6 st på punkt 1b. Lantbrukaren kommer då att få sanktion för 4 st djur som inte kunde konstateras, och villkorsavdrag för 6 st djur som var stödberättigande men inte verkade enligt villkoren.

Med samma räkneexempel som ovan: Om det även fanns två omärkta kor över 24 månader som var verkade två gånger ska de ingå i antalet godkända kor (fråga 1). Skriv upp dem under fråga 6. Resultatet skulle bli att lantbrukaren får ett konstaterat antal på 54 kor, och villkorsavdrag på 4 kor (eftersom du angett att 50 kor hade godkända verkningar).

Är de dessutom inte verkade enligt villkoren ska de hanteras som övriga kor, det vill säga skrivas upp på fråga 1a och 1b, samt fråga 3.

Du behöver aldrig ta hänsyn till omärkta, ej journalförda, ej rapporterade djur som inte är stödberättigande, ex. om de är under 24 månader, eftersom de inte ingår i ansökan.

2. Håller lantbrukaren minst en ko för mjölkproduktion från sista ansökningsdag till och med årets slut? J/N

Under det år som ansökan avser ska lantbrukaren hålla minst en ko för mjölkproduktion från sista ansökningsdag till och med 31 december.

Här svarar du Ja om du bedömer att det är sannolikt att villkoret uppfylls.

Om nej, dokumentera.

3. Används en certifierad klövvårdare till samtliga kor?

För att berättiga till ersättning måste klövverkningen vara utförd av en certifierad klövvårdare. Dokumentation om vem som har utfört klövverkningen ska framgå av både klövhälsorapporten och klövhälsoplanen.

En lista över vilka klövverkare som är certifierade finns hos Växa Sverige. Du kan kontakta dem för att få ut listan.

Mailadressen du kan använda är: info@vxa.se

Om nej, dokumentera.

Här nedan ska du skriva in de djur du upptäcker vid kontrollen som saknar märkning, journalföring, eller inte är rapporterade till registret på rätt sätt.

Om ett djur har mer än en avvikelse är det viktigt att du endast skriver det under en kontrollpunkt, för annars kan djuret bli sanktionerat dubbelt. Skriv endast upp djur som ingår i ansökan, ex. ska djur under 24 månader inte vara med här.

4. Finns det omärkta eller halvmärkta djur, ej journalförda eller ej rapporterade djur som ingår i ansökan?

4a. Hur många omärkta eller halvmärkta djur finns det som ingår i ansökan efter eventuell utgången tidsfrist?

4b. Hur många djur som inte är journalförda ingår i ansökan?

4c. Hur många djur som inte är rapporterade ingår i ansökan?

Om ett djur har mer än en avvikelse, räkna bara upp det under en punkt för att undvika att djuret sanktioneras dubbelt.

Om du endast angett ett omärkt djur, ange individnummer på djuret.

5. Finns det en klövhälsoplan som innehåller följande: (J/N)

- planering för årets verkningar
- datum för när verkning genomförts eller kommer att genomföras
- uppgift om vem som har genomfört verkningen
- information om klövhälsostatus hos nötkreaturen
- om det finns klövhälsoproblem i besättningen ska en plan för vilka åtgärder som ska göras för att förbättra besättningens klövstatus om klövhälsoproblem finnas. Denna plan kan med fördel göras i samråd med klövverkare eller rådgivare.

Lantbrukaren ska upprätta en klövhälsoplan senast vid det första verkningstillfället under åtagandeperioden, för det antal nötkreatur som ingår i åtagandet.

Om nej, dokumentera.

6. Håller lantbrukaren klövhälsoplanen uppdaterad vid varje verkningstillfälle? (J/N/EA)

Kontrollera att klövhälsoplanen har uppdaterats vid varje verkningstillfälle.

Om nej, dokumentera.

7. Finns det en klövhälsorapport från respektive verkningstillfälle som innehåller följande information? (J/N)

Klövhälsorapporten ska innehålla följande information:

- djuridentitet
- anläggningens registreringsnummer
- vem som utfört klövverkningen
- datum för klövverkningen
- eventuella klövskador
- eventuell avvikelse i klövform
- eventuell behandling
- eventuell avvikelse i nötkreaturets rörelsemönster samt eventuell hälta

Om nej, dokumentera.

8. Finns det klövhälsoproblem i besättningen som överskrider de procent som gäller för respektive diagnos? J/N

Klövhälsoplanen ska även innehålla en konkret åtgärdsplan i de fall klövhälsoproblemen, på de nötkreatur som ingår i åtagandet, överstiger följande procentsatser:

1. över 5 procent sammanlagt för klövsulesår eller böld vita linjen,
2. över 5 procent digital dermatit, och
3. över 3 procent limax.

Lantbrukaren ska kunna visa en beräkning av hur många procent av djuren som ingår i åtagandet som har klövhälsoproblem. Den procentsats som finns i klövhälsorapporten från klövhälsan går alldeles utmärkt att använda.

Om beräkningen visar på en lägre procent än vad som krävs för att upprätta en åtgärdsplan kan du behöva göra en bedömning om beräkningen verkar rimlig.

Om beräknad procent överstiger de procent som gäller, svara på nästa kontrollpunkt.

9. Om procentsatserna överskrids, finns det en åtgärdsplan, där det framgår vilka åtgärder som ska vidtas, när de ska göras och vem som ska göra dem? (J/N)

Åtgärdsplanen kan med fördel göras tillsammans med en rådgivare, eller en certifierad klövvårdare, och kan signeras av denna. I de fall verkningen gjorts strax innan kontroll, kan du ge lantbrukaren ett par dagars frist för att komma in med åtgärdsplanen.

Om nej, dokumentera.

13.6 När kontrollen är klar

När du har laddat upp kontrollprotokollet i lantbrukarens akt i Kundakt och kommunikeringstiden har gått ut är det bra om du mejlar Jordbrukarstödsenheten så att de kan påbörja handläggningen av kontrollresultatet.

Jordbrukarstödsenheten har mejladress:
jordbrukarstods-enheten@jordbruksverket.se

Om du får in synpunkter som leder till att ni ändrar kontrollresultatet efter att kommunikeringstiden gått ut behöver du meddela Jordbrukarstödsenheten det via mejl.

14 Djurkontroller på begäran av Jordbruksverkets Djurregisterenhet

14.1 Kontroller efter anmälningar

Djurregisterenheten på Jordbruksverket får med jämna mellanrum in anmälningar om omärkta nötkreatur, får, getter och grisar. Dessa anmälningar kan exempelvis komma från privatpersoner, kommuner, husdjursföreningar etc.

Djurregisterenheten begär då att den aktuella länsstyrelsen ska göra en kontroll hos den registrerade aktören. Djurregisterenheten kan även begära att kontroller ska göras efter att administrativa kontroller utförts i förflytningsregistren.

I kontrollbegäran finns namn, registreringsnummer för anläggning⁸, person/organisationsnummer till den registrerade aktören och bakgrundsinformation. I vissa fall saknas registreringsnummer för anläggning¹ och person/organisationsnummer.

Kontroller av det här slaget ska genomföras så snabbt som möjligt. Är detta inte möjligt ska djurregister meddelas snarast. För att Djurregisterenheten ska kunna fatta ett beslut om flyttförbud ser Jordbruksverket helst att rapporten kommer in till djurregisterenheten inom 2 månader från kontroll. Det som ska kontrolleras är märkningen och registreringen av de nötkreatur, får, getter och grisar som finns på anläggningen.

14.2 Genomför kontrollen

Gör kontrollen på plats hos den registrerade aktören. Om han eller hon vägrar kontroll, ska du begära hjälp av polismyndigheten.

Organisationsnummer och registreringsnummer för anläggning¹ saknas

Genomför kontrollen även om aktörens personnr/organisationsnummer och registreringsnummer för anläggning¹ saknas. Använd blanketterna ”Kontroll av nötkreatur” och bilagan ” CDB-Tillägg av nya händelser” eller Bilaga Får och Get_tom, hämtas i Rutinerna som finns i Handläggarstöd för stödadministration. De uppgifter som Jordbruksverket vill få kontrollerade är:

Nötkreatur

- Antal djur som finns på anläggningen
- Antal korrekt och ej korrekt märkta djur (individnummer på de märkta djuren ska framgå i kontrollprotokollet)

---

⁸ Innan de 21 april 2021 kallades motsvarigheten till anläggningens registreringsnummer för produktionsplatsnummer (PPN)

- Status på journalföringen
- Status på rapporteringen till CDB
- Antal helt oidentifierade djurindivider, dvs. de djur som är omärkta, inte rapporterade till CDB och inte inskrivna i journalen. För dessa djur ska du om möjligt ange kön, ras, födelsedatum, moderns identitet, födelseanläggningens registreringsnummer och eventuella förflyttningar på kontrollprotokollet.

Får och getter

- Antal djur som finns på anläggningen
- Antalet korrekt och ej korrekt märkta får och getter
- Status på journalföring inklusive förflyttningsdokument
- Status på rapportering till förflyttningsregistret

Grisar

- Antal djur som finns på anläggningen
- Antalet ej korrekt märkta grisar
- Status på journalföring inklusive förflyttningsdokument
- Eventuell status på förflyttningsregistret

14.2.1 Person/organisationsnummer och registreringsnummer för anläggning¹

Kontrollera märkningen och registreringen för samtliga djur och om det finns aktörens personnr/organisationsnummer och registreringsnummer för anläggning¹. Dokumentera på ett fullständigt sätt genom att använda blanketterna ”Kontroll av nötkreatur” och bilagan ”CDB-Tillägg av nya händelser” eller Atlas kontrollprotokoll för nötkreatur.

Skicka eller maila omgående kontrollprotokollet till: Djurregisterenheten, Jordbruksverket, 551 82 Jönköping. Djurregister@jordbruksverket.se eller regelforvaltning@jordbruksverket.se

Kontakt med djurregisterenheten

Om Jordbruksverket beslutar om ett förflyttningsförbud, eller upphävande av förflyttningsförbud får länsstyrelsen meddelande om detta. Frågor om denna typ av kontroller besvaras av djurregisterenheten, eller via e-post: regelforvaltning@jordbruksverket.se

14.3 Ytterligare kontroller

14.3.1 CDB-kontroll

I samband med en kontroll på initiativ av djurregisterenheten ska den registrerade aktören tas ut för en CDB-kontroll i Atlas-systemet, om det är möjligt. Använd kontrollkod 551 initierad av regel- och förvaltningsenheten”. Har den registrerade aktören inget kundnummer, lägger du upp ett sådant enligt ordinarie rutin.

14.3.2 Kontroller av får och getter samt grisar

I samband med en kontroll på initiativ av Djurregisterenheten ska den registrerade aktören tas ut för får- och getkontroll respektive griskontroll i Atlas-systemet, om det är möjligt. Använd kontrollkod 551, ”Initierad av regel- och förvaltningsenheten”. Har den registrerade aktören inget kundnummer, lägger du upp ett sådant enligt ordinarie rutin.

Eftersom det inte går att få ut kontrollprotokoll för registrerade aktörer som saknar registreringsnummer för anläggning¹ för en djurart i Atlas, har Jordbruksverket tagit fram en blankett som innehåller relevanta kontrollpunkter. Blanketten går att hämta i Rutinerna som finns i Handläggarstöd för stödadministration och heter Får och get bilaga _tom. 114

15 Gemensamma och övergripande bestämmelser

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013[1],

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013[5],

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/2290 av den 21 december 2021 om fastställande av regler om beräkningsmetoder för de gemensamma output- och resultatindikatorer som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för

landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013[2]

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/129 av den 21 december 2021 om fastställande av regler för interventionstyper avseende oljeväxtfrön, bomull och biprodukter från vinframställning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 och för informations-, offentlighets- och synlighetskrav som rör unionsstöd och de strategiska GJP[3],

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126 av den 7 december 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 med ytterligare krav för vissa interventionstyper som anges av medlemsstaterna i deras strategiska GJP-planer för perioden 2023–2027 enligt den förordningen samt om andelen för norm 1 för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC)[4],

Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 2022/1172 av den 4 maj 2022 om komplettering av 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet inom den gemensamma jordbrukspolitiken samt tillämpningen av beräkningen av administrativa sanktioner för grundvillkor [7]

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1173 av den 31 maj 2022 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet i den gemensamma jordbrukspolitiken[6],

Förordning om EU:s gemensamma jordbrukspolitik (2022:1826)

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2022:29) om direktstöd och grundvillkor

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2022:29) om miljöersättningar, djurvälståndersättningar och kompensationsstöd

15.1 Nöt, Får och get samt gris

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara sjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag").

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/2035 av den 28 juni 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt spårbarhet för vissa hållna landlevande djur och kläckägg.

Kommissionens förordning (EU) 2021/520 av den 24 mars 2021 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller spårbarhet för vissa hållna landlevande djur.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa (SJVFS 2021:13)

15.2 Särskilt för nationellt stöd

Kommissionens beslut C (2018) 1622 av den 20 mars 2018 Förordning (1996:93) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige.

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:37) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige. Senast omtryckt 2018:8

Särskilt för kompensationsstöd och djurvälståndersättningar, samt miljöersättningar

Europaparlamentets och rådets förordning nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005.

Kommissionens förordning (EG) nr 877/2014 av den 11 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), samt om införande av övergångsbestämmelser.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 av den 17 juli 2014 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2015:25) om miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion, kompensationsstöd och djurvälståndersättningar.

16 Mallar för hullbedömningar

Se bilagorna Mall för hullbedömningar Djurvälståndersättning för får respektive Mall för hullbedömning -Djurvälståndersättning för grisar.

I detta ärende har sektionschef Peter Krause beslutat. Elisabet Johansson har varit föredragande.

Peter Krause

Elisabet Johansson

Sektionschef

Kontrollsamordnare

17 Bilagor

17.1 Mall för hullbedömning – extra djuromsorg för får

Tabell 23 Hullbedömning på får

Poäng	Beskrivning
Hullpoäng 1	Tvärutskottens ändrar är endast täckta av hud. Det är mycket lätt att få in fingrarna mellan och under tvärutskotten. Ryggmuskeln är liten och tunn. Kotkropparna känns genom muskeln. Alla tornutskott känns tydligt under skinnet och spetsen går att hålla i med fingrarna.
Hullpoäng 2	Tvärutskottens ändrar är avrundade och täckta med muskler under huden. Det är lätt att komma in mellan och under tvärutskotten med fingrarna. Ryggmuskeln är tydlig och känns konkav. Tornutskotten är täckta av ett tunt muskellager.
Hullpoäng 3	Tvärutskottens ändrar är väl avrundade och täckta med ett ordentligt muskel- och fettlager. Det går inte att få in fingrarna mellan utskotten men det går att känna varje individuellt utskott. Ryggmuskeln är fylld, täckt med ett fettlager och känns som en rak eller något konvex yta mellan tornutskott och tvärutskott. Tornutskotten är täckta med muskulatur men går att känna
Hullpoäng 4	Tvärutskottens ändrar är så täckta av muskler och fett att de är svåra att känna. Det är svårt att få in fingrarna under tvärutskotten. Muskulaturen är tydligt konvex och täckt av fett. Tornutskotten är täckta med muskulatur men går fortfarande att känna
Hullpoäng 5	Tvärutskotten är så täckta av muskler och fett att de inte känns. Det går inte att få in fingrarna under tvärutskotten. Muskulaturen är täckt av ett tjockt fettlager och högre än tornutskotten. Ryggen känns platt under handen. Ibland bildas en ränna i mittlinjen på ryggen mellan musklerna. Tornutskotten känns inte alls eller kan anas med kraftigare tryck med handen.

(SJVFS 2016:6)

17.2 Bilaga 2. Mall för hullbedömning – extra djuromsorg för suggor

Tabell 24 Hullbedömning för suggor

Klass	Beskrivning
Klass 1	Mager: Revben, ryggrad och höfter framträder tydligt. Späckmått <10mm
Klass 2	Tunn: Revben, ryggrad och höfter känns vid lätt tryck. Späckmått ca 14 mm
Klass 3	Medel: Revben, ryggrad och höfter känns vid hårt tryck. Späckmått ca 17 mm
Klass 4	Fet: Revben, ryggrad och höfter känns inte. Späckmått > 20 mm

(SJVFS 2016:6)